

Прилог 1 - Образец за Извештај од самоевалуација

До
Одбор за евалуација
Агенција за квалитет во високото образование
Кеј Димитар Влахов 4,
II-Кат Стара Комерцијална Банка
1000 Скопје

ИЗВЕШТАЈ ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Податоци за високообразовната установа	
Назив	РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ -СКОПЈЕ.
Седиште	Бул. Гоце Делчев бр.9В, 1000 СКОПЈЕ, РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА.
Контакт информации	
Овластено лице на установата (име и презиме, службени контакт информации)	ПРОФ. Д-Р ПРЕДРАГ ТРПЕСКИ, ДЕКАН, DEKAN@ECCF.UKIM.EDU.MK
Координатор за надворешна евалуација на установата (име и презиме, службени контакт информации)	
Основ за надворешната евалуација	☒ Годишен план ☐ Барање на високообразовната установа ☐ Барање на Националниот Совет за високо образование и научно-истражувачка дејност ☐ Барање на министерот надлежен за високото образование
Период за кој се однесува извештајот	2023/24
Одлука за формирање на стручната комисија (број на одлука и датум)	02-1545/10 од 6.10.2022 година
Дали беше поднесен приговор на составот на стручната комисија за надворешна евалуација?	НЕ

Место, датум

МП

овластено лице на установата
(потпис)

Упатство за пополнување

Сите делови од Извештајот треба да бидат пополнети точно и во овој образец. Установата ги пополнува содржините означени во бела боја во долунаведените табели. За точноста на информациите одговорност сноси одговорното лице на установата.

Извештајот се доставува **на англиски јазик**. Установата може да поднесе и дополнителна верзија на македонски јазик и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Северна Македонија.

За пополнување на пријавата се користи фонт Arial Narrow, големина 10, без закосување (italic) или подвлекување (underline), со единичен (single) проред.

Објаснувањето за исполнетоста на индикаторите за стандардите за квалитет **не треба да биде подолго од една страница** по индикатор во овој образец.

За сите индикатори се прикажуваат информации, акти и други релевантни информации за последните **пет години**. Во стандардите 2, 3, 5 и 6 се оценува исполнетоста на индикаторите **за секоја студиска програма** акредитирана на високообразовната установа.

Извештајот и документацијата се доставуваат во електронска форма и во печатена форма во 2 примероци. **За доставувањето во електронска форма, корисно е сите пропратни документи да бидат зачувани во еден фолдер и поврзани со линкови со овој образец. Прилозите односно документацијата за секој индикатор во овој извештај се поврзуваат со линк до конкретниот документ (Word, PDF и сл.). Фолдерот со документите и овој извештај се доставува до Одборот за евалуација. Пример за објаснување на исполнетост на индикатор и линкови до прилози е наведен на крајот на овој образец (Пример 2).**

Именувањето на документите се врши на следниов начин: Прилог_број на индикатор_објаснување на документот (на пример, Прилог 1.2. Прашалник од спроведени евалуации).

Доколку за еден индикатор се прикачуваат повеќе документи, се применува истото правило со додавање на буква по абецеден редослед за секој дополнителен документ (на пример, Прилог. 1.2.А. Прашалник од спроведени евалуации). Именувањето се користи и во имињата на документите во фолдерот и на прилозите/линковите наведени во овој документ.

При доставувањето на прилозите, установата истите ги зачувува во формат кој овозможува **едноставно користење на опциите за пребарување**. По исклучок, во прилозите може да се доставуваат и скенирани документи само доколку истото е неопходно.

По потреба, покрај доставената документација, исполнетоста на наведените индикатори се проверува за време на посетата на високообразовната установа.

Изјавата за точност и вистинитост на податоците прикажани во Извештајот од самоевалуација се заверува на нотар (пример 1).

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ги пополнува високообразовната установа)	
Назив на високообразовната установа	Република Северна Македонија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет -Скопје.
Седиште	Бул. Гоце Делчев бр.9В, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Веб страница	https://eccf.ukim.edu.mk/
Мисија и визија на установата	Визија: Економскиот факултет да ја задржи својата лидерска позиција во високото образование од областа на економијата и бизнисот во Република Северна Македонија, како и постојано да ја унапредува својата позиција на меѓународно ниво. Мисија: Континуирано образование на високостручен кадар способен компетентно да решава проблеми, да им излегува во пресрет на предизвиците на новиот милениум и да ја зајакнува конкурентноста на нашите организации на европско и меѓународно ниво преку висококвалитетни економски и бизнис програми. Во доменот на научната работа, нашата цел е преку современи и релевантни научни истражувања да се придонесе кон збогатувањето на научната мисла од областа на економијата и бизнисот. Факултетот, исто така, обезбедува професионални услуги и истражувања за приватниот и јавниот сектор.
Вид на високообразовна установа (јавна, приватно-јавна непрофитна установа и приватна непрофитна установа)	Вид: јавна установа. Матичен број: 6462570. Шифра на дејност: 85.42 високо образование.
Податоци за последната акредитација на установата и студиските програми на прв, втор и трет циклус на студии	Студиски програми на прв циклус на студии (https://eccf.ukim.edu.mk/акредитации-прв-циклус/: - Решение за акредитација на студиската програма Е-бизнис од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1081/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Економија од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1181/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Менаџмент и претприемништво од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1181/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Маркетинг од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1182/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Меѓународна трговија од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование,

	образование, број 08-1180/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Сметководство и ревизија од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1185/6 од 6.7.2022 година; - Решение за акредитација на студиската програма Финансии од Агенцијата за квалитет во високото образование, Одбор за акредитација на високото образование, број 08-1184/6 од 6.7.2022 година. - Студиски програми на втор циклус на студии - Решение за акредитација на студиската програма MBA in strategic human resource management – англиски јазик, бр. на решение 08-125/6 од 18.08.2021; - Решение за акредитација на студиската програма Е-бизнис менаџмент - 1 година, бр. на решение 08-22/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Е-бизнис менаџмент - 2 години, бр. на решение 08-15/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Европски економски студии, бр. на решение 08-14/6 од 12.09.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Корпоративен финансиски менаџмент, бр. на решение 08-13/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Маркетинг, бр. на решение 08-17/6 од 12.09.2022; - Решение за акредитација на студиската програма МБА менаџмент, бр. на решение 08-21/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Менаџмент во осигурување, бр. на решение 08-20/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Монетарна економија, финансии и банкарство, бр. на решение 08-13/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Статистички методи за бизнис и економија, бр. на решение 08-16/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Управување со јавниот сектор, бр. на решение 08-19/4 од 17.03.2022; - Решение за акредитација на студиската програма Економски развој и меѓународни финансии, бр. на решение 09-236/6 од 22.07.2020; - Решение за акредитација на студиската програма Сметководство и ревизија, бр. на решение 08-124/4 од 29.06.2021.
--	--

	Студиски програми на трет циклус на студии - Решение за акредитација на студиската програма · Економски науки, бр. на решение 08-142/4 од 09.07.2021; - Решение за акредитација на студиската програма · Организациски науки и управување (менаџмент), бр. на решение 08-287/5 од 18.08.2021; - Решение за акредитација на студиската програма · Статистички методи за бизнис и економија, бр. на решение 08-143/7 од 17.09.2021.
Број на вработени лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност	Број на наставно - научен кадар (мај 2024 година): 47, од тоа 36 редовни професори, 9 вонредни професори и 2 доценти. Број на соработници (асистенти): 12. Број на демонстратори: 2.
Број на студенти во последната учебна година, по циклус на студии	- Вкупен број на запишани студенти во 3 уписни рока на прв циклус во учебната 2023/2024: 532. - Вкупен број на запишани студенти во 2 уписни рока на 2 циклус во учебната 2023/2024: 42. - Вкупен број на запишани студенти во 2 уписни рока на 3 циклус во учебната 2023/2024: 12. - Вкупен број на запишани студенти на прв циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 2136. - Вкупен број на запишани студенти на втор циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 94. - Вкупен број на запишани студенти на трет циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 37.
Објаснете го накратко развојот на вашата установа (не подолго од 1 страница)	Економскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје е основан на 14.11.1950 година и до денес континуирано ја извршува својата основна наставно-образовна, научно-истражувачка и стручно апликативна дејност и придонесува во создавањето на квалитетен високообразовен кадар од областа на економските и организациските науки. Од неговото формирање, па до денес е препознатлива високообразовна институција која образува кадри оспособени да се носат со предизвиците кои ги наметнува окружувањето. Практично и да нема сфера во општествено-економскиот живот во земјата каде факултетот не е застапен било преку свои вработени или пак преку дипломирани, магистрирани или докторирани студенти. Факултетот од основањето, па до денес е директно вклучен во сите процеси на локално, национално и на меѓународно ниво, а кои се од значење за општественоекономскиот развој на земјата. Во своето седум децениско постоење факултетот успешно се справи со сите предизвици кои ги наметна окружувањето и успеа да се наметне како најреномирана и највисоко рангирана високообразовна институција од областа на економијата и бизнисот

Кои се вашите клучни институционални капацитети? (не подолго од 1 страница)	во земјата. - Факултет со најдолга традиција и препознатливост на националниот и регионалниот образовен пазар; - Компетентен и квалитетен наставно-научен кадар; - Кадровска подготвеност за организирање настава на англиски јазик и „прозорци за мобилност“; - Континуирана политика за стручно усовршување и развој на академскиот потенцијал за изведувачка на наставно-научната и истражувачката дејност; - Современи и диверзифицирани студиски програми на трите циклуси компатибилни со програмите на еминентни светски универзитети; - Искуство во реализирани заеднички студиски програми со реномирани универзитети од странство; - Водечки просторно-технички и материјални услови за студентите и вработените; - Висок и континуиран раст на склучени меѓународни договори за соработка со образовни и сродни институции од странство; - Функционален кариерен центар со голем потенцијал; - Потпишани голем број меморандуми за соработка со бизнис заедницата, јавниот сектор и меѓународни универзитети. - Најголем издавач на оригинална стручна и научна економска литература во државата - исклучително богата и плодна издавачка дејност. - Современа и најбогата библиотека со економска литература на Универзитетот со двокатна модерна читална.
Во кои области/прашања/стандарди/индикатори вашата установа постигна најголем напредок во последните пет години? (не подолго од 1 страница)	Најголем напредок е постигнат во стандардите 1, 5, 6 и 9. Во однос на стандардот 1 - Институционални политики за обезбедување квалитет: - Економскиот факултет – Скопје ја има регулирано својата политика за обезбедување на квалитет со Одлука на Наставно-научниот совет број 02-273/9 од 16.2.2023 година; - Факултетот од јануари 2022 година го започна процесот за стекнување на меѓународна акредитација AACSB која што содржи насоки за стандарди за унапредување на квалитетот, а во февруари 2024 година е одобрена апликацијата за подобност за акредитација (Eligibility application), што претставува првиот чекор во процесот на акредитација. Во однос на стандардот 5 - Наставен кадар: - Се јавува зголемување на објавените трудовите во реномирани научни списанија во странство од страна на кадарот на Факултетот во последните неколку години.

	- Реализиран позитивен тренд кај објавените трудови кои што подлежат на рецензија и кои се индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank. Во однос на стандард 6 - Ресурси за учење и поддршка на студентите: - Економскиот факултет - Скопје направи значителни инвестиции во компјутерски лаборатории. - Воведен е EDUROAM интернет пристап за студентите. Во однос на стандардот 9 - Меѓународна соработка и интернационализација, - Активен е целосно на англиски јазик студиски програм на втор циклус студии - MBA in Strategic Human Resource Management. Студимот е реализиран во соработка со Kelly School of Business при Indiana University. Студимот е базиран на MBA Direct програмата на Kelly School of Business, која е идентификувана како најдобра програма од тој тип во САД. - Соработка за зајакнување на капацитетите и процесите за меѓународна акредитација на Економскиот факултет-Скопје под менторство на Kelly School of Business (KSB). Континуираната поддршка од KSB е со цел да го овозможи пренос на знаења за подобрување на Економскиот факултет во процесот на стекнување на AACSB меѓународната акредитација. Соработката на Економскиот факултет со овој реномиран универзитет е овозможена од страна на на Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Република Северна Македонија.
Кои се вашите најголеми предизвици и недостатоци? (не подолго од 1 страница)	Предизвици: - Неповолни демографски трендови во земјата; - Неповолни миграциски движења, особено нагласени кај младите луѓе; - Засилена промоција на странски универзитети за привлекување на македонски студенти; - Зголемена и делумно нелојална конкуренција; - Неконзистентност на високообразовните политики и чести законски измени кои не се засновани на долгорочна стратегија за развој на високото образование; - Недоволна посветеност на надлежните државни институции во доменот на утврдувањето, признавањето и финансирањето на реалната цена на чинење на студентот/студентско место;

	- Отсуство на посериозна финансиска поддршка на науката; - Недоволни алтернативни можности за финансирање и стпендирање на студирањето на втор и трет циклус студии; - Нефлексибилен и релативно спор систем за акредитирање и ре-акредитирање на студиските програми; - Недоволен интерес на приватниот и јавниот сектор за реализација на заеднички проекти и за користење на стручниот потенцијал на факултетот; Недостатоци: - Недоволен и нерамномерно оптоварен со настава наставно-научен кадар; - Недоволен број на вработени кои објавуваат трудови во влијателни научни списанија и конференции и недоволна нивна цитираност; - Недоволна искористеност на постојните меѓународни договори за соработка за конкретни активности (мобилност на вработени и студенти, заеднички проекти, истражувања или организирање на заеднички или франшизни студии); - Отсуство на атрактивни програми за професионално и доживотно образование наменети за обуки и тренинзи на вработени; - Мал број на студиски програми на англиски јазик за привлекување на меѓународни студенти.
--	--

2. СТАНДАРДИ И ИНДИКАТОРИ ЗА КВАЛИТЕТ

Стандард 1

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
1.1. Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирана политиката на квалитет; Линк до објава на веб страна.
Економскиот факултет - Скопје постапува согласно Стратегијата за обезбедување на квалитет и Правилникот за обезбедување на квалитет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Економскиот факултет - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје континуирано во последните децении превзема активности за обезбедување на квалитет, кои што вклучуваат различен спектар на активности од студентски анкети кои го оценуваат наставниот процес, преку дизајнирање на наставни програми кои ги следат трендовите на водечките економски и бизнис факултети во светот и одговараат на потребите на македонската економија, па се до подобрување на научната дејност на наставниот кадар. Економскиот факултет – Скопје ја регулирана својата политика за обезбедување на квалитет со Одлука на	

Наставно-научниот совет број 02-273/9 од 16.2.2023 година. Во неа се дефинирани целите, правилата и принципите на кои се темели политиката на квалитет, како и активностите кои што ќе се превземаат за нивно остварување. А е формирано и посебно тело, составено од деканот, продеканите и раководителите на катедрите, кое што има за цел перманентното следење, преиспитување и унапредување на поставените цели во рамките на политиката за квалитет. Факултетот е посветен на обезбедување највисок квалитет во областа на високото образование. Оваа посветеност е содржана и во стратегискиот план на Факултетот.

Од декември 2022 година, Факултетот го започна процесот за стекнување на меѓународна акредитација AACSB која што содржи насоки за стандарди за унапредување на квалитетот, а во февруари 2024 година е одобрена апликацијата за подобност за акредитација (Eligibility application), што претставува првиот чекор во процесот на акредитација.

Акт на установата или друг акт во кој е регулирана политиката на квалитет: Одлука на Наставно-научниот совет број 02-273/9 од 16.2.2023 година. Линк до објава на веб страна: [Automatically generated PDF from existing images. \(ukim.edu.mk\)](#)

Прилози

- 1.1.A - [Одлука за политиката за обезбедување на квалитет](#)
- 1.1.B - [Одлука за започнување на меѓународната акредитација AACSB](#)
- 1.1.C - [Одлука за зачленување во AACSB](#)
- 1.1.D - [Одлука за поднесување на апликација во AACSB](#)
- 1.1.E - [Правилникот за обезбедување на квалитет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“](#)
- 1.1.F - [Стратегија за обезбедување на квалитет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“](#)

1.2. Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.

Информација за алатките кои се користат за оцена и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оцена, пристап итн.);
Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација;
Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.

На Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, студентите редовно се вклучени во оценување на квалитетот на наставнообразовниот процес почнувајќи од 2002 година.

Прибирањето на податоците се спроведува преку прашалник кој е во стандардизирана форма и тој се дистрибуира до испитаниците, односно студентите во двата семестри на учебната година. Во насока на обезбедување на поверодостојни резултати, Комисијата за анкетање зема предвид големината на примерокот кој ќе биде предмет на анкетање за секој предмет (задолжителен и изборен) да се состои од најмалку 30% од студентите кои го запишале предметот. Покрај тоа, анкетата се спроведува на случаен примерок на студенти кои се присутни на предавањата, две седмици пред да се одржи вториот колоквиум, а со цел резултатите кои ќе се добијат да бидат пообјективни.

Во анкетата се опфатени наставниците кои изведуваат настава во набљудуваниот семестар (според распоредот на предметите по семестри за поделните учебни години, а кои се вработени на Економскиот факултет – Скопје како и наставници/стручни лица од други високо-образовни институции во рамките на УКИМ кои се анагажирани во изведување на наставата на Факултетот). Анкетата го утврдува мислењето на студентите за седум аспекти: 1) подготвеност за предавања и вежби; 2) квалитет на настава; 3) редовност на настава и рационално искористување на време; 4) достапност за консултации; 5) однос кон студент; 6) обезбеденост на соодветен материјал за учење; и 7) објективност при оценување. Секој од овие аспекти е оценуван од страна на студентите на скала од 5 до 10 (5 означува незадоволителен, а 10 одличен), а потоа се прават следните пресметки: просечната оценка по поединечен аспект за секој член на наставниот кадар по семестри за набљудуваниот период; вкупен просек за сите седум анализирани аспекти по наставен кадар по семестри за набљудуваниот период; и вкупен просек по поделни

аспекти за целиот ангажиран наставен кадар кој учествувал во изведување на наставата на Економски факултет – Скопје по семестри за целиот период.

Во прилозите се дадени прашалникот од спроведените студентски анкети (прилог 1.2.A) за евалуација на квалитетот на наставата, како и деталните резултати на спроведени студентски анкети во учебната 2023/24 година (прилози 1.2.B и 1.2.B).

Резултатите покажуваат дека студентите високо го вреднуваат квалитетот на наставата, како и односот на наставниот кадар. На скалата од 5 (незадоволително) до 10 (одлично), во анкетите од двата семестри од учебната 2023/24 година, просечната оценка на наставниот кадар е повисока од 9 за секој од седумте набљудувани аспекти. Во анкета која го опфаќа зимскиот семестар во учебната 2023/2024 година, просечните оценки на студентите за секој од набљудуваните аспекти се следните: 9,45 за подготвеност за предавања и вежби, 9,27 за квалитет на настава, 9,50 за редовност на часови и рационално искористување на времето, 9,58 за достапност за консултации, 9,61 за однос кон студентот, 9,33 за обезбеденост на соодветните материјали за учење и 9,46 за објективност при оценување. Во анкета која го опфаќа летниот семестар во учебната 2023/2024 година, просечните оценки на студентите за секој од набљудуваните аспекти се следните: 9,48 за подготвеност за предавања и вежби, 9,30 за квалитет на настава, 9,49 за редовност на часови и рационално искористување на времето, 9,61 за достапност за консултации, 9,65 за однос кон студентот, 9,45 за обезбеденост на соодветните материјали за учење и 9,54 за објективност при оценување.

Дополнително во периодот од 10 до 13 јуни 2024 година беше спроведена анкета на iknow за перцепцијата на студентите за квалитетот на наставата каде што наставниот кадар е оценуван во 10 аспекти на скала од 1 до 5. Оваа анкета истотака покажува дека студентите високо го вреднуваат квалитетот на наставата и односот на наставниот кадар во учебната 2023/24 година. Во анкета која го опфаќа зимскиот семестар во учебната 2023/2024 година, просечната оценка на студентите за квалитетот на наставата на наставниот кадар е 4,47. Во анкета која го опфаќа летниот семестар во учебната 2023/2024 година, просечната оценка на студентите за квалитетот на наставата на наставниот кадар е 4,56. Во прилозите се дадени прашалникот на анкетата (прилог 1.2.Г), како и сумарните резултати на спроведената анкета во учебната 2023/24 година (прилози 1.2.Д и 1.2.Г).

Прилози

1.2.A - [Прашалник на студентска анкета](#)

1.2.B - [Резултати на студентска анкета зимски семестар учебна 2023/2024](#)

1.2.C - [Резултати на студентска анкета летен семестар учебна 2023/2024](#)

1.2.D - [Прашалник на iknow студентска анкета](#)

1.2.E - [Резултати од iknow студентска анкета зимски семестар учебна 2023/2024](#)

1.2.F - [Резултати од iknow студентска анкета летен семестар учебна 2023/2024](#)

1.3. Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.

Конкретни примери и резултати, најдобри практики;
Релевантни извештаи или препораки;
Примери на вклучување на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот на обезбедување на квалитет.

Управата на установата е посветена на развојот и унапредувањето на квалитетот на образованието. Факултетот ги подобрува студиските програми, следејќи ги процесите на водечките светски институции од областа, како и потребите на македонската економија. Сите студиски програми на Факултетот се акредитирани и се во согласност со важечките законски решенија во Република Северна Македонија. Постапката за акредитација се спроведува редовно на секои пет години. Дополнително, процесот на самоевалуација на Факултетот ги определува законите, можностите, слабостите и предностите и дава препораки за подобрување на квалитетот на институцијата во идниот период, а управата на Факултетот ревностно работи на нивна реализација.

Вклучување на релевантни стејкхолдери при креирање на студиски програми

Факултетот поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот. Како примери на поважни институционални форми со кои се обезбедува

нивна вклученост можат да се наведат следните две::

- студентите се редовно вклучени во оценување на квалитетот на наставно-образовниот процес, преку анкети, кои се реализираат почнувајќи од 2002 година;
- функционира Одбор за соработка и доверба со јавноста во кој членуваат претставници на основачот и релевантни претставници на деловната заедница од делокругот на студиските програми, кој што има за цел да дава мислења за подобноста на студиските програми на развојните потреби на општеството и економијата. Конститутивната седница на одборот беше оддржана на 29.3.2024 година, а актуелни членови на овој одбор се: Иван Штеријев (Македонска Берза АД Скопје), Султанија Бојчева Терзијан (Народна банка на Р.С. Македонија), Владанка Трајкоска (Организација на работодавачи на Македонија), Предраг Трпески и Драган Тевдовски (Економски факултет - Скопје).

Прилози

1.4. Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.	Акт за формирање на телото; Извештаи од неговата работа или записници од одржаните седници.
--	--

Економскиот факултет - Скопје има тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување на квалитет, кое е составено од од деканот, продеканите и раководителите на катедрите. Тоа е дефинирано врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на број 02-273/9 од 16.2.2023 година.

Акт за формирање на телото: Одлуката на Наставно-научниот совет број 02-273/9 од 16.2.2023 година.
Дополнително, во извештајниот период, на пет седници на Деканатска управа се разгледувало обезбедувањето на квалитет кое го побарувале и стандардите за меѓународна акредитација.

Прилози

1.1.A - [Одлука за политиката за обезбедување на квалитет](#)

1.5. Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб страната на установата.	Извештај од самоевалуациите спроведени во последните пет години; Акциски план или друг релевантен документ за имплементација на заклучоците и/или препораките од самоевалуациите; Линк до извештаи од евалуациите спроведени во последните пет години.
---	--

Основна цел на процесот на самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје е да го процени квалитетот на наставно-образовниот и научноистражувачкиот процес на првиот, вториот и третиот циклус студии на Економскиот факултет – Скопје и врз основа на анализа и критична проценка на клучните елементи (студиски програми, наставно-научен и соработнички кадар, наставно-образовна дејност, научноистражувачка работа, студенти, просторни и материјални ресурси, логистика, надворешна соработка и финансирање) како и со помош на анализата на заканите, можностите, слабостите и предностите да се разоткријат силните и слабите страни на процесите со цел да се предложат мерки за нивно подобрување, релативизирање или целосно отстранување.

Последните два извештаи за самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје (прилози 1.5.A и 1.5.B) се објавени на веб-страната на Факултетот и опфаќаат период од три учебни години:

1.5.A - Извештај за самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје (2019 - 2022).

1.5.B - Извештај за самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје (2016 - 2019).

Последниот извештај за самоевалуација (2019-2022) е направен со користење на истите обрасци (добиеени од УКИМ) како и овој извештај.

Прилози

1.5.A - [Извештај за самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје \(2019 - 2022\)](#)

1.5.B - [Извештај за самоевалуација на Економскиот факултет - Скопје \(2016 - 2019\)](#)

1.6. Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран.¹

Извештај од надворешна евалуација од претходниот период;
Акциски план;
Извештај за преземени мерки и активности за имплементација на Акцискиот план.

Надворешна евалуација е направена единствено на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје како целина (не е направена досега надворешна евалуација на Економскиот факултет - Скопје) во рамките на Програмата за институционална евалуација (ПИЕ) на Европската асоцијација на универзитети (ЕАУ), која беше спроведена во 2015 година. А, потоа повратна евалуација е реализирана во рамки на Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации (SDISP) преку Министерството за образование и наука во 2017 година. Извештајот на повратната евалуација (прилог 1.6.A) е направен од страна на независен тим на ПИЕ во состав Џорџ Шулц, претседавач Џоана Лијерус, Ленарт Олаусон, Јанис Ветра и Андре Сурсок.

Во извештајот се потенцира дека тимот на ПИЕ бил импресиониран од капацитетот на Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје да работи во рамки на својата ограничена средина и неговиот многу прагматичен пристап во донесувањето одлуки. УКИМ е пофален за јасното разбирање на неговата улога во јавната служба во Република Македонија. Сепак, со оглед на расположливите финансиски ресурси, тимот на ПИЕ сметал дека УКИМ ќе ја зголеми својата ефикасност ако централизира некои клучни услуги (на пр. пишување предлози за грантови) и ако може да предложи и да спроведе заедничка стратегија за настава и учење, истражување, интернационализација и внатрешно обезбедување квалитет. Економијата на обем и ефективното спроведување би произлегле од подобра централна координација и стратеско управување и би се намалиле голем дел од разликите што може да се забележат на Универзитетот. Поконкретно, во извештајот се дадени 24 препораки кои се однесуваат на УКИМ како целина.

Прилози

1.6.A - [Контролен извештај за евалуација, Програма за институционална евалуација на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, 2017 година.](#)

Стандард 2

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

¹ Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
2.1. Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо).	Акт во кој е регулирано прашањето;
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	
Упатствата, актите и правилата со кои се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии на Економскиот факултет – Скопје се во согласност со важечките законски решенија во Република Северна Македонија. Основна дејност на Економскиот факултет - Скопје како единица на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е наставно-образовната дејност. Тоа е експлицитно содржано во сите документи (визија, мисија, стратески план, акт за основање и др.) кои даваат основа за правците на делување и развој на Економскиот факултет- Скопје. Следствено, креирањето, одобрувањето и следењето на студиските програми на прв, втор и трет циклус студии е од исклучителна важност со цел да се овозможи унапредување на основниот процес - образование на студентите на сите студиски програми, следејќи ги најновите трендови во економијата и бизнисот во светот и подготвувајќи ги студентите во целост да одговорат на потребите на пазарот на труд. Сите студиски програми на Факултетот на прв, втор и трет циклус студии се акредитирани и се во согласност со важечките законски решенија во Република Северна Македонија. Постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е регулирана во согласност со членот 145 од Законот за високото образование (Сл. Весник на РСМ бр. 82/18) и Упатствата, актите и правилата за поднесување и начинот на пополнување на елаборатите за акредитација на студиска програма од прв, втор и трет циклус студии од Одборот за акредитација на високото образование. Постапката за акредитација се спроведува редовно, на пет години, а согласно Упатството започнува една година пред истекот на тековната акредитација на студиската програма/и. Сите акти и правила со кои се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се во согласност со наведените упатства од Агенцијата за евалуација на високото образование, т.е. Одборот за акредитација на високото образование. Документите за акредитација се подготвуваат во согласност со Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус студии (Службен весник на Република Македонија бр. 25/11) и во согласност со Упатството за начинот на пополнување на елаборатите за акредитација на студиска програма.	
Прилози 2.1.A. Закон за visokoto obrazovanie 2.1.B. Pravilnik za zadolжителни компоненти на студиските програми од прв, втор I трет циклус на студии 2.1.C. Upatstvo za popолnuвање на Elaborat na прв циклус студии 2.1.D. Upatstvo za popолnuвање на Elaborat за акредитација на втор циклус студии 2.1.E. Upatstvo за popолnuвање на Образец за структура на студиска програма од трет циклус студии 2.1.F. Образец Elaborat за акредитација на студиска програма на прв циклус студии 2.1.G. Образец за акредитација на студиска програма на втор циклус студии 2.1.H. Образец Elaborat за акредитација на студиска програма на трет циклус студии	
2.2. Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од	Студиска програма (се доставуваат сите студиски програми акредитирани на прв, втор и трет циклус, доколку е применливо и кои се изведувале во последните пет години); Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми и сите предмети;

учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.	Опис на утврдените исходи на образовниот процес за сите студиски програми; Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i> Акредитирани меѓународно компатибилни студиски програми на прв, втор и трет циклус на студии. Содржината на студиските програми е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес. Студиските програми се дизајнирани во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, кои може да влијаат и врз нивниот личен и професионален развој. Факултетот организира студии од трите циклуси на студии: прв циклус-дипломски студии во траење од четири години, втор циклус-постдипломски студии (една или две години) и трет циклус студии-докторски студии и тоа на следните студиски програми: Прв циклус на студии Во рамки на првиот циклус егзистираат 7 студиски програми и тоа: Е-бизнис, Економија, Маркетинг, Меѓународна трговија, Менаџмент и претприемништво, Сметководство и ревизија и Финансии. Последното реформирање кај сите програми (Е-бизнис, Економија, Маркетинг, Меѓународна трговија, Менаџмент и претприемништво, Сметководство и ревизија и Финансии) е спроведено во академската 2022/2023 година (Елаборати прилог). Втор циклус на студии На ниво на втор циклус егзистираат 12 едногодишни студиски програми (MBA in strategic human resource management, Е-бизнис менаџмент, Европски економски студии Корпоративен финансиски менаџмент, Маркетинг, МБА менаџмент, Менаџмент во осигурување, Монетарна економија, финансии и банкарство, Статистички методи за бизнис и економија, Управување со јавниот сектор, Економски развој и меѓународни финансии, Сметководство и ревизија) и 1 двегодишна студиска програма (Е-бизнис менаџмент). Во текот на учебната 2020/2021 година, се акредитираа три студиски програми на втор циклус студии за следниве студиски програми, и тоа: Сметководство и ревизија, Економски развој и меѓународни финансии и MBA in Strategic Human Resource Management. Кај останатите програми, последното реформирање е спроведено во академската 2022/2023 година. Трет циклус на студии Во текот на учебната 2021/2022 година, се акредитираа три студиски програми на трет циклус студии за следниве студиски програми, и тоа: Економски науки, Организационски науки и управување (менаџмент) и Статистички методи за бизнис и економија. Содржината на сите студиски програми на сите три циклуси кои се изведуваат на Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е соодветно дизајнирана и опишана и е релевантна за целите на студиските програми и постигнување на резултатите од учењето, изразено преку неколку аспекти кои се детално образложени и запазени во Елаборатите на студиските програми (Прилог 2,2,), а кои се однесуваат поконкретно на: Цел и оправданост за воведување на студиската програма; Усогласеност на студиската програма со потребите	

на општеството за даденото кадровско профилирање; Општи дескриптори на квалификации на секоја студиска програма согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации; Усогласеност на структурата и содржината на циклусот на студиите со општите и специфичните дескриптори; Усогласеност на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма; Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции.

Целите на студиските програми се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome), образложени во **Точка 3 од Елаборатот за студиски програми, Цел и оправданост за воведување на студиската програма**. На пример: една од целите на студиската програма по Маркетинг, прв циклус студии е „Студентите да се здобијат со знаење за однесувањето на потрошувачите, методите кои се користат во маркетинг-истражувањето, маркетинг-стратегииите и тактиките, управување со иновациите, дигиталниот маркетинг и маркетингот преку социјални медиуми и нивна креативна примена во практиката преку користење на соодветни онлајн и офлајн алатки за дизајн, имплементација и следење и контрола на резултатите од маркетинг-активностите“. (Прилог 2.2.D., стр.19)

Сите студиски програми поседуваат јасни и прецизни цели со фокус на студентот заради негово обезбедување со знаења, способности и вештини кои соодветствуваат на профилот на соодветната студиска програма и звањето со кое се стекнува студентот по завршување на студиите. Секоја студиска програма има јасно дефинирани **дескриптори на квалификации согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации** (член 99 став 2 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09 и 115/10), образложени во Елаборатите на секоја студиска програма во точка 5 од Елаборатот за студиските програми (5. Општи дескриптори на квалификации за прв циклус студии согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации). На пример, еден од општите дескриптори на квалификации на студиската програма по Сметководство и ревизија на прв циклус студии, дефинираат дека студентите ќе се стекнат со знаење за основните сметководствени принципи, претпоставки, стандарди и законска регулатива како и карактеристиките на современата сметководствена практика чија цел е подготовка на информации за различни групи на корисници“ (Прилог 2.2.F., стр.20-21)

Содржината на студиските програми на сите три циклуси се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академски знаења и вештини кои се од исклучително значење за нивниот понатамошен професионален развој. **Содржината на студиските програми ги содржи сите елементи согласно член 140 од Законот за високо образование.** Содржината на студиските програми, целта на секоја програма, постигнување на резултатите од учењето, како и сите дополнителни информации за предметните програми на сите студиски програми акредитирани на прв, втор и трет циклус кои се изведуваат во учебната 2023/24 година се достапни во елаборатите во Прилог 2.2.. во овој контекст би се истакнал примерот на студиската програма по Сметководство и ревизија на прв циклус студии. Студиската програма по Сметководство и ревизија на прв циклус студии е акредитирана од страна на Асоцијацијата за лиценцирани сметководители (ACCA – Association of Chartered Certified Accountants) и истата се однесува на периодот од 01.01.2021 година до 31.12.2025 година. Со акредитацијата Економскиот факултет – Скопје им го олеснува патот на студентите кои сакаат да го продолжат своето професионално усовршување во областа на сметководството, ревизијата, финансиите и менаџментот на најголемото и најбрзо растечкото глобално тело за професионални сметководители – ACCA. Сите студенти кои ќе дипломираат на депарتمانот Сметководство и ревизија при Економскиот факултет – Скопје се стекнуваат со признавање на **седум од вкупно девет предмети** од страна на ACCA за време на нивните студии (слика подолу – признати предмети). Со тоа на студентите им се вреднува знаењето што го постигнале за време на нивното студирање, а исто така заштедуваат време и финансиски средства за да ја остварат својата цел – членство во ACCA. Бенефициите од акредитацијата можат да ги користат и студентите од другите студиски програми. При нивното аплицирање за стекнување на звање овластен сметководител според програмата на ACCA ќе им бидат признаени акредитираните предмети доколку ги имаат положено во текот на студирање

Што се однесува до одделните предметни програми, сите предметни програми се дизајнирани со цел исполнување на целите на студиската програма. Кај сите предметни програми (задолжителни и изборни), јасно се наведени **целите на предметната програма односно компетенциите** со кои студентот се стекнува по завршување на соодветната програма, понатаму содржина на предметната програма, методи на учење, начин и критериуми на оценување како и методот на следење на квалитетот на наставата. Секоја поединечна предметна програма (задолжителна или изборна), поседува јасно наведена основна и дополнителна литература. Овие елементи се

содржани и детално образложени во о Елаборатите на студиските порграми (Прилог 2.2.).

Прилози

Елаборати - студиски програми на прв циклус на студии

- 2.2.A. [Elaborat E-biznis I ciklus](#)
- 2.2.B. [Elaborat Ekonomija I ciklus](#)
- 2.2.C. [Elaborat Menadzment i pretpriemnistvo I ciklus](#)
- 2.2.D. [Elaborat Marketing I ciklus](#)
- 2.2.E. [Elaborat Megjunarodna trgovija I ciklus](#)
- 2.2.F. [Elaborat Smetkovodstvo i revizija I ciklus](#)
- 2.2.G. [Elaborat Finansii I ciklus](#)

Елаборати - студиски програми на втор циклус на студии

- 2.2.H. [Elaborat MBA in strategic human resource management II ciklus](#)
- 2.2.I. [Elaborat E-biznis menadzment, ednogodishni studii II ciklus](#)
- 2.2.J. [Elaborat E-biznis menadzment, dvegodishni studii II ciklus](#)
- 2.2.K. [Elaborat Evropski ekonomski studii II ciklus](#)
- 2.2.L. [Elaborat Korporativen finansiski menadzment II ciklus](#)
- 2.2.M. [Elaborat Marketing II ciklus](#)
- 2.2.N. [Elaborat MBA Menadzment II ciklus](#)
- 2.2.O. [Elaborat Menadzment vo osiguruvanje II ciklus](#)
- 2.2.P. [Elaborat Monetarna ekonomija, finansii i bankarstvo II ciklus](#)
- 2.2.Q. [Elaborat Statisticki metodi za biznis i ekonomija II ciklus](#)
- 2.2.R. [Elaborat Upravuvanje so javniot sektor II ciklus](#)
- 2.2.S. [Elaborat Ekonomski razvoj i megjunarodni finansii II ciklus](#)
- 2.2.T. [Elaborat Smetkovodstvo i revizija II ciklus](#)

Елаборати - студиски програми на трет циклус на студии

- 2.2.U. [Elaborat Ekonomski nauki III ciklus](#)
- 2.2.V. [Elaborat Organizaciski nauki i upravuvanje \(menadzment\) III ciklus](#)
- 2.2.W. [Elaborat Statistichki metodi za biznis i ekonomija III ciklus](#)

2.3. Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.

Конкретни примери и резултати, најдобри практики;
Релевантни извештаи или препораки.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.

Во согласност со членот 67 од Законот за високо образование (Сл. Весник на РСМ бр. 35/08.... 30/16) и член 122 од Законот за високото образование (Сл. Весник на РСМ бр. 82/18) на Економскиот факултет – Скопје основан е Одбор за соработка и доверба со јавноста во кој членуваат претставници на основачот и релевантни претставници на деловната заедница од делокругот на студиските програми. Во процесот на акредитација и реакредитација на наставните програми, Одборот за соработка и доверба со јавноста дава мислење за подобноста на студиските програми на развојните потреби на општеството и економијата. Сите студиски програми на прв циклус на студии од 2022/2023 година, сите студиски програми на втор циклус на студии од 2022/2023 и сите студиски програми на трет циклус на студии од 2022/2023 имаат добиено позитивно мислење од страна на Одборот за соработка и доверба со јавноста (прилог 2.2. Елаборати).

Сите студиски програми на Економскиот факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се дизајнирани следејќи ги потребите на општеството и економијата, глобалните трендови во бизнисот и економијата, технолошкиот развој, како и најновите трендови на економските и бизнис факултети во светот, на тој начин подготвувајќи ги студентите во целост да одговорат на потребите на македонскиот приватен и јавниот сектор, да се вклучат во економијата и бизнисот и да предводат развојни проекти во општеството и економијата. Оваа димензија запазена во сите студиски програми е образложена во Точка 4 од Елаборатот за студиските порграми

„Усогласеност на студиската програма со потребите на општеството за даденото кадровско профилирање“, а при нејзино креирање во изминатиот период (акредитирани 2022/23 година) секој носител на студиска програма извршил низа активности (вебинари, спроведување анкети и сл.) со цел комуникација со чинителите на општествената и бизнис заедница во земјата. На пример одржан вебинар на Катедрата по економија за развојните потреби на студиската програма по економија за акредитацијата 2022/23 година (Предизвици за високото образование од областа на економијата во периодот на пост-ковид-19, 17.06.2021).

Во однос на тековната 2023/24 година и понатаму, и покрај тоа што не е во тек процес на акредитација/реакредитација на студиските програми, Факултетот поттикнува култура на континуирано подобрување со редовна комуникација со општествените и економски чинителни во земјата. Преку комуникација со бизнис заедницата (Стопанска комора на Република Северна Македонија, преку новоформираната Алумни заедница на Факултетот (формирана во мај 2024 година), Одборот за соработка и доверба со јавноста (основан 29.03. 2024 г), во 2023/24 година планирано е одржување на средби и работилници на кои ќе се разменуваат тековни информации за потребите на пазарот, нови трендови и развојните потреби на општеството и економијата во целина.

Прилози

2.3.A. [Zakon za visokoto obrazovanie](#) (Сл. Весник на РСМ бр. 35/08.... 30/16)

2.3.B. [Zakon za visokoto obrazovanie](#) (Сл. Весник на РСМ бр. 82/18)

Сите елаборати на студиските програми се дадени во прилогот на 2.2.

2.4. Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.

Конкретни примери и резултати за соработка со студентите и другите носители на интереси, најдобри практики;
Релевантни извештаи или препораки;
Записници од одржани средби со студентите и другите учесници во процесот во функција на измена на студиските програми;

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување

Студиските програми на прв, втор и трет циклус студии на Факултетот се изработуваат, ревидираат и се подобруваат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (бизнис заедницата, државни органи и други организации, реномирани студиски програми на странски универзитети и сл.) со цел да се избегне нивно застарување и да се одговори на современите потреби на пазарот на труд за високо-образован кадар од областа на економијата и бизнисот.

При подобрување на студиските програми на прв, втор и трет циклус студии на Факултетот, како пример и **најдобра практика за соработка со студентите може да се издвои практиката на спроведување анкети со алумните на факултетот**. Имено, учесниците во процесот на подготовка на елаборатите за акредитација/реакредитација на студиските програми во рамки на секој депарتمان комуницираше со алумните на Факултетот (најчесто преку спроведување на анкети) со цел да се добие фидбек/повратни информации од дипломираните студенти на студиската програма за тоа дали и колку од нив се вработени, за квалитетот на студиската програма во однос на практичната примена на исходите, за тоа колку стекнатите знаења на студиската програма им помогнале при вработувањето и им помагаат во извршување на работата, колку стекнатите знаења и вештини го поддржуваат и овозможуваат нивниот личен и професионален развој, колку се задоволни од студиската програма, што сметаат дека би можело да се подобри во студиската програма, кои знаења и вештини сметаат дека подобро треба да бидат опфатени во студиската програма и сл. Податоците и информациите прирани на овој начин се анализираат, а програмите соодветно се прилагодуваат на потребите на пазарот на труд, развојните потреби на домашната економија и бизнис секторот и светските трендови со цел да се избегне нивно застарување и на тој

наин да се овозможи конкурентност на студентите во стекнатите знаења и вештини за профитот за кој стекнуваат високо-образовни квалификации преку соодветната студиска програма.

Во однос на тековната 2023/24 година и понатаму, и покрај тоа што не е во тек процес на акредитација/реакредитација на студиските програми, Факултетот поттикнува култура на континуирано подобрување со редовна комуникација со студентите и нивно вклучување во тековните напори за подобрување на квалитетот на студиските програми, предметните програми, наставата и учењето. Оваа практика се спроведува во соработка со студентите преку претставниците на студентите во телата на Факултетот, ФСС, АИЕСЕК, Алумни заедницата на Факултетот, и секој заинтересиран студент кој сака да размени и сподели идеи во насока на подобрување и унапредување на студиските и предметните програми, преку работилници, средби, вебинари, анкети и сл.

Прилози

2.5. Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.	Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми (со прикажана основна и дополнителна литература); Листа на надворешни/странски наставници или експерти кои се вклучени во студиските програми во последните пет години. Конкретни примери на усогласеност на студиските програми со најдобрите странски практики и искуства.
--	--

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Примена на најдобрите светски искуства во структурирањето на поединечните студиски програми

При изработка на студиските програми континуирано се води сметка за нивно усогласување со најдобрите практики и светски искуства со цел да се задоволат потребите на пазарот и општествените потреби. Кај сите студиски програми е присутен напор за постојано иновирање и користење на позитивните искуства од соодветните студиски програми присутни на реномираните странски универзитети.

При изработката на студиските програми на прв, втор и трет циклус студии особено се водеше сметка да се постигне меѓународна препознатливост на програмите со примена на најдобрите светски искуства во структурирањето на поединечните студиски програми.

При дизајнирање на студиските програми особено се води сметка за усогласување со програмите на повеќе универзити рангирани на Шангајската листа на универзитети, како и за Европската димензија преку усогласување на програмите со повеќе универзитети во Европа. Оваа димензија е запазена во сите студиски програми и е образложена во Точка 18 од Елаборатот за студиските програми „Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции“ (Прилог 2.2. Елаборати). На пример, при структурирањето на студиската програма на прв циклус студии по Економија консултирани се студиските програми од областа Економија на повеќе реномирани странски универзитети, кои заземаат високи места (првите 50) на Шангајската ранг листа на универзитети. Наставните дисциплини и нивните содржини се споредливи со соодветните програми како на европските универзитети, пред сè универзитетите во ЕУ, така и на високорангирани универзитети во САД. Од врвните европски универзитети, студиската програма по Економија на Економскиот факултет – Скопје е со висок степен на усогласеност со: престижната Лондонската школа за економија и политички науки во Лондон (Обединетото Кралство) (London School of Economics and Political Sciences, BSc Economics); реномираната Школа за економија на Универзитетот „Еразмус“ во Ротердам (Кралство Холандија) (Erasmus School of Economics | Erasmus University Rotterdam); високорангираната (40. место на Шангајската листа за 2021) програма за економија на Универзитетот „Pompeu Fabra“ во Барселона (Кралство Шпанија) (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona). Во однос на универзитетите во САД, постои висок степен на усогласеност со студиската програма по економија на високорангираниот (6. место за додипломски студии по економија на Шангајската листа за 2021) Универзитет Колумбија во Њујорк, САД (Columbia University, New York, USA), како и висок степен на усогласеност со студиската програма по економија на високорангираниот Универзитет на Калифорнија во Сан Диго (Сан Диго, САД) (University of California, San Diego) (Прилог 2.2.B, стр.43-44).

Додадената вредност од вмрежување и вклучување надворешна експертиза и референци во студиските програми во форма на надворешни/странски наставници или експерти кои се вклучени во студиските програми е препознаена и инкорпорирана во некои студиски програми на факултетот со нивната последна измена.

Во академската 2023/24 година во студиските програми како експерти и надворешни соработници, на покана предавања одржале повеќе од 60 гости предавачи од домашната бизнис заедница и претставници на релевантни меѓународни институции, како членови на МАНУ, менаџери на компании на врвни позиции, ревизори, консултанти, дата аналитичари, претставници на банкарскиот сектор и тн. (Целосна листа на гости предавачи со институција и сектор од каде доаѓаат дадени се во прилог 2.5.A.)

Според податоците за одржани предавања од страна на гостин-спикер/стручњак од праксата на прв циклус студии во текот на учебната 2023/24 година (од 01.10.2023 до 31.05.2024) **предавања одржале вкупно 61 гостин спикер од кои 58 домашни и 3 странски експерти**. На пример, David Gyori, CEO Banking Reports London: Asian Banker Group, одржано предавање на предметот Пари и банкарство; Проф. д-р Данијел Млинарик, Економски факултет – Загреб, Хрватска, одржано предавање на предметите Економија на иновации и Менаџмент на финансиски институција. Оваа практика на покана и вклучување на претставници од бизнис заедницата, академијата и општеството како гости предавачи Факултетот континуирано ја практикува со што се поттикнува култура на отвореност, соработка и вмрежување на студентите со реалниот сектор. Факултетот има континуирана заложба за проширување и продлабочување на официјалната соработка која ја има со голем број реномирани странски универзитети и факултети преку конкретни взаемни активности, вклучувајќи и предавања и други наставни активности, како и интензивирање на соработката со претставници на бизнис заедницата (комори, асоцијации, професионални здруженија) и со претставници на институции од јавниот сектор во делот на приспособување на студиските програми на нивните актуелни потреби, како и во вклучување во различни активности на наставно-образовниот процес.

Во контекст на користење надворешна експертиза и референци, вреди да се одбележи фактот дека **студиска програма MBA in Strategic Human Resource Management на втор циклус студии, е целосно нова студиска програма акредитирана на англиски јазик која се спроведува на далечина, развиена во соработка помеѓу Економскиот факултет – Скопје и Indiana University's (IU) Kelley School of Business од САД и овозможена од страна на Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Република Северна Македонија.**

Дојдовна мобилност на странски наставен кадар (Incoming Mobility). **Во текот на 2023/24 дојдовна мобилност оствариле 9 професори од странски универзитети и тоа 2 од Хрватска, 4 од Турција, 2 од Полска и 1 од Чешка.**

Прилози

Сите елаборати на студиските програми се дадени во прилогот на 2.2.

2.5.A. [Spisok na gosti predavaci](#)

2.6. Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.

Приказ на очекуваното оптоварување на студентите (за сите студиски програми прикажано во број на часови (настава, часови и сл.), ЕКТС и очекувано оптоварување за совладување на предметните програми); Приказ за вклучувањето на практична настава во предметните односно студиските програми; Извештај за реализирана практична настава и надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии) во последните пет години за сите студиски програми.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Усогласност со Болоњскиот процес и Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС)

Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани активности кои му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии. Оптоварувањето му овозможува на студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите по сопствен избор. Практичната настава која се спроведува во установата во организирана форма соодветно е валоризирана во вкупното оптоварување на студентот и нејзината реализација редовно се следи.

На Економскиот факултет- Скопје системот на студирање на факултет е согласно со Болоњскиот процес и Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС), и напредувањето на студентите е според освоените ЕКТС кредити. На овој начин оптоварувањето на студентот со активности во установата е соодветно дименизирано за секој циклус и овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студирањето. Студирањето според ЕКТС се заснова врз нумеричко, т.е. квантитативно мерење и изразување на степенот на оптовареноста на студентите по одделни предметни програми во текот на семестарот, т.е. на учебната година, како и вкупниот обем на активностите потребни за успешно завршување на студиската програма. Преку доделување нумерички вредности на секој предмет, ЕКТС - кредитите го претставуваат обемот на работа што студентот мора да го реализира за да го положи испитот. ЕКТС - кредитите се релативно мерило, бидејќи обемот на работа за еден предмет го ставаат во однос со вкупниот обем на работа потребен да се комплетира цела една студиска година, во што се вклучени: предавања, практична работа, семинари, периоди на практично искуство, индивидуална работа - во библиотеки или во местото на престој - како и испити и други можни методи на евалуација. ЕКТС е заснован на вкупниот обем на работа на студентот, а не само на посетувањето настава. Во рамките на ЕКТС, општо правило е дека 60 кредити претставуваат (оптимален) обем на работа за една академска година, т.е. 30 кредити се еквивалент за еден семестар. Според ЕКТС, оптоварувањето на студент на прв циклус студии е димензионирано на 240 ЕКТС распоредени во четири студиски години по 60 кредити, понатаму, на втор циклус студии 60 односно 120 ЕКТС (едногодишни односно двегодишни студии респективно) и трет циклус на студии од 180 ЕКТС.

Упатство за изведување практична настава од страна на студентите

Процедурата за реализирање практична настава на студентите (прв и втор циклус) е регулирана со Упатство за изведување практична настава, според кое студентот може да оствари практична настава во организации – установи со кои Економскиот факултет-Скопје при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје има склучено договор за изведување практична настава за студенти (списокот на организациите – установите е истакнат на веб - страната на Факултетот). Практичната настава е со времетраење не помалку од 30 дена и не повеќе од 3 месеца, и не помалку од 1 час ниту повеќе од 8 часа во денот. Пред почетокот на практичната настава од страна на Факултетот на студентот му се издава документ – потврда (упатница) за негово упатување до организацијата – установата каде ќе се реализира наставата, потпишана од деканот (или продеканот за настава). Во текот на реализација на практичната настава, студентот е под надзор на ментор од Факултетот, кој го следи успешното реализирање на практичната настава. Студентот за време на реализацијата на практичната настава води дневник за секојдневните активности. По завршување на практичната настава, студентот е должен во Одделението за студентски прашања да достави потврда за остварената практична настава, заверена од страна на организацијата – установата каде ја реализирал истата. Практичната настава за студентите се врши во рамки на учебната година.

Центарот за кариера за поддршка на студентите во реализирање на практична настава

Во однос на надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата) и покрај измените во Законот за високо образование согласно кои практичната настава од академската 2019/2020 година не се смета за задолжителна, Центарот за кариера при Економскиот факултет - Скопје на барање на студентите посредува во процесот на склучување на Договори за изведување практична настава на студенти меѓу Факултетот и организации од финансискиот и корпоративниот сектор, со што продолжува континуирано да ги поддржува студентите во однос на изнаоѓање и реализирање практична настава надвор од установата. Во академската 2023/2024 година, позначајните настани во организација на Центарот на кариера се: Отворените денови на Економски факултет - Скопје кои се одржуваат во рамките на Отворените денови на УКИМ; Отворените информативни денови за втор циклус студии, Денот на Кариерно вмрежување на Економски факултет-Скопје, кој се одржа на 17 мај, 2023 година, на кој покрај посета на организираниите работилници, околу 200 студенти има можност да остварат и личен контакт со претставници од: НБРМ, Министерство за финансии, Комерцијална банка, Стопанска банка, Халк банка, Уни банка, Прокредит банка, Телеком, Унбокс, Коордеа, Сава осигурување, Триглав живот и ВФП Фонд Менаџмент. Подетално активностите на Центарот за кариера се прикажани во 6.5.

Прилози

2.6.A. [Procedura za realiziranje prakticna nastava na student](#)

2.6.B. [Odluka-Centar za kariera](#)

2.7. Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.

Линк до веб страна каде се објавени наведените информации.²

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Транспарентност преку веб страната на факултетот

Сите информации за студиските програми на сите три циклуси се објавени на сајтот на Факултетот и истите кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата (македонски и/или англиски).

Линк до веб страна каде се објавени наведените информации.

[Студии - информации за студиски програми](#)

Прилози

2.8. Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.

Извештаи за спроведена настава или информација за следењето на изведувањето на наставата;
Индикатори и заклучоци;
Приказ на ревидирани студиски програми во последните пет години со информации за природата на измената причините за спроведените промени и очекуваните резултати.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Студиските програми периодично се ревидираат со цел да ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница.

Економскиот факултет – Скопје континуирано ги следи и периодично ги ревидира своите студиски програми со цел истите да ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите и општествената заедница во рамки на законски предвидените рокови за акредитација односно реакредитација на студиските програми. За сите промени, учесниците и засегнатите страни се навремено известени. Информациите за сите ревидирани студиски програми, како и за новововедените студиски програми се навремено објавени на веб страната на Факултетот, и достапни за сите заинтересирани страни.

Постапката за акредитација-реакредитација се спроведува редовно, на пет години, а согласно упатствата започнува една година пред истекот на тековната акредитација на соодветната студиска програма/и.

Прв циклус на студии

Во рамки на првиот циклус студии последното реформирање кај сите програми е спроведено во академската 2022/2023 година (Е-бизнис, Економија, Маркетинг, Меѓународна трговија, Менаџмент и претприемништво,

² Стручната комисија може да побара координаторот при АКВО да ги спореди објавените информации со официјалните записи во АКВО.

Сметководство и ревизија и Финансии).

Втор циклус на студии

Во текот на учебната 2020/2021 година, се акредитирани три студиски програми на втор циклус студии за следниве студиски програми, и тоа: Сметководство и ревизија, Економски развој и меѓународни финансии и MBA in Strategic Human Resource Management.

Кај останатите програми, последното реформирањето е спроведено во академската 2022/2023 година и тоа кај 12 едногодишни студиски програми - MBA in strategic human resource management, Е-бизнис менаџмент, Европски економски студии Корпоративен финансиски менаџмент, Маркетинг, МБА менаџмент, Менаџмент во осигурување, Монетарна економија, финансии и банкарство, Статистички методи за бизнис и економија, Управување со јавниот сектор, Економски развој и меѓународни финансии, Сметководство и ревизија и 1 двегодишна студиска програма (Е-бизнис менаџмент).

Трет циклус на студии

Во контекст на III-от (третиот) циклус на студии, во текот на учебната 2021/2022 година, се акредитираа три студиски програми на трет циклус студии за следниве студиски програми, и тоа: Економски науки, Организационски науки и управување (менаџмент) и Статистички методи за бизнис и економија.

Извештаи за спроведената настава или информација за следењето на изведувањето на наставата

Наставата на Економскиот факултет – Скопје редовно се спроведува согласно утврден распоред на часови кој се објавува на веб-страницата на Факултетот. На Факултетот се користи софтвер за електронска евиденција на наставата. Информација за спроведување на наставата секој предметен наставник доставува во индивидуалниот годишен извештај за наставата одржана во двата семестри во учебната година. Истиот извештај е дел од целокупниот Годишен извештај на Факултетот.

Во извештајниот период односно учебната 2023/24 година наставно – образовниот процес се реализира редовно според однапред утврден и дефиниран распоред на дистрибуција на часови објавен на веб-страницата на Факултетот. Реализацијата на наставно – образовниот процес во учебната 2023/2024 година е во тек и успешно се спроведува.

Изведувањето на наставата е предмет на евалуација која се спроведува преку анкета со редовните студенти во секој семестар. Резултатите од анкетата редовно се комуницираат со секој професор поединечно со цел секој да може да се унапреди. Резултатите од сите спроведени анкети на Факултетот се дадени во прилог 1.2.

Прилози

2.9. Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оценки, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.

Статистички податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, просечни оценки по предмети, број и причини за напуштање на студиите итн.) по академски години за последните пет години.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Робусен систем за прибирање и анализа на квантитативни податоци (iKnow системот. iKnow е систем кој е развиен и кој е одржуван од страна на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, а факултетот како единица на УКИМ е нејзин корисник)

На Економскиот факултет – Скопје се прибираат статистички податоци, редовно се следат и системски се анализираат, а потоа служат за донесување соодветни одлуки базирани на податоци. Во поглед на студиските програми, Факултетот го следи бројот на студенти (новозапишани, испишани, дипломирани), просечни оценки, број и причини за испишување на студентите те. напуштање на студиите итн. преку **IKNOW системот**.

Во продолжение следи приказ на некои од основните податоци:

Прв циклус на студии

Вкупен број на запишани студенти во 3 уписни рока на прв циклус во учебната 2023/2024: 535.

Вкупен број на запишани студенти на прв циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 2172.

Економскиот факултет - Скопје во последните неколку години се соочува со негативни демографски трендови кои се случуваат во нашата земја, изразито неповолни миграциски процеси и општо смален интерес за студирање на општествените науки за сметка на техничките науки. Сепак може да се заклучи дека останува привлечна високообразовна институција за идните бруцоши и доминантна во делот на економските и организациските науки во Република Северна Македонија. Треба да се потенцира дека и во анализираниот период, и покрај неповолните трендови и функционирањето во услови на пандемија, интересот за запишување на студенти во прва студиска година, на прв циклус на студии, е солиден.

Бројот на слободни места во сите три уписни години е 700. Избалансирањето број студенти по квоти, како и реалниот приказ на вкупен број студенти кои можат да се запишат на седумте студиски програми, му овозможуваат на Факултетот обезбедување добра уписна политика, која се очекува да продолжи и во годините кои следат. Но, и понатаму останува неспорен фактот, дека негативните демографски трендови кои се случуваат во нашата земја, изразито неповолните миграциски процеси и општо смален интерес за студирање на општествените науки за сметка на техничките науки, и натаму влијаат на бројката на студенти кои и во иднина ќе се запишуваат на Економскиот факултет – Скопје.

На Економскиот факултет- Скопје во учебната 2023/2024 година (запишан зимски семестар 2023/2024 и според бројот на кредити) на првиот циклус на студии се евидентирани вкупно 2172 студенти, и тоа 535 новозапишани, втора година 507, трета година 390 и четврта година 740 студенти. Во учебната 2023/2024 студентите студираат по наставен план 2022/2023 (новозапишани и запишани во претходната 2022/2023 година) и 2017/2018 (студентите запишани пред последната акредитација активна од зимски семестар 2022/2023 година).

Режимот на студирање на факултет е согласно со Болоњскиот процес и Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС), и напредувањето на студентите е според освоените ЕКТС кредити.

Во периодот од 01.10.2023 – 31.05.2024 година тековно се испишале вкупно 9 студенти. Според документацијата за испис на студентите класификацијата на причини на напуштање на студиите, од вкупно 9 испишани студенти во академската 2023/2024 година, само 4 студенти ги навеле причините за напуштање на студиите на Економски факултет-Скопје, од кои 1 студент навел причина: трансфер на друг факултет, 2 студенти се откажуваат поради лични причини и 1 студент поради останати, други причини. (Прилог табела 2.9B).

Во периодот од 01.10.2023- 31.05.2024 година на Економскиот факултет- Скопје дипломирале вкупно 131 студенти. Просечната оценка на дипломираните студенти е 7,66.

Втор циклус на студии

Вкупен број на запишани студенти во 2 уписни рока на 2 циклус во учебната 2023/2024: 42.

Вкупен број на запишани студенти на втор циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 94.

Во учебната 2023/2024 на втор циклус студии (прв и втор уписен рок), се запишале вкупно 42 студенти. Вкупниот

број на запишани студенти на втор циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестаре 94.

Во анализираните учебни години состојбата со упис на студенти на втор циклус студии останува во надолен тренд. Генерално, може да се констатира дека интересот за упис на студенти на втор циклус студии е прилично намален споредено со периодот од пред десетина години, но сепак, преку иновирањето нови студиски програми на втор циклус студии, би можело да се очекува подобрување, односно поголем интерес при запишувањето на втор циклус студии во периодот што следи.

Во 2023/2024 година, на вториот циклус на студии магистрирале вкупно 37 кандидати со просечна оценка 8,98.

Трет циклус на студии

Вкупен број на запишани студенти во 2 уписни рока на 3 циклус во учебната 2023/2024 12.

Вкупен број на запишани студенти на трет циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 37.

Во 2023/2024 во периодот од 01.10.2023-31.05.2024 година на трет циклус на студии – Докторска школа, во двата уписни рока, на студиските програми на Економскиот факултет се запишале вкупно 12 кандидати. Вкупен број на запишани студенти на трет циклус во учебна 2023/2024 во зимски семестар: 37.

Во 2023/2024 во периодот од 01.10.2023-31.05.2024 година со највисоко звање Доктор на науки се стекнале 9 кандидати со просечна оценка 9,49.

Во прилог 2.9.A., (види Табела 2.9.B) даден е детален приказ на просечна оценка по предмет. Според податоците највисока просечна оценка на прв циклус студии од јануарската испитна сесија во академската 2023/24 година бележи предметот Методи на макроекономската анализа, на студиската програма по Економија и тоа 9,43, а најниска предметот Социологија со просечна оценка 6 на студиската програма Економија.

На втор циклус студии од јануарската испитна сесија во академската 2023/24 година највисока просечна оценка 10 бележат следните предмети во рамки на студиските програми кои се дадени во заграда, и тоа: Social Media Platforms in HRM (МБА во Стратегиски менаџмент на човечки ресурси), Економски раст и развој - теории и развојни политики (Економски развој и меѓународни финансии), Меѓународните финансиски пазари и институции и развојното финансирање (Економски развој и меѓународни финансии), Менаџмент на ризик (Корпоративен финансиски менаџмент), Напреден финансиски менаџмент (Корпоративен финансиски менаџмент), Спојувања и аквизиции помеѓу компаниите (Корпоративен финансиски менаџмент), Одржливо претприемништво (МБА Менаџмент), Информациони технологии (Е-бизнис менаџмент), Примена на научно-истражувачки методи во електронскиот бизнис (Е-бизнис менаџмент) и Регионални трговски договори и СТО (Европски економски студии).

Најниска просечна оценка од јануарската испитна сесија на втор циклус студии во академската 2023/24 година е 7, и тоа на следните предмети: Напредно банкарство, Портфолио менаџмент и Финансиски пазари (сите три предмети од студиската програма Монетарна економија, финансии и банкарство).

Прилози

2.9.A. [Standard 2 \(табеларен приказ\)](#)

Стандард 3

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН

СТУДЕНТОТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
3.1. Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.	Приказ на системот за изведување на настава на ниво на установа; Акт/правила/стандарди или индикатори за квалитет во наставата; Конкретни примери за активно учество на студентите во процесот на учење.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	
Механизам 1 – Јасно дефинирани надлежности во статутот на Економскиот факултет-Скопје Механизмите кои обезбедуваат процес на изведување на програмите на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во процесот на учење на Економскиот факултет - Скопје, се обезбедени преку повеќе акти и документи кои доследно се спроведуваат во практика. Во статутот на Факултетот јасно се дефинирани сите надлежности на засегнатите страни во доменот на изведувањето на наставата. Посебно се посочени надлежностите на Катедрите (за секој од посебните департмани), кои според статутот, во рамките на својата дејност, меѓу другото: остваруваат наставно-образовна, научноистражувачка и применувачка дејност; соработуваат при приготвувањето на студиските програми и програмите за истражувачка работа; даваат предлози и мислења на актите на Факултетот и на другите акти со кои се регулира наставно-образовниот процес; ги разгледуваат прашањата и проблемите што настануваат при реализирањето на студиските програми и ја насочуваат и усогласуваат високообразовната, научно-истражувачката и применувачката работа; развиваат научни дисциплини врз кои се темелат студиските програми и научните дисциплини со сродни или интердисциплинарно поврзани области; се грижат за пренесување на научно-истражувачките достигнувања и новите знаења во наставно-образовниот процес и за нивно вклучување во студиските програми во трите циклуси на студии; развиваат современи педагошки методи; и предлагаат мерки за унапредување на наставната, научноистражувачката и применувачката работа. Механизам 2 – Јасно дефинирани активности кои се предмет на оценување низ Одлуката за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21) Дополнително, во Одлуката за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21) јасно се наведени начините и механизмите на оценување, односно што може да биде предмет на оценување - колоквиуми, вежби, практична работа, презентации, теренска настава, проектна работа и многу други активности предвидени во предметната програма. Механизам 3 – Директно информирање на студентите за правилата и стандардите низ Водичот за студии Водичот за студирање, кој секоја година го објавува Економскиот факултет - Скопје, а посебно во Елаборатите за акредитација на секоја студиска програма, јасно и детално ги посочува и елаборира правилата и стандардите со кои се утврдува квалитетот на наставата, како и начините за учество на студентите во процесот на учење и наставата. Во овој контекст, секој од овие механизми одговара на природата на дисциплината на одделните департмани и одделните научни дисциплини. Овие механизми вклучуваат теренска работа, практични задачи, проекти, домашни задачи, истражувачки есеи, подготовка на литература, изведување на презентации, посебни вежби, определени курсеви и други активности. Прилози 3.1.A - СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје 3.1.B - Елаборатите за акредитација на студиските програми (2022 и 2017) 3.1.C - Водич за студирањето (прв циклус на студии), Економски факултет - Скопје, УКИМ 3.1.D - Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје	

3.1.E - Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21 - Испитен режим)

Сите елаборати на студиските програми се дадени во прилогот на 2.2.

3.2. Установата ја почитува разликата на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.

Приказ на реализацијата на наставата за секоја студиска програма одделно;
Опис на начините на изведување на наставата за сите студиски програми;
Конкретни примери за иновативни методи во изведување на наставата.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Овозможена флексибилност

Во Правилникот за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член 25 и членовите 26-31) се наведени и детално елаборирани начините преку кои може да се изведува наставата. Иако не се ограничува само на истите, на Универзитетот и Економскиот факултет - Скопје: предавања, вежби, консултации, семинарски работи, домашни задачи, проекти, теренска настава, курсеви и слично. Се остава флексибилност за вклучување (лице в лице или виртуелно) на предавачи и гости од други високообразовни институции во наставата на факултетот.

Сите овие можности се целосно искористени од Економскиот факултет, при што секоја студиска програма ги применува според нејзините специфики.

Дополнително, во Одлуката за правила на студирање на прв и втор циклус студии (член 21) јасно се наведени начините и механизмите на оценување, односно што може да биде предмет на оценување - колоквиуми, вежби, практична работа, презентации, теренска настава, проектна работа и многу други активности предвидени во предметната програма.

Деталните начини и пристапи на флексибилност во учењето и наставата согласно потребите на студентите се презентирани во Водичот за студирање кој секоја година го објавува Економскиот факултет - Скопје, а посебно во Елаборатите за акредитација на секоја студиска програма поединечно (наведени подолу). Во овие документи јасно и детално се елаборирани пристапите во наставата за секоја студиска програма, депарتمان и научна дисциплина поединечно.

Секој од овие механизми одговара на природата на студиската програма/одделните наставни содржини вклучува практични задачи, изработка на проекти, домашни задачи, истражувачки есеи, подготовка на литература, изведување на презентации, прибирање на податоци од соодветни бази, посебни вежби, определени курсеви, теренска настава и други активности. Понатаму, секој од овие механизми е внимателно приспособен на специфичните карактеристики и барања, со цел да обезбеди соодветно и ефикасно образование за студентите. Така, за програмите каде што практичната примена на знаењето е клучна, како на пример кај апликативните предмети, значителен фокус се посветува на реални и апликативни примери со што се овозможува студентите да ги применат теоретските концепти во реални услови. Истовремено, практичните задачи и проектите им овозможуваат на студентите да развиваат и применуваат конкретни вештини поврзани со нивната област на студирање.

Понатаму, домашните задачи служат како алатка за дополнителна самостојна работа и размислување надвор од класичната настава, додека истражувачките есеи ги поттикнуваат студентите на аналитичко и критичко размислување, како и на развој на способноста за самостојно истражување на одредени теми. Притоа, посебно внимание се посветува на подготовката и анализа на научна литература, со што студентите стекнуваат повисоко ниво на академска компетентност. Презентациите, како метод на оценување и изразување, ги развиваат комуникациските вештини на студентите, овозможувајќи им да ги презентираат своите истражувања и идеи на јасен и професионален начин. Дополнително, посебни вежби и курсеви се организирани за поопширно продлабочување на специфични теми и вештини, а останатите активности, како што се групни проекти и работилници, дополнително го зајакнуваат тимскиот дух и креативноста на студентите.

Сите овие елементи заедно создаваат сеопфатен и разновиден систем на учење и оценување кој е прилагоден на

индивидуалните потреби на секоја студиска програма, со цел да им овозможи на студентите да го стекнат потребното знаење и вештини кои се неопходни за нивниот професионален развој.

Воведување на иновации во наставата

Најголем дел од програмите користат посебни и иновативни пристапи во наставата, кои се стимулирани и поттикнати од менаџментот на Факултетот. Овие пристапи вклучуваат гости предавачи од практиката и од научно-истражувачките институции и организации во земјата и странство, практични посети на терен и теренски предавања, виртуелни гостувања и предавања, студии на случај во наставата, користење на модерна технологија (видео, електронски алатки, бази на податоци), организирање на посебни курсеви за дополнителни теми и области од интерес за студентите, и организирање на проектни активности од интерес на студентите и општеството.

Во статутот на Факултетот дополнително се утврдени надлежностите на Катедрите во доменот на изведувањето на наставата за секој од посебните департмани. Тие ги разгледуваат прашањата и проблемите што настануваат при реализирањето на студиските програми, се грижат за пренесување на научно-истражувачките достигнувања и новите знаења во наставно-образовниот процес и за нивно вклучување во студиските програми во трите циклуси на студии. Тие развиваат современи педагошки методи и предлагаат мерки за унапредување на наставната, научноистражувачката и применувачката работа.

Во оваа насока, секоја посебна катедра/департман развива посебен пристап кон наставата, најсоодветен на содржините и програмата која треба да ја пренесат на студентите, вклучувајќи посебни и иновативни пристапи кон наставата.

Прилози

3.1.A - [СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје](#)

3.1.B - [Елаборатите за акредитација на студиските програми \(2022 и 2017\)](#)

3.1.C - [Водич за студирањето \(прв циклус на студии\), Економски факултет - Скопје, УКИМ](#)

3.1.D - [Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

3.1.E - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии \(Член 21 - Испитен режим\)](#)

3.3. Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.

Примери на студии на случај кои се користат во наставата, реализирани проекти во наставата или други методи релевантни за студиската програма и сл.;

Примери/извештај за следење на наставата и постапување по слабости;

Примери на извршена адаптација на начините на изведување на наставата.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Редовно се адаптираат начините на изведување на наставата

Посебно е важно да се напомене дека за секоја студиска програма, односно компетенциите, вештините и квалификациите кои ќе ги обезбедува - јавно и транспарентно се објавени на веб-страницата во делот каде што се содржат информациите поврзани со сите департмани на прв и втор циклус студии: [Студии - Економски факултет - Скопје](#).

За секоја посебна студиска програма се елаборирани целите, компетенциите, вештините кои треба да ги обезбеди, начинот на кој го остварува истото (каде посебен е фокусот на пристапите кои обезбедуваат и интерактивно учење насочено кон студентот). Ова може да се види подетално во секој од Водичите за студирање објавени заедно со секоја студиска програма на веб-страницата на факултетот: [Водич за студирање 2023-2024 година](#).

Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот и/развојот на неговите вештини

и компетенции

Во документите подолу (посебно во елаборатите и водичите) може да се видат сите предвидени посебни начини на фокусираност на наставата, како и интерактивното учење и учењето ориентирано кон студентот. Овие документи презентираат пристап кон учењето кој е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции, и тоа за секоја посебна програма на Економскиот факултет - Скопје.

Во Правилникот за условите на студирање на студиските програми на прв и втор циклус на студии на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член 25 и членовите 26-31) се наведени и детално елаборирани начините преку кои може да се изведува наставата. Иако не се ограничува само на истите, на Универзитетот и на Економскиот факултет - Скопје, наставата може да се изведува преку: предавања, вежби, консултации, семинарски работи, домашни задачи, проекти, теренска настава, курсеви и слично. Се овозможува флексибилност за вклучување (лице в лице или виртуелно) на предавачи и гости од други високообразовни институции во наставата на факултетот.

Дополнително, во Одлуката за правила на студирање на прв и втор циклус студии (член 21) јасно се наведени начините и механизмите на оценување, односно што може да биде предмет на оценување - колоквиуми, вежби, практична работа, презентации, теренска настава, проектна работа и многу други активности предвидени во предметната програма. Сите овие можности се целосно искористени од Економскиот факултет, при што секоја студиска програма ги применува според нејзините специфики. Посебен фокус се става на интерактивноста и интердисциплинарноста на пристапите, при што студиите на случај се користат во секоја од студиските програми.

Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случаи приспособен на циклусот на студии.

Деталните начини/пристапи (по секоја студиска програма) кои се користат во наставата каде може да е види интердисциплинарноста и интеракцијата во пристапите, како и кој е фокусот во обезбедување знаења и вештини на студентите се презентирани во Елаборатите за акредитација на секоја студиска програма посебно (наведени подолу). Тука јасно и детално за секоја студиска програма/департман, меѓутоа и засекоја научна дисциплина посебно - се елаборирани пристапите во наставата. Се разбира секој од овие механизми одговара на природата на студиската програма.

Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти - постојат и бројни примери во зависност од конкретните предметни програми.

Примери за можности за изведување на наставата и пристапи на учење: теренска работа, практична задача, проект, домашна работа, истражувачки есеј, подготовка на литература, изведување на презентации, посебни вежби, определени курсеви, гости предавачи од практиката и другите научноистражувачки институции/организации во земјата и странство, практични посети на терен и теренски предавања, виртуелни предавања, студии на случај во наставата (застапени се во секоја студиска програма), користење на модерна технологија (видеа, електронски алатки, бази на податоци) во наставата, организирање на посебни курсеви на дополнителни теми и области од интерес за студентите, организирање на проектни активности од интерес на студентите и општеството, посета на соодветни компании работа на конкретни проблеми/предизвици итн.

Континуирано се следи наставата, се постапува по детектирани слабости/недостатоци и се прават соодветни прилагодувања

Основна цел на самовалуацијата е да го процени квалитетот на наставно-образовниот и на научно-истражувачкиот процес на првиот и вториот циклус студии на Економскиот факултет –Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на анализа и проценка на клучните елементи, како што се наставните програми, наставниот кадар, наставно-образовната дејност, научно-истражувачката работа, студентите, просторните и материјалните ресурси, надворешната соработка и финансирањето, и со помош на SWOT анализата да се разоткријат добрите и лошите страни и да се предложат мерки за нивно подобрување, релативизирање или целосно отстранување.

Прилози

3.1.A - [СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје](#)

3.1.B - Елаборатите за акредитација на студиските програми (2022 и 2017)

3.1.C - Водич за студирањето (прв циклус на студии), Економски факултет - Скопје, УКИМ 3.1.D - Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје 3.1.E - Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21 - Испитен режим)	
3.4. Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.	Преглед на методите на оценување и испитување на студентите за секој предмет од студиската програма со приказ на различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Преглед на методите на оценување и испитување на студентите за секој предмет од студиската програма со приказ на различни формални алатки за оценување.	
Разработена регулатива и процеси за достапност на информациите	
Постои детална регулатива(акти) кои ја регулираат областа, а достапни се и информации, детални објаснувања за методите на оценување, вреднување и различните пристапи/алатки кои се користа за секоја студиска програма. Професорите и наставниот кадар се детално запознаени со рамката (методите, принципите, техниките) на оценување, имаа доволна флексибилност за прилагодување на алатките на оценување на своите наставни програми и доколку е потребно можат да побараат поддршка од институцијата за развивање на сопствените вештини во оваа поле.	
Детално се утврдени и елаборирани механизмите /алатките на оценување	
Важно да се напомене дека во оваа насока за секоја студиска програма- јавно и транспарентно се презентирани начините на оценување на студентите кои овозможуваат да се демонстрира нивниот степен на постигнати резултати - на веб страната (како во сите посебни документи): Студии - Економски факултет - Скопје. Ова може да се види подетално во секој од Водичите за студирање објавени заедно со секоја студиска програма на веб-страната на Факултетот.	
Правилникот за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје (член 40 - па до Член 56), како и во Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21 - Член 30) јасно се наведени и детално елаборирани кој е предметот на оценување (колоквиуми, вежби, практична задача, семинарски трудови, теренска настава, есеи, проекти итн.), понатаму детално се елаборирани и како се пријавува, како се изведува испитот, кои се испитните рокови, јавноста на испитот, изведување на испитите, поднесувањето на приговори и постапувањето по истите, комисијско полагање, завршно оценување и се наведени кои се обврските на засеаните страни/наставникот во целиот процес на оценување. Целата оваа рамка на оценување/вреднување е доследно почитувана од вработените на Економскиот факултет и тоа во секоја посебна студиска програма согласно нејзините специфики исто е дефинирано и утврдено.	
Деталните начини/пристапи во оценувањето (по секоја студиска програма) се презентирани и во Елаборатите за акредитација на секоја студиска програма посебно. Тука јасно и детално за секоја студиска програма/департамент, меѓутоа и за секоја научна дисциплина посебно - се елаборирани пристапите во оценување на студентите - и нивната прилагоденост согласно целите на секој посебен предмет. Тука може да се видат и тимовите за секој од предметите - што укажува дека е обезбедено секоја од предметните дисциплини да има можност за повеќе испитувачи, што дополнително придонесува кон унапредување на процесите на оценување/вреднување на студентите.	
Дополнително на почетокот на настават за секоја наставна дисциплина (предмет) одговорниот наставник детално ги запознава студентите со Годишната програма за работа за соодветниот предмет каде што составен дел покрај релевантната литература, начинот на изведување на наставата преставува и начинот на кој ќе биде изведено	

оценувањето за конкретниот предмет и кои се елементите кои се валоризираат при сумирање на завршната оцена.

Прилози

3.1.A - [СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје](#)

3.1.B - Елаборатите за акредитација на студиските програми (2022 и 2017)

3.1.C - [Водич за студирањето \(прв циклус на студии\), Економски факултет - Скопје, УКИМ](#)

3.1.D - [Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

3.1.E - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии \(Член 21 - Испитен режим\)](#)

3.5. Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.

Линк до веб страна или друг документ во кој се опишани критериумите и методите на вреднување и оценување.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во Правилник за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје (член 40 - па до Член 56), како и во Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии (Член 21 - Член 30) јасно се наведени и детално елаборирани кој е предметот на оценување (колоквиуми, вежби, практична задача, семинарски трудови, теренска настава, есеи, проекти итн.), понатаму детално се елаборирани и како се пријавува, како се изведува испитот, кои се испитните рокови, јавноста на испитот, изведување на испитите, поднесувањето на приговори и постапувањето по истите, комисијско полагање, завршно оценување и се наведени кои се обврските на засегнатите страни/наставникот во целиот процес на оценување.

Важно да се напомене дека во оваа насока за секоја студиска програма- јавно и транспарентно се презентирани/објаснети начините на оценување на студентите - на веб страната (како во сите посебни документи): [Студии - Економски факултет - Скопје](#) . Ова може да се види подетално во секој од Водичите за студирање објавени заедно со секоја студиска програма на веб-страната на Факултетот.

Прилози

33.1.A - [СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје](#)

3.1.B - Елаборатите за акредитација на студиските програми (2022 и 2017)

3.1.C - [Водич за студирањето \(прв циклус на студии\), Економски факултет - Скопје, УКИМ](#)

3.1.D - [Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

3.1.E - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии \(Член 21 - Испитен режим\)](#)

3.6. Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето се спроведува од страна на повеќе испитувачи.

Просечни оценки постигнати од студентите по предмет за сите студиски програми, по академска година за последните пет години (доколку е применливо);
Информација за начинот за доставување на повратни информации до студенти во делот на оценувањето;
Конкретни примери на иновативни пристапи во оценувањето;
Примери на предмети каде оценувањето се спроведува од повеќе испитувачи.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со сите процедури

Во Правилникот за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (членови 40-56), како и во Одлуката за правила на студирање на прв и втор циклус студии (членови 21-30), јасно и прецизно се дефинирани критериумите и механизмите кои го регулираат процесот на оценување на студентите. Во овие документи се опфатени сите аспекти кои се однесуваат на предметот на оценување, вклучувајќи ги колоквиумите, вежбите, практичните задачи, семинарските трудови,

теренската настава, есеите и проектите, со цел да се обезбеди правичен и транспарентен систем на оценување кој ќе одговара на различните форми на академска активност.

Понатаму, детално се разгледани и процедурите поврзани со начинот на пријавување на испитите, спроведувањето на испитите, утврдувањето на испитните рокови, јавноста на испитите, како и постапките за поднесување и разгледување на приговори. Овие механизми гарантираат дека сите засегнати страни, вклучително и студентите и наставниот кадар, се запознаени со своите права и обврски во процесот на оценување. Притоа, голем акцент се става на транспарентноста и одговорноста на наставниците, особено во однос на комисијата за полагање и завршното оценување, што придонесува за правичен и објективен исход за секој студент.

Оваа правна и административна рамка на оценување е доследно применувана на Економскиот факултет, при што се земаат предвид специфичните барања на секоја студиска програма. Со ова, секоја програма има свој уникатен пристап кој е приспособен на потребите и целите на студентите, со посебен фокус на примената на различни методологии за проверка на знаењето и вештините на студентите. Дополнителен елемент кој се имплементира во процесот на оценување е гејмификацијата. Овој концепт, вклучува употреба на елементи од игрите за поттикнување на мотивацијата и ангажираноста на студентите, се применува во рамките на оценување преку динамични и интерактивни механизми. На пример, студентите може да добиваат „нивоа“ за успешно завршување на одредени задачи, како што се проектни активности. Овој пристап не само што ја подобрува вклученоста на студентите, туку и овозможува поголема флексибилност и персонализација во процесот на учење и оценување.

Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите.

За секоја студиска програма- јавно и транспарентно се презентирани начините на оценување на студентите кои овозможуваат да се демонстрира нивниот степен на постигнати резултати.

Студентите добиваат повратни информации поврзани со совети за понатамошниот процес на учење.

Студентите се известени за нивните оценки/резултати во период од неколку денови по завршување на испитот, добиените оценки/резултати се достапни на огласна табла (или електронската огласна табла по што следува задолжителниот увид во тестот (кој може да го побараат и на кој можат да присуствуваат сите студенти) и кој следува неколку дена по објавување на резултатите - на увидот или на договорени консултации студентите може да добијат конкретни информации за остварените резултати и насоки како можат да го унапредат процесот на учење во соодветната наставна материја.

Оценките исто така се објавуваат во електронскиот систем на факултетот ([iKnow](#)), а истотака во делот на споделување на информации и учење е и универзитетската платформа iLearn ([Упатства - iLearn - Студенти](#))

Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето

Деталните начини/пристапи во оценувањето (по секоја студиска програма) се презентирани и во Елаборатите за акредитација на секоја студиска програма посебно. Тука јасно и детално за секоја студиска програма/департамент, меѓутоа и за секоја научна дисциплина посебно - се елаборирани пристапите во оценување на студентите - и нивната прилагоденост согласно целите на секој посебен предмет. Тука може да се видат и тимовите за секој од предметите - што укажува дека е обезбедено секоја од предметните дисциплини да има можност за повеќе испитувачи, што дополнително придонесува кон унапредување на процесите на оценување/вреднување на студентите.

Прилози

3.1.A - [СТАТУТ на Економскиот факултет - Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје](#)

3.1.B - Елаборатите за акредитација на студиските програми ([2022](#) и [2017](#))

3.1.C - [Водич за студирањето \(прв циклус на студии\), Економски факултет - Скопје, УКИМ](#)

3.1.D - [Правилник за условите за студирање на студиските програми на трет циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

3.1.E - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии \(Член 21 - Испитен режим\)](#)

3.7. Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од	Акт во кој е регулирана постапката по жалба од студентите; Акти за спречување на корупцијата на установата;
---	--

студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.	Приказ на поднесени жалби на студенти вклучувајќи и пријави на корупција во последните пет години со процент на позитивно и негативно решени жалби; Приказ на пријави на корупција во установата.
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i>	
Воспоставен систем и регулатива за постапување по жалби на студенти и пријавување корупција.	
Системот и процедурите за поднесување на жалби, пријави за корупција ги следи строго поставените процедури и постапки за жалби и пријавување корупција дефинирани во Закон за заштита на укажувачите (Службен весник на Република Македонија бр. 196/2015, 35/18); Правилник за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор; - а посебно во деталната Процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите - сите транспарентно објавени на веб страната на Факултетот. Согласно оваа Процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите - на Економски факултет- Скопје, е пропишана целта процедура/постапка за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и преземање на мерки за обезбедување и заштита на личните и друг податоци кои се однесуваат на укажувачите и на пријави од укажувачи со примена на прописи за заштита на лични податоци.	
Дефиниран и транспарентно презентирани систем на евиденција на доставување, постапување и исход од секоја постапка	
Согласно оваа Процедура на Факултетот, по доставување на секоја пријава и по завршување на секоја постапка овластеното лице составува извештај за исходот од постапката како и за преземените/предложените мерки за отстранување на против правните дејствија по пријавата и на штетните последици по укажувачот настанати во врска со внатрешното пријавување (Член 11). Извештајот се заверува и архивира исто како и пријавата за постапката. Овластеното лице е задолжено да изготвува полугодишни извештаи за примени пријави од укажувачи и истиот го доставува до Државната комисија за спречување на корупција (Член 14).	
Факултетот на својата веб страна (Заштита на укажувачи - Економски факултет - Скопје) согласно регулативата има јавно поставено и лице Овластено лице за прием на пријави од укажувачи: Јордана Драгоманова, како и Е-маил адреса за поднесување на пријави за заштитено внатрешно пријавување: zastitanaukazuvaci@eccf.ukim.edu.mk.	
Факултетот има отворена политика на прием на жалби /пријави	
Постои и отворена политика на Факултетот со која се зема предвид и секоја жалба, пријава која е доставено по електронски пат или лично пренесена до било кој член од управата на факултетот. Менаџментот на факултет при секој допрен глас го активира целиот законски поставен систем и сите процедури кои стојат на располагање.	
Досега скромен број на пријави по кои е соодветно постапено	
Во системот на Економски факултет согласно позитивните законски прописи има поднесено само една пријава/жалба во Декември 2020 година, која соодветно е процесирани и за која се информиран подносителот, надлежните институции и соодветно е постапено по истата.	
Во системот на Економски факултет - Скопје согласно позитивните законски прописи во 2023година нема поднесени пријави.	
Прилози 3.7.A - Закон за заштита на укажувачите (Службен весник на Република Македонија бр. 196/2015, 35/18) 3.7.B. - Правилник за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор 3.7.C - Процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите 3.7.D - Овластено лице за прием на пријави од укажувачи: Јордана Драгоманова Е-маил адреса за поднесување на пријави за заштитено внатрешно пријавување: zastitanaukazuvaci@eccf.ukim.edu.mk	

Стандард 4

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
4.1. Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.	Акт во кој е регулирано прашањето; Линк до веб страна на објавата.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн. Јавно достапни дефинирани и усвоени прописи за сите фази од студирањето Во Правилникот за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје јасно се уврдуваат условите, критериумите, правата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии (постдипломски студии), како и на интегрираните студии од првиот и вториот циклус на студии Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје уште подетано се образложени и уредени уписните постапки, студенскиот календар, напредувањето за време на студиите, премин од една програма во друга за време на студирањето, испитниот режим, завршување на студиите, условното напредување, признавањето на испитите и другите образовни активности положени на различни образовни установи, видот на исправите кои му се издаваат на студентот врз основа на евиденцијата определена во Законот за високо образование, заштита на правата на студентите, органите надлежни за водење на постапките и одлучување, дисциплинската одговорност и правата и должностите на студентите во дисциплинската постапка и други права и должности на студентите. Прилози 4.1.A - Правилник за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје 4.1.B - Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје	
4.2. Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.	Информација за постоење на соодветни алатки за следење на напредокот на студентот; Доказ дека системот е функционален.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн. Утврдена постапка и алатки за собирање или следење на напредок на студентот. Следењето и водењето на евиденција на напредокот на студентите се врши согласно дефинираната рамка во Законот за високо образование, Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје и Правилник за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје. Согласно Законот за високо образование (Член 159) на високообразовните установи се водат матична книга на запишани студенти и главна книга на дипломирани студенти и досие на секој студент. Формата и начинот на водењето (во материјална и електронска) и содржината на матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломирани студенти ги пропишува министерот за образование и наука. Матичната книга на запишани	

студенти и главната книга на дипломираните студенти се документи од трајна вредност.

Согласно наведените прописи се води студентско досие во хартиена и електронска форма каде што јасно може да се видат сите активности поврзани со наредокот на студентот низ студирањето. Исто така се води и матична книга на студентите каде што се наведени сите информации, генералии и чекори за секој студент за време на студирањето.

Електронски систем на евиденција на напредокот на студентите, како и следење на неговите активности низ процесот на студирање - како од страна на Економски факултет - Скопје, така и од секој поединечен студент - овозможува IKNOW СИСТЕМОТ - во овој систем секој вработен на факултетот и секој регистриран студент по безбедносна автентикација може да пристапи до информации за своите активности и напредок ноз студискиот процес согласно привилегиите кои му се дадени. Системот се ажурира во реално време.

Прилози

4.1.A - [Правилник за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

4.1.B - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје](#)

4.2.A - [Закон за високо образование](#)

4.2.B - [Iknow системот](#)

4.2.C - [Студентско досие во електронска и хартиена форма \(согласно член 159 ЗВО\)](#)

4.2.D - [Матична книга на запишани студенти \(Согласно Член 159 ЗВО\)](#)

4.3. Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.

Акт во кој е регулирано прашањето;

Листа на студенти на кои им е признато неформалното и формалното учење вклучувајќи и за време на мобилноста, за последните пет години.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Дефинирана постапка која се применува за признавање на периодите на студирање и претходно учење

Во Законот за високо образование (Службен весник 102/2018) и Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје подетано се образложени и уредени напредувањето за време на студиите, премин од една програма во друга за време на студирањето, повторување на семестарот, условното напредување, признавањето на испитите и другите образовни активности положени на различни образовни установи, продолжување на студиите по прекинување, паралелното, интердисциплинарното и индивидуалното студирање.

Информации за определени образовни активности, реализирана мобилност исто така се евидентира и во студентското досие (кое го води службата за студентски прашања) кое се води за секој студент и таму се евидентираат сите сегашни и претходни образовни активности и мобилности. Постојат посебни процедури и евиденција на пријавите и реализираните мобилности на студентите (посебно Еразмус). Согласно Законот за високо образование (Член 159) на високообразовните установи се водат матична книга на запишани студенти и главна книга на дипломирани студенти и досие на секој студент. Матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломираните студенти се документи од трајна вредност.

Согласно постоечката законска регулатива нема правна обврска за евиденција и признавање на неформалното образование (Факултетот нема евиденција за неформално образование). До учебната 2017/2018 година постоеше законска обврска за задолжителна практична настава и до 2017/2018 истата соодветно се евидентираше и следеше за секој од студентите. После 2017/2018 година Факултетот има склучени договори и дава поддршка на студентите во обезбедување на неформално/практично образование, меѓутоа не води за тоа посебна евиденција и истото не преставува задолжителна обврска за студентите.

Економскиот факултет - Скопје има дефинирани и утврдени процедури за мобилност на студенти ([Процедури за](#)

мобилност). По завршувањето на периодот на мобилност, Комисијата за признавање на испити донесува Предлог заклучок за нивно признавање кое го потврдува Деканот со издавање на Решение. Испитите на студентот му се признаваат со износот на ЕКТС кредити на предметот во рамките на матичниот факултет. Студентите кои остваруваат мобилност во рамки на факултет, се под директна надлежност на Одделението за меѓународна соработка на УКИМ, а добиваат поддршка од Канцеларијата за меѓународна соработка на Економскиот факултет - Скопје во насока на полесно комуницирање со професорите-ментори, користење на ресурсите на Факултетот како и обезбедувањето на потребните документи.

Прилози

4.1.A - [Правилник за условите на студирање на студиските програми на прв и на втор циклус на студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје](#)

4.1.B - [Одлука за правила на студирање на прв и втор циклус студии на Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје](#)

4.2.A - [Закон за високо образование](#)

4.3.A - [Процедури за мобилност](#)

4.3.B - [Листа на студенти на кои им е признато неформалното и формалното учење вклучувајќи и за време на мобилноста, за последните пет години](#)

4.4. По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.

Диплома, уверение и додаток на диплома

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Јасна, разбирлива и сеопфатна документација за стекнатата квалификација

По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја објаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии.

Во Законот за високо образование (Оддел 5, Член 155) јасно е дефинирана рамката и содржината на Дипломата, уверението и додатокот на диплома, додека во посебен Правилник во Службен весник 102/2018 детално е утврдена формата и содржината на секој посебен документ кој се издава по завршување на студиите.

Документацијата која ја издава Економски факултет - Скопје е согласно оваа законска регулатива и истата е јасна, сеопфатна и разбирлива, во оваа насока и дипломата која се издава е јасна, сеопфатна и разбирлива.

Прилози

4.2.A - [Закон за високо образование](#)

Стандард 5

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР ³	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
5.1. Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.	Биографии на ангажираниот наставен кадар на сите студиски програми во Europass формат (со информации за последните пет години, информации за профилот вклучувајќи завршени циклуси на студии и стекнато звање, податоци за остварена научноистражувачка работа и резултати); Одлуки за избор во звање; Преглед на предмети кои кадарот го предавал во изминатите пет години на сите циклуси на студии на установата (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице).
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	

³ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

Во рамките на учебната 2023/24 наставата ја изведувале **36 редовни професори, 9 вонредни професори и 2 доценти.**

Сите наставници се вработени со полно работно време и сите кои ја реализираат наставата имаат поточно 47 звање доктор на науки од соодветна област, а 5.1 Б одлуките за избор во звање

Економскиот факултет-Скопје се залага за највисоки стандарди во процесот на ангажирање на кадрите. Во рамките наставниот процес вклучен е кадар кој пресретнува највисоки критериуми и соодветни квалификации за да ги задоволи потребите на наставно образовниот процес.

Дополнителни информации околу тимовите и ангажманот на наставно научниот кадар се презентирани во прилог 5.1.В (Одлуки за за определување на координатори и членови на тимот) каде се прикажани одлуките за назначување координатори на секој од предметите како и членови на тимот кои можат да бидат вклучени во наставниот процес. Изборот на тимовите е направен согласно квалификациите и научните области на кои докторирале и се истовремено компетентни да се вклучат во наставно образовниот процес согласно табелата наведена во 5.1 Д, додека во прилог 5.1 Г се прикажани поединечно по професор предметите каде држат настава. Како дополнување презентирани се биографиите на наставниот кадар во рамките на 5.1 А и одлуките заедно со извештајот за избор за секој индивидуално од наставниот кадар. Со тоа уште еднаш поединечно се верификува потенцијалот кој го поседува наставно научниот кадар на Економскиот факултет-Скопје. Од биографиите на наставниот кадар може да се согледа активното учество во процеси поврзани со унапредување на способностите, знаењата и квалификациите во изведување на студиските програми

Прилози

[5.1 А Биографии](#)

[5.1-В Linkovi do izvestaj i odluka za izbor po lice](#)

[5.1 В Odluka za kordinatori i clenovi na timovite .pdf](#)

[5.1 Г Po predmeti](#)

[5.1-Д Tabela na zvanje vo koe e izbran naucno nastavniot кадар po lice.docx](#)

5.2. Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научните публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во развојот на квалитетни студии односно научната област.	Преглед на бројот на објавени трудови во референтни научни публикации (согласно чл.2 т.21 од ЗВО) на наставниот кадар во последните пет години прикажан групирани по категории предвидени во чл. 2. т.21 (А-Г) од ЗВО. За секоја категорија се презентираат резултатите по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице како и вкупниот број трудови за високообразовната установа; Листа на објавени трудови во референтни научни публикации со линк до публикацијата/трудот.
--	--

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во рамките извештајниот период од кој во институцијата е од 1.10.2023-30.09.2024 година биле објавени **24 трудови** со импакт фактор (Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое ИМА ИМПАКТ-ФАКТОР за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование). Кај овие трудови има значајно зголемување во однос на минатата година и во однос на нивниот број и во однос на повисокиот просечен импакт фактор.

Во категоријата на трудови кои немаат импакт фактор има **30 трудови** (Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое НЕМА ИМПАКТ-ФАКТОР за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование)

Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број членови вкупно објавени **13**

трудови

Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји објавени се **34 трудови**

Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир објавен е **1 труд**.

Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји објавени се **7 публикации**.

Труд објавен во зборник на трудови на в.о. установа објавени се **7 публикации**.

Во прегледот 5.2 А се презентирани објавените публикации согласно наведените категории.

Прилози

[5.2 А Објавени трудови 23-24.docx](#)

5.3. Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава.

Преглед на бројот на одржаните часови на наставниот кадар и предметите кои ги предавале на сите циклуси на студии (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице за сите циклуси на студии (прв, втор и трет циклус на студии, доколку е применливо). Се води сметка за примената за чл.161 ст. 9 и 10 од ЗВО.⁴;
Одлуки за распоред на работи и работни задачи за сите циклуси на студии во последните пет години;
Извештаи за спроведена настава за сите циклуси на студии во последните пет години (доколку е применливо);
Доказ дека на установата има најмалку 10 лица во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во делот на наставниот процес кадарот на Економскиот факултет е вклучен во наставно образовните процеси на прв, втор и трет циклус на студии. Вкупно наведениот број на **47 вработени** во делот на наставниот кадар ангажиран со полно работно време. Имајќи предвид дека наставниот кадар во најголем дел има 2 предмети, а нема кадар кој надминува 4 предмети соодветно отсликува состојбата дека се води грижа во делот на оптовареноста. Па соодветно оптовареноста на кадарот е во согласност со Законот за високо образование член 161(5.3.Г) , при што нема професори кои имаат повеќе од 4 предмети во текот на семестарот на прв и втор циклус студии. Во делот на наставните часови Економскиот Факултет ги престретнува пропишаните акти од колективниот договор за високо образование и наука од 180 часа годишно наведени во член 34(5.3 Д). Истовремено во рамките на одлуката за утврдување и исплата на плати е пропишан соодносот на различните работни задачи во рамките на член 12(5.3 Д). Во делот на менторствата се води евиденција да не се надмнуваат пропишаните насоки од ЗВО чл. 135 и чл. 134 за 12 менторства на втор циклус студии и 3 менторства на докторски студии(5.3Г).Во рамките на 2020 година се направи обид за рационализирање на просечната оптовареност на наставниот кадар во работните тимови на предметните програми 1 и 2 циклус студии во однос на изминатите години со цел подигнување на општиот квалитет на наставата, нејзино осовременување и прилагодување на потребите на стопанството и се разбира, поголема достапност на студентите. Во рамките на поединечните извештаи за реализирани активности може да се види индивидуалниот ангажман во текот на семестарот 5.3 А , со што дополнително се потврдува избалансираната оптовареност на наставниот кадар согласно поставените норми и стандарди

Прилози

[5.3 А Aktivnosti na nastavnicite i sorabotnicite .pdf](#)

[5.3 В Izvestaj za realizirani aktivnosti.pdf](#)

⁴ Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на прв циклус на студии, на еден или на повеќе университети и најмногу четири наставни предмети на втор циклус на студии, на еден или на повеќе университети.

5.4. Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.

Акт на установата (на пример, Правилник за избор во наставно – научни звања кој се применува или друг акт во кој е регулирана постапката и критериумите за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања);
Преглед на лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања (со преглед на број на пријавени кандидати, број на избрани кандидати и број на лицата кои не се избрани за сите конкурси во последните пет години).
Линк до Билтен во кои се објавени рецензии за избор на наставниот кадар со број на страна.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Воведени транспарентни, јасни и во согласност со законските нормативи процеси на вработување кои овозможуваат еднакви можности

Во делот на процесите на ангажирање кадри постојат строги законски нормативи за ангажирање наставен кадар, при што Економскиот факултет-Скопје одржува високо ниво на доследност и квалитет за спроведувањето на истите. При изборите, реизборите и унапредувањата на наставниците и соработниците, Факултетот во целост ги почитува критериумите, стандардите и обврските што произлегуваат од Законот за високото образование, недвосмислено ги спроведува Статутот и усвоените единствени критериуми за избор во наставно-научни звања на Универзитетот, како и Правилникот за внатрешни односи и работењето на Факултетот. Како потврда на тоа говори и фактот што во последните неколку години на Факултетот на спроведените избор или реизбор во звање речиси и да немало посериозни поплаки или жалби на објективноста или критериумите во оценувањето на наставно-научните и стручни резултати на избраните кадри од страна на други противкандидати кои аплицирале на истиот конкурс, иако на поголемиот број од конкурсите имало барем уште еден или повеќе апликанти за работното место. Доколку во процесот имало одредени приговори од останатите кандидати, истите биле соодветно и транспарентно третирани, при што следел соодветен одговор и постапка согласно законските норми. Дополнително потребно е да се истакне дека сите рецензентски извештаи заедно со одлуката за избора се наоѓаат на профилите на сите избрани лица и можат да се најдат онлајн. Во рамките на овие извештаи се елаборира постапката во целост, како и аргументите зошто била избрана одредена личност во одредено звање. Континуирано унапредување на праксата за да кореспондира со утврдените критериуми

Со **зачленувањето на факултетот во AACSB асоцијацијата**, и определбата за стекнување со меѓународно призната акредитација, се прездоа низа активности кои помеѓу останатото значаеа и донесување на одредени акти со кои се уредуваат одредени области од работењето на Факултетот. Во периодот за кој се однесува овој извештај, за потребите на отпочнатиот процес се донесоа следните акти:

- 1) Одлуката за *утврдување на политиката за квалитет* на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје,
- 2) Одлука за формирање на *тело за меѓународна интернационализација* на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје и
- 3) Одлука со која се определува, начинот на подготовка, содржината, како и формата на *Стратегискиот план* како и на *Планот за управување со ризиците* на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје;

Динамиката и заложбите на кадровската политика на Економскиот факултет-Скопје беа во насока на обезбедување на дополнителни кадри. Академската слобода загарантирана во делот на избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања во рамките на чл.8 од Законот за високо образование до толку повеќе наметнува потреба за јасни транспарентни и праведни процеси на вработување, кои соодветно се регулирани со одделните акти кои дополнително го определуваат процесот на селекција и избор, а гарантираат соодветна транспарентност. Во рамките правилник за избор во наставно -научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и демонстратори. се пропишани сите детали околу критериумите за избор. Истовремено на веб страницата се објавени за секој од избраните кандидати рецензентските извештаи, проследени со одлуката за избор и истовремено може да се најдат на профилот на секој од ангажираниот наставно научен и соработнички кадар.

Редовно како и секоја година и оваа учебна година беше подготвен план за вработување, кој реално ги отсликува потребите на Факултетот, а во најголем дел се однесуваат за замена на лицата на кои им престанал работниот однос в текот на изминатите години.

Согласно извештајот за работењето не институцијата, од страна на Државниот просветен инспекторат беа направени повеќе редовни и вонредни надзори, при што во истите се констатира дека реализираните активности за коишто се врши надзорот во областа на примена на Законот за високото образование и неговите подзаконски акти се во нивна согласност. Тоа дополнително ја верификува заложбата на Економскиот факултет-Скопје за посветеноста во делот на процесите и нивно соодветно поставување.

Прилози

[5.4 A Statut-ECCF.pdf](#)

[5.B Nastavno naucen kadar vkupni.xlsx](#)

[5.4 B Nov pravilnik za izbor na zvanja.pdf](#)

[5.4 Г Правилник за sistematizacija 27-aneks.pdf](#)

5.5. Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.

Акт на установата или друг акт во кој е регулирано обезбедувањето на соодветни работни услови за наставниот кадар;
 Попис на функционална информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата;
 Попис на информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата, обезбедена во последните пет години (со вредност на опремата и изворот на финансирање);
 Преглед на релевантни електронски бази од областа/студиската програма до кои е обезбеден пристап во установата;
 Преглед и опис на просторни услови за реализација на студиските програми.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во делот на процесите кои се одвиваат редовно на Економскиот факултет-Скопје наставно-образовните кадри имаат на располагање **4 амфитеатри, 8 предавални, 6 компјутерски лаборатории и 52 кабинети за наставниот кадар, како и библиотека и читална со простор од 994 м2**. Примената на проектори, паметни табли, компјутери со софтверска поддршка, интернет пристап, безжичен интернет се достапна опција во повеќето амфитеатри, предавални и компјутерски лаборатории. Истовремено воведувањето на EDUROAM мрежата обезбедува полесен пристап до интернет олеснувајќи го користењето целосно на наставниот кадар кога оди на странски универзитети и кога кадарот од странските универзитети доаѓаат на Економскиот Факултет-Скопје. Во 2022 година е потпишан договор помеѓу Економскиот факултет и Oracle academy со што се обезбеди пристап до алатките на оваа компанија и можност истите да бидат користени во рамките на наставно образовниот процес од страна на наставно научниот кадар.

Во Дигиталната библиотека се на располагање ЦД POM - наслови од публикации на меѓународни институции WB - Светска банка, OECD, UNCTAD, IMF - ММФ, EUROSTAT – ЕУРОСТАТ, ILO и други тесно поврзани со наставно научната - истражувачка работа. Каталогот на библиотеката е достапен и преку WEB страницата на Економскиот факултет.

На почетокот на 2023 година, во библиотеката започна процесот на преземање наслови на македонски јазик од COBISS на НУБ во нашата локална COBISS база. Услов да започне овој процес беше да се положи курсот во НУБ: COBISS/ Преземање записи и фонд од Јордана Драгоманова и Валентина Митрова. Овој процес продолжува, а и обуките продолжуваат во текот на 2024 година

Библиотеката на Економскиот факултет -Скопје поседува вкупно 49341 примероци со 31144 релевантни наслови од домашни и странски автори .Библиотеката на Економскиот факултет има пристап до J-STOR (делумно) и EBSCO базата на податоци со преку 2500 наслови на списанија (целосен текст на статиите) од областа на бизнисот и економијата. На веб страната на Факултетот прикачен е Каталог на линкови за пребарување на сите обработени наслови на домашна и странска стручна литература на располагање на Библиотеката во печатена и електронска форма и истиот редовно се ажурира. Со соработката Indiana University Kelley School of Business воспоставена во периодот 2019/20 им се обезбеди можност на најголемиот дел од наставниот кадар да имаат соодветен пристап го голем број бази на податоци што подразбира трудови и одредени софтверски алатки.

Постапка за обезбедување соодветни услови за наставниот кадар

Економскиот факултет има поставено стратегиски план кој се рефлектира и соодветно обработува во годишен план. Согласно овие основни планови понатака се прави план за набавки, тие се спроведуваат согласно законската регулатива и се проследени со транспарентни постапки за кои се изработуваат извештаи. Извештаите се секогаш дел од расправата на Деканатската управа и се одобруваат од страна на ННС.

Во делот на проектните активности истите најпрво се иницираат во различните центри, при што центрите поднесуваат барања кои се разгледуваат најпрво на деканатската управа и после на Наставно научниот совет. Доколку ги поминат овие филтри се одобрува нивната реализација. Проектите зависно од нивната динамика најмалку еднаш годишно имаат обврска да доставуваат соодветно извештаи кои понатака се разгледуваат на Деканатската управа и на ННС.

Во рамките извештајниот период беа направени инвестиции во информатичка опрема за наставниот персонал и за опремување на лабораториите на Факултетот во вкупен износ од 2.900.159 денари. Од страна на Indiana University's (IU) Kelley School of Business на факултетот му е дониран архивски систем за дигитално работење. Дополнително во прилог 5.5 В се презентирани инвестициските активности во насока на унапредување на капацитетите на институцијата.

Прилози

[5.5 A Statut-ECCF.pdf](#)

[5.5 B odluka za popis 2023.pdf](#)

[5.5. B Investiciski aktivnosti na ekonomski fakultet](#)

5.6. Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини. Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.

Акт на установата или друг акт во кој е регулиран професионалниот развој на наставниот кадар.

Листа на обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години и финансирани од установата со листа на учесници и програма;

Листа на обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години финансирани од други установи/институции/организации со листа на учесници и програма.

Конкретни примери и резултати, најдобри практики на мотивирање на наставниот кадар во последните пет години;

Извештај/анализа за техничките вештини на наставниот кадар (доколку е применливо).

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Постоење на правилник за стимулирање на професионалното усовршување

Економскиот факултет-Скопје континуирано се залага за унапредување на сите процеси, како и креирање на можности за обука и едукација на наставниот кадар. Во продолжение се наведени активностите во рамките на извештајниот период се прикажани соодветно позначајните активности. Дополнително треба да се истакне дека Економскиот факултет-Скопје на редовна основа во текот на годината согласно член 21 од Правилникот за стручно усовршување на вработените на Економски факултет -Скопје (прилог 5.6 А) давателите на услугите (наставниот кадар) нуди можност во текот на една календарска година да искористат средства во висина од 1200 евра во денарска против вредност изразени во бруто износ за научни престои, учество на конференции, семинари, обуки, летни школи, работилници и други облици на стручно усовршување. Во оваа насока на индивидуално ниво наставниот кадар има прилика да учествува на различни обуки кои соодветно го профилираат и унапредуваат наставно образовниот процес, преку што се обезбедува соодветна можност да се развиваат педагошките и техничките вештини.

Обуки за наставниот кадар

За потребите на наставно – научниот и соработничкиот кадар, во текот на учебната година се организираа и реализира континуирани обуки и тренинзи на вработените во насока на унапредување на постојните и воведување на нови методи за настава. Беа одржани вкупно 4 (четири обуки) од страна на Професори и предавачи од Indiana University's (IU) Kelley School of Business од САД.

Професори и предавачи од Indiana University's (IU) Kelley School of Business од САД се организираа следните обуки за вработените:

-“Researchable Research Questions”а 10-19 јуни 2024, Обуката која е специјално дизајнирана за вработените на Економски факултет-Скопје, реализирана од проф. Christina Wassenaar, Associate Professor ин Management на University of South Alabama и претседател на University Senate на University of South Alabama. Проф. Wassenaar е прет и Visiting Fulbright Scholar

-“Teaching ethics as a part of business education” 13 Јуни , 2024проф. Josh Perry, Executive Associate Dean for Academic Programs на Kelley School of Business, Indiana University.

-“Building a Writing Practice”. 26 Мај 2024 Gen Creedon, Director, Scholarly Writing Program, Indiana University
 “What do Journal Editors Look for in Reviewing/Accepting Articles for Publication.” Обуката која е специјално дизајнирана за вработените на Економски факултет-Скопје, реализирана од проф. Hillol Bala од Kelley School of Business. Hillol Bala is an associate professor of information systems, Conrad Prebys Professor and co-director of the Institute for Digital Enterprise at the IU Kelley School of Business.

Потребно е дополнително обезбедување на професионална обука со која ќе се поттикне и поддржи наставниот кадар во градење на вештините за ефективно предавање на студенти со различности.

Прилози

[5.6 А Правилник за Strucno usovrshuvanje na vrabotentite](#)

[5.6 Б Lista na obuki za nastavniot kadar 2022-23.docx](#)

[5.6. В Godishen izvestaj 2022-23.pdf](#)

5.7. Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.

Листа на визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма (тип на ангажман, област/предмет и период) за последните пет години;
 Биографии на ангажираните визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма на сите студиски програми (Europass формат).

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Присуството на афирмирани лица во наставата се реализираше и во извештајниот период 2023-24 година. Економскиот факултет-Скопје има листа на договори кои се склучени со странски универзитети, каде во меморандумите за соработка како и еразмус договорите секогаш се вклучени опциите за вклучување на визитинг професори. Во листата на гости предавачи има 43 кои се од голем број на сфери поголем дел од бизнис секторот кои имаат соодветно искуство во бизнисот и обезбедуваат инпут од реалниот сектор. Преку партиципацијата на овие лица во наставниот процес се обезбедува додадена вредност за студентите. Во прилог во евиденцијата на гости предавачи се сумирани активностите во делот на ангажираните лица како дел од процесите на вклучување на апликативни знаења во наставниот процес. Соодветно на проблематиката се повикани лица кои даваат свои практични сознанија од делот во кој се активни. При тоа е присуството на сопственици на бизниси, банкари, извршни директори, менаџери на различни позиции, аналитичари, обучувачи, претставници на владини и невладини организации итн. Покриени се голем број на релевантни организации и присуството на Пивара, УНДП; Стопанска Банка, Алкалоид, Про Кредит, КПМГ и слични со што се збогатуваат содржините во студиската програма.

Оваа година во рамки на Еразмус + програмата се продолжи растот на дојдовна мобилност на 6 претставници на наставен кадар (4 преку Еразмус+ програмата, 1 преку CEEPUS и 1 како визитинг професор)

Дополнително беа донесени одлуки за ангажирање на следните лица како визитинг професори: проф. д-р Метка Текавич и проф. д-р Мехди Толу. Двете ангажирани лица имаат соодветни остварувања во академската заедница.. Институцијата во своите заложби има интенција да работи унапредување на соработката на академската заедница, особено со земјите од ЕУ

Прилози

5.7 A Spisok gosti predavaci novo.docx 5.7 B Mobilnositi.docx 5.7 B Viziting profesor d-r Mehdi Toloo (1).pdf 5.7 B Skopje 2023 Proffessor Metka Tekavčič CV ANG.docx	
5.8. Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро функционира и е ефикасен.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн. Различни активности се презентирани во насока на развој на научно истражувачката работа во институцијата. Па така во насока на унапредување на истражувачките капацитети на наставно-научниот кадар во овој извештајниот период се организираше работилницата "Enhancing classroom experience with case teaching and case writing". Понатака унапредена беше меѓународната соработка, па така во рамките на 2022/23 обновија 11 Еразмус+ договори. Како резултат на ова бројот на склучени Еразмус+ договори изнесува вкупно 32 договора. Исто така беа склучени 1 договор за соработка и 2 меморандуми за разбирање/соработка. Дополнително формиравме две нови CEEPUS мрежи во кои Економскиот факултет - Скопје е во улога на координатор ("Forensic Accounting, Fraud Examination and Sustainable Development" и "Network for Advancing Interdisciplinary Cybersecurity Research"). Оваа година во рамки на Еразмус+ програмата за размена/мобилност на студенти и наставен кадар за периодот од 2022/2023 учествувале 1 студент и 3 претставника од наставниот кадар. Воедно, оваа академска година се продолжи растот на дојдовна мобилност на 6 претставници на наставен кадар (4 преку Еразмус+ програмата, 1 преку CEEPUS и 1 како визитинг професор). Во однос на меѓународни настани во извештајниот период се организираа 3та меѓународна научна конференција "Economic and Business Trends Shaping the Future", 13-тата меѓународна летна школа на тема "Protecting the Digital Economy: Interdisciplinary Cyber Security Summer School". Во извештајниот период Економскиот факултет-Скопје се зачлени на AAQCB (Association to Advance Collegiate Schools of Business) и претставници на факултетот учествуваа на AACSB Europe, Middle East, and Africa Accreditation Conference во Мадрид во јуни, 2023 година. Една од најзначајните одлуки е таа за отпочнување на постапка со која Економскиот факултет –Скопје треба да се стекне со AACSB акредитација, Проследена со подготовка и донесување на акти кои треба да го доближат Факултетот чекор поблиску до стандардите кои ги побарува процесот преку кој Факултетот треба да се стекне со AACSB меѓународна акредитација. Поднесувањето на апликацијата со која Факултетот и формално го отпочна процесот за стекнување на AACSB меѓународна акредитација беше почетокот на месец декември 2023 година. Проекти Научно-истражувачки проект на Економскиот факултет-Скопје под наслов: „Перспективи и предизвици на процесот на приближување на јавниот и бизнис секторот во Република Македонија кон стандардите и конкурентноста на економиите во Европската унија” Проектот го реализира наставно - научниот и соработничкиот кадар на факултетот. Раководителите на Катедрите се одговорни за спроведување на Наставно –научниот проект на соодветното поле на истражување кое го покрива соодветната катедра. Во извештајниот период редовно се аплицира на проектни повици а во прилог е даден преглед на добиените проекти вкупно 9(девет), Соодветно истите се презентирани во рамките на прилог 5.8 Б , 5.8В и 5.8Г Дополнително е претставена активноста на Факултетското Студентско Собрание (ФСС) кое во периодот има голем број на активности во насока на приближување апликативните димензии во наставните процеси	
Прилози 5.8 A Godishen izvestaj 2022-23.pdf 5.8 B List of projects ECCF.docx 5.8 B 2023 Aplicirani proekti.docx 5.8 Г 2024 Aplicirani proekti.docx 5.8 Д FSS Aktivnosti.pdf	
5.9. Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.	Конкретни примери и резултати за воведени иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	

Во рамките на наставниот процес посебно после пандемијата со цел да се унапреди наставниот процес, како и комуникацијата со студентите почна се повеќе да се користи Microsoft teams. Истовремено платформата покрај за онлајн предавања се користи за споделување на презентации, материјали и видеа. На прв циклус беше воведен на еден од предметите почна да се користи MonsoonSIM што е алатка која користи вештачка интелигенција за бизниси симулации преку гемификација Основи на бизнис аналитика. На втор циклус на студии се воведо пристапот на Flipped classroom кој подразбира предавања комбинација на кратки видеа и студии на случај каде кандидатите имаат обрска да работат на различни практични елементи во наставниот процес. Ваквиот процес се користи во рамките на предметите на програмата МБА во Стратегиски менаџмент на човечки ресурси. Power BI што претставува алатка за моделирање, анализирање и визуелизирање на дата и истата се користи во наставниот процес за унапредување на способностите на кандидатите во делот управување и анализа на податоците и се користи на предметите. Исто така Економскиот факултет-Скопје во 2022 потпиша договор со Oracle Academy со што обезбеди можност да се користат алатките во рамките на наставно образовните процеси. Како и претходните два извештајни периоди и во 2022-23 во соработка со професори и предавачи од Indiana University's (IU) Kelley School of Business од САД се организираа обуки за вработените. Дополнително сите претходни обуки се ставени на платформата Microsoft teams истите може да бидат користени како ресурс и во иднина од страна на наставниот кадар.

Прилози

[5.9 A Godishen izvestaj 2022-23.pdf](#)

[5.9 B Strategiski plan 2021.pdf](#)

5.10. Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.

Акт на установата за или друг акт во кој е регулиран индикаторот; Извештаи за спроведена проверка преку системот на плагијати за учебници, учебни помагала или научни трудови објавени од установата (извештаи за најмалку 5% од објавените публикации во последните пет години).

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Изграден систем на етички правила со соодветна техничка поддршка. Економскиот факултет-Скопје согласно согласно член 19 и 20 од етичкиот кодекс не прифаќа никаква форма на фалсификат или плагијат. Соодветно поднесувањето на трудови во рамките на наставно образовниот процес посебно во делот на магистерски и докторски трудови се бара од кандидатот да поднесе соодветна изјава за оригиналност, во спротивно кандидатите може да бидат изложени на дисциплинска постапка. Кај трудовите на втор и трет циклус студии менторите ги поставуваат во системот за плагијати поставен од страна на МОН

Прилози

[5.10 A Eticki kodeks na UKIM.pdf](#)

5.11. Установата има политика /документ/акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научно-истражувачката работа се утврдени и редовно се следат.

Акт на установата за или друг акт во кој е регулирана научноистражувачката работа и/или се утврдени индикаторите за научноистражувачката работа. Извештај/анализа за исполнување на индикаторите за научноистражувачката работа (доколку е применливо).

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во рамките на установата извештајот за работата на Деканот на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје Економски факултет – Скопје е документ кој се подготвува еднаш годишно сумирајќи ги сите активности за претходната година.

Наставниот кадар има обврска да ги евидентираа соодветно сите активности во делот на научно истражувачката работа во текот на годината. Истовремено се прават напори сите активности во овој дел да бидат видливи на онлајн платформите како што се Google scholar, Research gate, ORCID и сл. Во таа насока сите информации за онлајн платформите се поставени директно на веб страницата поединечно како информација вклучена на профилите на веб страницата.

Дополнително се изработува извештај за реализирани активности во рамки на Научно - истражувачкиот проект на Економски факултет - Скопје, се подготвува еднаш годишно кој има за цел да ги сумира и елаборира активностите во делот на научно истражувачката работа, како и да се направи анализа на трендовите и потенцијалот за унапредување на истите.

Во делот на Статутот на УКИМ и Статутот на Економскиот факултет-Скопје се утврдени активностите поврзани со научно истражувачката работа а истото е во линија со дадените насоки од законот за научно-истражувачка дејност. Па така согласно критериумите за избор наставниот кадар има обврска да остварува резултати во наставно образовна(НО), научно истражувачка (НИ) и стручно апликативниот(СА) домен. Па соодветно пропишано во правилникот за избор на звања потребни се минимално 20 бода (НО), 20 бода (НИ) и 5 бода (СА) а вкупниот број на минимални броеви е 80 тоа важи респективно за доцент, вонреден и редовен професор.

Во рамките на 2022-23 беше донесена одлука за утврдување на политиката за квалитет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје која треба целосно да го унапреди работењето на институцијата, овој документ подразбира силно унапредување и на делот на научно-истражувачката работа.

Прилози

[5.11 A 264 STATUT UKIM-6.6.2019-2.pdf](#)

[5.11 B Statut-ECCF.pdf](#)

[5.11 Г Nov pravilnik za izbor vo zvanja](#)

[5.11 B Odluka politika za kvalitet.pdf](#)

5.12. Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.

Конкретни примери и резултати, најдобри практики;
Релевантни извештаи или препораки

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Во рамките на извештајот за исполнување на стратегијскиот план на инситутцијата утврдени се цели поврзани со поддршка на наставно-научниот кадар за вклучување во проекти во кои има компоненти за финансирање на научноистражувачки активности. Во таа направена е база на научен интерес на вработените. Исто така поставен е минимум а секој вработен да добие една таргетирана информација за можност да аплицира за финасирање на своите научно истражувачки активности. Во текот на извештајниот период споделени вкупно 40 информации за настани, конференции, конкурси, проекти и стипенди. Наставниот кадар на Факултетот редовно е вклучен во изработка на клучните развојни стратегии на државата. На пример, во извештајниот период, проф. д-р Драган Тевдовски беше вклучен во изработка на стратегијата за демографските политики во периодот 2024 - 2044 година, додека проф. д-р Борче Треновски беше вклучен во изработка на Националната развојна стратегија.

Дополнително, за најдобар научник во општествените науки на УКИМ за 2022 година е избран асистент д-р Виктор Стојкоски од Економскиот факултет-Скопје. Понатаму, неколкумина професори од Факултетот се избрани за најдобри научници во областа на општествените науки на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во последните десет години. Евидентно е дека добиените награди дополнително верифицираат дека научно истражувачката работа корепондира со локалните, регионалните и националните цели, прикажувајќи го високото ниво на квалитет на научно истражувачката работа која произлегува од кадрите на Економскиот факултет-Скопје.

Прилози

[5.12 A Godishen izvestaj 2022-23.pdf](#)

Стандард 6

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
6.1. Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.	Финансиски план од претходните пет години Финансиски извештаи од претходните пет години Приказ на финансирање на научноистражувачката дејност (со наведен процент од вкупните/сопствените приходи кој се издвојува за научноистражувачка работа) Факултетот се финансира со средства од Министерството за образование и наука, кои се надополнуваат со сопствени приходи и приходи од закупнини. Според последната завршна сметка за календарската 2023 година, вкупните приходи на Факултетот изнесувале 172.469.668 денари, од кои 45,98% се средства од Министерството за образование и наука (сметка 603), 53,62% се сопствени приходи од самофинансирачки активности (сметка 788) и 0,94% се приходи од закупнини (сметка 631). Во календарската 2023 година, за развој на наставната дејност биле наменети средства во износ од 1.911.009 денари и истите биле наменети главно за финансирање на издавачка дејност за учебници и учебни помагала, надоместоци за предавања на странски визитинг професори, опремување на предавалните, амфитеатрите и компјутерските лаборатории и друго. Покрај овие, дополнително биле издвоени 8.940.559 денари за развој на научно-истражувачката дејност, од кои најголем дел биле наменети за финансирање на научно-истражувачки проекти, за финансиска поддршка на наставниот и соработничкиот кадар за учество на домашни и меѓународни научни конференции и други стручни собири, како и за финансирање на објавување трудови во странски и меѓународни списанија со фактор на влијание. Според тоа, околу 11,7% од сопствените приходи на Факултетот во календарската 2023 година (околу 6,3% од вкупните приходи на Факултетот) биле наменети за развој на наставата, научно-истражувачката дејност и мобилноста. Покрај ова, факултетот за дел од проектните активности кои ги реализира како координатор (Еразмус+ и други), согласно правилниците на УКИМ, се финансира преку Универзитетот, односно администрирањето и распределувањето на финансиските средства за овие научно-истражувачки проекти се врши централизирано преку Ректоратот на Универзитетот до сите единици па и до Економскиот факултет - Скопје како координатор. Финансирањето на научно-истражувачката дејност се врши главно од сопствени приходи на Факултетот, освен средствата кои Министерството за образование и наука ги исплаќа на наставно-научниот и соработничкиот кадар по основ на Конкурсот за надомест на средства за објавување на научни трудови во списанија индексираны во базите Web of Science или Scopus. Финансирање на научно-истражувачката дејност на Факултетот е регулиран со Правилникот за стручно усовршување на вработените на Економски факултет - Скопје (прилог 6.1.C) и со Одлуката за утврдување и исплата на плати и надоместоци од плати на вработените на Економски факултет-Скопје (прилог 6.1.D). Финансиските планови и финансиските извештаи (завршните сметки) на факултетот за период од изминатите пет години се дадени во прилог. Прилози 6.1. А - Финансиски планови за последните 5 години 6.1. В - Финансиски извештаи за последните 5 години 6.1. С - Правилник за стручно усовршување на вработените на Економски факултет - Скопје 6.1. D - Одлука за утврдување и исплата на плати и надоместоци од плати и други надоместоци на вработените на Економскиот факултет – Скопје 6.1. Е - Приказ на средства за финансирање на наставна и научно-истражувачката дејност
6.2. Техничките ресурси на установата	Вкупна површина (во сопственост и изнајмен простор) со површина на

(библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.	објектите (амфитеатри, училници, лаборатории, организациони единици, служби); Попис на функционална информатичка опрема наменета исклучиво за студентите; Попис на библиотечен фонд на установата како и попис на библиотечен фонд, набавен во последните пет години (се оценува релевантноста на библиотечниот фонд за секоја студиска програма); Попис на информатички ресурси за учење на далечина; Информација за ресурси достапни на лицата со посебни потреби; Информација за мониторинг на техничките ресурси во установата.
---	--

Вкупниот простор на Факултетот наменет за изведување наставна и научно-истражувачка дејност опфаќа површина од 13.128 м², односно површината по запишан студент изнесува приближно 5,6 метри квадратни. При тоа, во функција на реализација на **сите студиски програми** на Факултетот расположливи се следниве простории: 4 амфитеатри со вкупна површина од 810м²; 7 предавални со вкупна површина од 650 м²; 6 компјутерски лаборатории со вкупна површина од 444 м²; Интернет центар 80 м²; Читална 863 м²; Библиотеки 131 м²; Депо за библиотека 520 м²; Студентски прашања 290 м²; Простории на центри 95 м²; 52 Кабинети за наставниот кадар 1.112 м²; Сала за состаноци 130 м²; Деканат 330 м²; Факултетско студентско собрание и АИЕСЕК 100 м²; Помошни простории на приземје 2 614 м²; Студентски прашања (досие) 200 м²; Архивски помошен простор 350 м²; Аула со помошен простор на приземје 3 000 м²; Помошен простор на прв, втор и трет кат 1 077 м² и Деловни простории (бифе, киоск, книжара, центар, американско катче) со површина од 332 м².

Сите простории на факултетот за изведување на настава, односно амфитеатрите, предавалните и компјутерските лаборатории, се опремени со магнетни и/или електронски интерактивни табли, компјутер и ЛЦД проектор кои се ставени во функција на наставата. Конкретно, според информациите од последниот попис на информатичка опрема за потребите на студентите во компјутерските лаборатории се инсталирани вкупно 158 компјутери и лаптопи. Покрај ова, на студентите во просторијата на Читалната им е овозможено користење на инсталирана компјутерска опрема и интернет пристап. Дополнително, во однос на вкупната опрема за изведување на наставна и научно-истражувачка дејност, според последниот попис, факултетот располага со следнава состојба: Клучици и столчиња во амфитеатри и предавални (1871), Клучици во читална (58), Столчиња во читална (350), Електронски интерактивни табли (5), Десктоп компјутери (80), Лаптоп преносни компјутерски системи (270), Ласерски црно бели и колор печатачи (80), ЛЦД проектори (18), Скенери (3), LCD Дисплеј 60 inch (1), Фоно-аудиториски апарати (35), Фотокопири (5), Факс телефонски апарати (2), Физички серверски системи (8), Wi-Fi интернет со слободен пристап.

Во изминатиот петгодишен период, на Факултетот беа реализирани повеќе инвестициски зафати за модернизирање и осовременување на условите за студирање на студентите, кои беа финансирани од донации и од сопствени приходни извори. Приказ на техничките ресурси на Факултетот и преземените инвестиции за развој и модернизирање на условите за изведување на наставната и научно-истражувачката дејност, како и пописните листи од евиденција на основни средства (вклучително информатичка опрема наменета за студентите) се дадени во прилог.

Економскиот факултет-Скопје поседува голема библиотека со вкупно 31155 наслови и 52813 примероци од стручна литература, научни книги и учебници. Согласно, последниот извештај за Ревизија на Библиотечниот фонд за периодот од 1956-2018 година од 6.3.2020 година, констатирана е состојба од 4877 наслови и 21751 примерок од домашна литература, а 23628 наслови и 32520 примероци од странска литература. Во вкупниот број наслови вклучени се: 830 магистерски трудови, 1366 магистерски трудови на ЦД запис, 373 докторски дисертации, 229 докторски дисертации на ЦД запис, 454 наслови (19991 примероци) на учебници, научни и стручни книги од економската област како дел од Програмата на Владата на РМ за преведување на 1000 стручни книги и учебници и 1009 наслови на книги чиј датум на издавање е постар од 1925 година. Во Библиотека 2 - Европски документационен центар има 3529 примероци (33 наслови) на книги, а во Библиотека 3 - Светска банка - Јавен информативен центар има 3240 примероци (128 наслови) на книги. Оваа библиотека/центар е единствен од овој вид во Република Македонија и истиот нуди пристап до публикациите (целосен текст) на е-Библиотеката на Светската банка. Библиотеката на Економскиот факултет - Скопје е членка на COBISS платформата (Кооперативен онлајн библиографски систем и сервис). COBISS претставува организациски модел на поврзување на библиотеките во национален библиотечно-информатиски систем со заемна каталогизација, заемна библиографско-каталожка база на податоци COBIB и локални бази на податоци на библиотеките учеснички, база на податоци за библиотеките COLIB, нормативна база на податоци CONOR, како и бројни други функции. Согласно

динамиката на набавките/размената на публикации библиотеката изготвува билтен на новонабавени книги, кој во електронска (и печатена) форма е достапен на наставниот кадар, студентите и сите заинтересирани корисници на фондот и услугите на библиотеките на Факултетот. Од почетокот на учебната 2023/2024 година набавени се 35 нови наслови од домашна стручна литература, а фондот на библиотеката е збогатен со 18 магистерски и 8 докторски трудови. Во учебната 2022/2023 година набавени се 73 нови наслови од домашна стручна литература, а фондот на библиотеката е збогатен со 54 магистерски и 13 докторски трудови. Во учебната 2021/2022 година набавени се 158 нови наслови од домашна стручна литература, а фондот на библиотеката е збогатен со 87 магистерски и 14 докторски трудови. Во учебната 2020/2021 година набавени се 139 нови наслови од домашна стручна литература, а фондот на библиотеката е збогатен со 48 магистерски и 4 докторски трудови. Во учебната 2019/2020 година набавени се 95 наслови од домашна стручна литература, а фондот на библиотеката е збогатен со 75 магистерски трудови и 1 докторски труд. Студентите на Економскиот факултет-Скопје имаат на располагање голема и модерно опремена читална во рамките на Факултетот, каде покрај примероци од учебниците и други наслови од стручна домашна и странска литература, на располагање им се ставени и неколку компјутери кои служат за пребарување на каталогот на библиотеката.

Во рамките на проектот од Министерството за образование и наука за поголема инклузивност на лицата со физички хендикеп, на Факултетот во 2022 година беше поставен еден вертикален лифт; две косодвижечки рампи, сигнализација за лицата со попреченост и прилагодени санитарни чворови, со цел полесен пристап и достапност до просториите на зградата на лицата со попреченост.

Учењето на далечина се спроведува главно преку електронските платформи i-learn (learning management платформа развиена од УКИМ) и Microsoft Teams со кои се остварува двонасочна комуникација помеѓу наставниците и студентите. Преку овие платформи, студентите имаат пристап до материјалите за учење по одделните студиски предмети и се вклучени во реализирање на дополнителни студиски активности (решавање на квизови, домашни задачи, проекти, и слично). Наставниот кадар и студентите на факултетот ја користат и електронската платформа Iknow која служи како студентски сервис. Конкретно, студентите преку Iknow платформата пријавуваат испити, добиваат потписи за редовно следење на настава, имаат преглед на пријавените и положените испити и слично.

Економскиот факултет - Скопје има претплата на Google Workspace Business Standard планот со кој се овозможува организација и снимање на онлајн или хибридни настани со поголема посетеност на надворешни лица (како што се конференции, вебинари, и слично). Факултетот има овозможено пристап до EduROAM (Education Roaming). EduROAM мрежата е бесплатен академски сервис за безжичен пристап на интернет, кој на своите корисници им овозможува безбеден, брз и едноставен пристап на интернет ширум светот. Студентите на Економскиот факултет – Скопје се најавуваат на мрежата преку своите кориснички е-маил адреси и лозинки креирани од Факултетот.

Техничките ресурси на Факултетот се редовно одржувани и постојано се надградуваат согласно Стратегискиот план на Факултетот кој се донесува за период од пет години, како и со Годишните планови за јавни набавки.

Прилози

6.2. А - [Приказ на реализираните инвестициски активности за развој и модернизирање на условите за студирање и работа на Факултетот во периодот 2019-2023 година](#)

6.2. В - [Пописна листа од евиденција на основни средства \(вклучително информатичка опрема наменета за студентите\)](#)

6.2. С - [Извештај од последната ревизија на библиотечен фонд](#)

6.2. D - [Извештаи за работењето на библиотеката за периодот 2019 - 2023 година](#)

6.3. Работата на помошните/административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени во помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за

Приказ на можностите кои постојат во рамките на помошните/административните служби за потребите на различната студентска популација студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби;
Приказ на број на вработени и нивниот профил во помошните/административните служби;
Листа на вработени во помошниот и административниот кадар кои посетувале обука за развој на сопствените компетенции во изминатите пет години (со наведен период).

бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.	
Во рамките на Факултетот за извршување на стручните и административните работи е организирана стручна и административна служба која ја сочинуваат: Одделение за општи и правни работи, Одделение за финансиско, сметководствено и материјално работење, Одделение за студентски прашања, Одделение за библиотечно работење и Самостоен раководител за ИКТ.	
Називот и описот на работните места во помошните и административните служби, условите потребни за извршување на работните задачи и обврските на одделни работни места се утврдени во Правилникот за систематизација на работните места на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет-Скопје.	
Вкупниот број на вработени во помошните и административните служби на Факултетот изнесува 35 лица, од кои 15 лица се со високо образование, а 20 лица се со средно образование. Според работното место, на факултетот се вработени: 1 секретар, 1 раководител на одделение за студентски прашања, 3 соработници за студентски прашања и 1 самостоен референт за студентски прашања, 1 соработник за докторски и магистерски студии, 1 раководител на одделение за библиотечно работење, 1 самостоен референт библиотекар, 1 раководител на одделение за финансиско, сметководствено и материјално работење, 1 виш соработник за финансиско, сметководствено и материјално работење, 1 самостоен референт за ИКТ, 1 советник за општи и нормативно-правни работи, 1 советник за деловно работење и 1 самостоен референт за деловно работење, 1 советник за човечки ресурси, 2 советници за меѓународна соработка, 1 самостоен референт архивар, 1 самостоен референт за магацинско работење, 1 хаус мајстор, 11 хигиеничари и 3 чувари.	
Во одделението за студентски прашања на трите циклуси на студии вработени се 6 лица, кои електронски во рамките на универзитетскиот студентски софтвер ги водат сите процеси, како што се пријавувањето на студентите за упис на факултет, нивното напредувањето низ студиските години, се до дипломирањето. Вработените лица во одделението за студентски прашања согласно редовните и периодичните потреби ги опслужуваат сите категории студенти: 1) студенти повозрасни од 25 години, вонредни студенти, вработени студенти и други, преку постојаната достапност за електронска комуникација, но и преку практиката на отворени часови за прием (open hours) без ограничување, односно во текот на целото работно време на службата од 8:00 до 16:00 часот секој работен ден, како и по потреба или барање на студентите во термини надвор од споменатите; и 2) редовни студенти преку електронска комуникација и отворени часови за прием од 12:00 до 14:00 часот секој работен ден.	
Вработените во помошните и административните служби на Економскиот факултет - Скопје се доусовршуваат преку редовно посетување на обуки за развој на компетенции. Во академската 2023-2024 година, 20 од вкупно 35 вработени во помошно-административните служби на Факултетот посетиле најмалку 1 обука за стручно доусовршување. Листата на сите вработени лица во помошно-административните служби на факултетот, како и листата на вработени кои посетиле обука за доусовршување во изминатите 5 години се дадени во прилог.	
Прилози 6.3. А - Правилник за систематизација на работните места Економски факултет - Скопје 6.3. В - Листа на вработени во помошно административните служби на Факултетот 6.3. С - Листа на вработени во помошно-административните служби кои посетиле обука, курс или советување за стручно усовршување во последните 5 години	
6.4. Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.	Листа на студенти кои биле ангажирани во научноистражувачки проект на сите циклуси на студии во изминатите пет години (со назив на проектот, имплементатор на проектот, информација за финансирање и линк до резултатите од проектот); Процент на студенти вклучени во научноистражувачки проекти во однос на вкупниот број на студенти по циклуси на студии.
На Факултетот тековно се реализираат неколку домашни и меѓународни научно-истражувачки проекти во кои се вклучени повеќе студенти запишани на трет циклус академски студии. Конкретно, во учебната 2023/2024 година, на Факултетот се реализираат 7 меѓународни научно-истражувачки проекти во кои се вклучени вкупно 9 студенти	

запишани на трет циклус студии и 3 домашни проекти, кои се финансирани во рамките на Конкурсот за доделување на средства за финансирање на научно-истражувачки проекти од УКИМ, во кои се вклучени вкупно 6 студенти на трет циклус на студии. Оттаму, во меѓународни и домашни научно-истражувачките проекти се вклучени вкупно 10 студенти на трет циклус на студии, од кои 9 се ангажирани како асистенти и 1 е ангажиран како демонстратор на Факултетот: 1. Гаврилова-Боговска Ирена; 2. Дионисиев Иван; 3. Китановиќ Бојан; 4. Кожевски Кристијан; 5. Малчев Бојан; 6. Мерџан Гунтер; 7. Пеовски Филип; 8. Тоцев Тодор; 9. Тоновска Јасна; и 10. Христовски Горан. Повеќе информации за научно-истражувачките проекти во кои се вклучени студенти на Факултетот се дадени во прилог.

Учеството на студентите запишани на трет циклус академски студии, кои се ангажирани во домашни и меѓународни научно-истражувачки проекти во однос на вкупниот број на студенти кои имаат запишано зимски семестар на Докторската школа на УКИМ во учебната 2023/2024 година изнесува околу 27%. Сепак, треба да се истакне дека оваа бројка е преценета, затоа што реалниот број на активни студенти на трет циклус е поголема. Во научно-истражувачките проекти кои се реализираат на Факултетот, во моментот нема вклучено студенти запишани на прв и втор циклус на студии. Сепак, треба да се напомене дека студентите од прв и втор циклус на студии на факултетот се вклучени индиректно во научно-истражувачка работа преку одговарање на прашалници и интервјуа, или како дел од фокус групи на различни истражувања од страна на наставниците..

Прилози

6.4. А - [Листа на студенти кои се ангажирани во научно-истражувачки проекти на Факултетот и приказ на проектите](#)

6.5. Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.	Приказ на специфични форми на поддршка на студентите во установата; Број на студенти кои користеле специфични форми на поддршка во последните пет години; Приказ на услуги на Центар за кариера и спроведени активности во последните пет години; Број на студенти кои следеле обука/тренинг/пракса или друг вид на поддршка преку Центарот за кариера во последните пет години.
--	--

Во рамките на Факултетот, како составна единица од 2010 година, функционира Центарот за кариера кој им нуди поддршка на студентите при реализација на практична настава во институции од финансискиот и корпоративниот сектор и посредничка улога во споделување на можностите за вработување на студентите.

Центарот за кариера работи согласно Одлуката за организација и работа на центарот за кариера на Економскиот факултет – Скопје во состав на УКИМ, со која се уредени: процедурата за реализирање на практична настава на студентите од првиот и вториот циклус на студенти; процедурата за мобилност; процедурите за кариерен развој на студенти и алумни и процедурите за меѓународна соработка. Центарот за кариера има раководител кој е сертифициран кариерен советник според стандардот на GCDF (Global Career Development Facilitator).

Во академската 2023/2024 година, како и во изминатиот петгодишен период, Центарот за кариера извршуваше повеќе активности, како што се: организација на практичната настава на студентите во соработка со Факултетското студентско собрание, учество во поддршката и реализацијата на проекти каде целна група се студентите, промотивни активности на факултетот, активности на поле мобилност на студенти и наставен кадар, организирање на работилници за студентите и заеднички настани со Факултетското студентско собрание и АИЕСЕК, и друго. Конкретно, помеѓу позначајните настани во организација на Центарот на кариера се следниве: *Отворени денови на ЕФ, УКИМ* (16-19.04.2024 година) со посета на 80 матуранти и *Отворени денови на ЕФ, УКИМ* (12-15 декември 2023 година) посета на 90 матуранти; Отворени информативни денови за втор циклус студии (онлајн организирали); повик за студентска пракса во месец јануари 2024 година, на кој се пријавија 50 студенти; претселекција на студенти – кандидати за вработување на барање на следниве компании: ТИКВЕШ АД Скопје, ФИСКАЛЕН СОВЕТ НА РС Македонија и УНИ БАНКА АД СКОПЈЕ, на кои вкупно се пријавија 54 студенти; Ден на Кариерно вмрежување на Економски факултет-Скопје, кој се одржа на 17 мај, 2023 година, на кој покрај посета на организираниите работилници, околу 200 студенти има можност да остварат и личен контакт со претставници од: НБРМ, Министерство за финансии, Комерцијална банка, Стопанска банка, Халк банка, Уни банка, Прокредит банка, Телеком, Унбокс, Коордеа, Сава осигурување, Триглав живот и ВФП Фонд Менаџмент. Детален приказ на активностите на Центарот за кариера спроведени во изминатиот петгодишен период се дадени во прилог (6.5.B).

Прилози

6.5. А - Линк до повеќе информации за Центарот за кариера на Економски факултет - Скопје 6.5. В - Приказ на активности на Центарот за кариера во последните 5 години	
6.6. Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.	Приказ на системот за следење на Алумни заедницата (доколку е применливо); Број на членови на Алумни заедницата регистрирани во системот (доколку е применливо); Приказ на активности со Алумни заедницата во последните пет години; Доказ дека системот е функционален.
Со Стратегискиот план на Факултетот за периодот 2021-2026, во делот за унапредувањето на активностите на Центарот за кариера, беше предвидено формирање и етаблирање на алумни асоцијација на Економскиот факултет – Скопје, која треба да придонесе за воспоставување поблиски врски на Факултетот со своите дипломирани студенти кои креираат успешни бизнис практики и политики во рамки на јавниот сектор. Основната цел на алумни асоцијацијата е размена на практични знаења и вештини помеѓу поранешните студенти на факултетот со наставниот кадар и тековните студенти преку заедничка организација на семинари, конференции, тренинг програми за практична обука, стратешки анализи и други форми на соработка. Конститутивната седница со која се формираше Одборот за поддршка - Алумни на Економскиот факултет-Скопје, УКИМ се одржа на 20 мај 2024 година. За претседател на Алумни на Економскиот факултет е избран Александар Манев, генерален директор на Кроација осигурување-неживот, а членови на одборот се Сергеј Зафировски, основач и генерален менаџер на Insider ID и Катерина Тошевска-Трпчевска, редовен професор на Економскиот факултет-Скопје. Пријавувањето на членовите во Одборот за поддршка - Алумни, односно на студентите по завршување на прв, втор или трет циклус на студии е доброволно и бесплатно и може да се направи електронски на интернет страната на факултетот. Вкупниот број на регистрирани членови изнесува 819, од нив 595 дипломирани студенти на прв циклус, 177 магистри и 47 доктори на науки. Алумни асоцијацијата на факултетот е во рана фаза на формирање и регистрирање на членови и сеуште нема воспоставена практика на организирање на редовни настани и други иницијативи со завршените студенти.	
Прилози 6.6. А - Одлука за формирање Алумни административно тело 6.6. В - Линк до повеќе информации за алумни асоцијацијата на Економски факултет - Скопје 6.6. С - Линк за регистрација на членови во Одборот за поддршка - Алумни на Економски факултет - Скопје	
6.7. Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.	Акт во кој е регулирано прашањето за учеството на студентите во управувањето; Приказ на учеството на студентите во органите на високообразовната установа (со релевантни показатели); Одлука за избор на членови на Студентско собрание и извештај од последните спроведени избори; Одлука за избор на студентски правобранител односно негов заменик; Приказ на поддржани општествени, културни и спортски активности на студенти од страна на установата (наведен со назив на активност, временски период, буџет) за последните пет години.
Факултетското студентско собрание при Економскиот факултет-Скопје е собрание на претставници на студентите од прв, втор и трет циклус на студии. Членовите и претседателот на Факултетското студентско собрание, се избираат на непосредни, фер и демократски избори со тајно гласање, со мандат од една година и со право за уште еден избор. Факултетското студентско собрание покрај Претседателот се состои од вкупно 32 членови, и тоа по 7 членови од редот на студентите од прва до четврта студиска година на прв циклус на студии, 3 членови од студентите од втор циклус на студии и 1 член од студентите од трет циклус на студии. Факултетското студентско собрание се залага за заштита на правата на студентите, нивно застапување и овозможување на подобра врска меѓу студентите и факултетот. Начинот на работа, изборот на претставници и нивниот број, составот, надлежноста, називот и седиштето, органите и телата, финансирањето и други прашања, се уредени со Статутот на	

Факултетското студентско собрание на Економскиот факултет – Скопје.

Студентите на Економскиот факултет-Скопје земаат активно учество во управувањето на Факултетот, односно преку свои претставници учествуваат во работата на Деканатската управа и Наставно-научниот совет на Факултетот. Учеството на студентите во управувањето на факултетот е регулирано согласно Законот за високо образование, Статутот на УКИМ и Статутот на Економскиот факултет - Скопје. Во Деканатската управа на Факултетот членува Претседателот на Факултетското студентско собрание, додека во Наставно-научниот совет членуваат 5 претставници од Факултетското студентско собрание. Студентите имаат свои претставници и во повеќе факултетски комисији. Така, во Дисциплинската комисија 1 член и 1 заменик член се бираат од редот на студентите, во Комисијата за самоевалуација 2 членови се од редот на студентите, во Поткомисиите за самоевалуација на ниво на студиските програми 1 член е од редот на студентите, и сл. Претставниците на студентите во органите и телата на Факултетот ги предлага Факултетското студентско собрание од редот на редовните студенти на Факултетот.

Во работата на Факултетот и Факултетското студентско собрание учествува и заменикот студентски правобранител кој има за основна цел да ги брани правата на студентите на Економскиот факултет-Скопје.

Во рамките на Факултетското студентско собрание на Економскиот факултет - Скопје редовно се организираат активности и настани, во кои студентите земаат активно учество. Вообичаено, активностите на ФСС се организираат од страна на одделни комисији кои функционираат во рамките на собранието: Комисија за соработка и комуникација, Комисија за спорт, Комисија за нормативна дејност, Комисија за култура, Комисија за екологија и Комисија за наука.

Во академската 2023/2024 година, Факултетското студентско собрание организирано повеќе активности и настани, и тоа: едукативни предавања, работилници, панел дискусии, промотивни настани, хуманитарни акции и сл. Позначајни настани во организација на Факултетското студентско собрание се: Интердисциплинарната студентска конференција, 15-17 март 2024 година, во Охрид; Работилница „Запознај се себе си и претстави се во најдобро светло“ со присуство на 25 студенти на 24.11.2023 година; Работилница „Како до подобро CV и мотивационо писмо“ со присуство на 20 студенти на 21.02.2024 година; Теренска настава и тимбилдинг, 16 мај во Струмица; Трета олимпијада по сметководство, 18-21 септември 2023 година, и други. Детален приказ на сите активности организирани од Факултетското студентско собрание на Економскиот факултет - Скопје за изминатиот петгодишен период е даден во прилог (6.7. Е).

Економскиот факултет - Скопје на Факултетското студентско собрание му отстапува на користење посебна канцеларија / простор од 100 м2 без надомест. Дополнително, за потребите на функционирањето на Собранието и реализација на предвидените активности, факултетот става на располагање на членовите на собранието и други факултетски простории (амфитеатри, предавални, аула, бифе, и сл.). Факултетот на барање на Факултетското студентско собрание со одлука на деканатската управа, му одобрува и издвојува средства за финансирање на предвидените студентски активности, во рамките на сопствениот буџет. Така на пример, во учебната 2023-2024 година, биле издвоени: 50.000 денари за финансирање на учество на студентите на студентската конференција која се одржа во Опатија, Р. Хрватска, во периодот 5-8 октомври 2023 година; 24.780 денари за ласерско печатење на 70 маици со логото на Факултетското студентско собрание во март 2024 година; 5.000 денари за изнајмување на Домот на култура - Антон Панов во Струмица за одржување на теренска настава на 16 мај 2024 година; и друго.

Во просториите на Економскиот факултет-Скопје функционира и канцеларијата на АИЕСЕК. АИЕСЕК е интернационална платформа за откривање и развој на студентскиот потенцијал која е активна во повеќе од 128 земји во светот.

Прилози

- 6.7. А - [Линк до актите во кои е регулирано учеството на студентите во управувањето на Факултетот](#)
- 6.7. В - [Одлука за избор на претседател и членови на Факултетското студентско собрание на Економски факултет - Скопје](#)
- 6.7. С - [Записник од изборната комисија за избор на претседател и членови на Факултетското студентско собрание](#)
- 6.7. Д - [Одлука за избор на заменик студентски правобранител](#)
- 6.7. Е - [Приказ на активности на Факултетското студентско собрание на Економски факултет - Скопје за изминатиот петгодишен период](#)
- 6.7. F - [Линк до интернет страницата на Факултетското студентско собрание на Економски факултет - Скопје](#)

6.8. Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.	Приказ за начинот на кој студентите се запознаваат со услугите и можностите кои има стојат на располагање; Промотивни материјали, публикации или линк до објави на веб страна.
Студентите се запознаваат со услугите и можностите кои им стојат на располагање во процесот на студирање преку информации објавени на веб страната на факултет и на социјалните мрежи, понатаму преку посета на организирани промотивни настани и инфо сесии од страна на факултетот и центрите кои функционираат во неговите рамки, како и преку публикување на промотивни материјали и други публикации (како на пример, водич за студирање и др.).	
Прилози 6.8. А - Линк до интернет страницата на факултетот на која се објавуваат конкурси, огласи и други актуелности од интерес за студентите 6.8. В - Водич за студирање 2023/2024 (се објавува редовно секоја учебна година)	

Стандард 7

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
7.1. Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.	Опис и приказ на системот за прибирање и обработка на информации Акт за регулирање (доколку е применливо) Доказ дека системот е функционален.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	
Факултетот редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности, со вклучување на сите учесници и засегнати страни	
Основен функционален систем преку кој Факултетот врши прибирање и обработка на најголемиот дел од податоците и информациите важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности поврзани со наставно-образовниот процес е iKnow системот. iKnow е систем кој е развиен и кој е одржуван од страна на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, а факултетот како единица на УКИМ е нејзин корисник. Преку овој систем редовно се прибираат, следат и анализираат податоци за интересот на студентите за упис на соодветните студиски програми, бројот на запишани, дипломирани, магистрирани и докторирани студенти на соодветна студиска програма, просечниот успех, број на испишани студенти и сл. Во овој процес вклучени се сите засегнати страни (студентите, административните служби, наставничкиот и соработничкиот кадар на установата) и согласно доделените привилегии секој корисник администрира (внесува и менаџира) со соодветни податоци за својата активност. Почнувајќи од 2023/24 година летен семестар задолжително се води електронска евиденција на редовност на наставата на студентите на сите студиски програми на прв циклус студии. Податоците од оваа евиденција се анализираат и врз основа на истите се регулира правото односно обврската на редовните студенти за потпис за потврдување на присуството на настава кој исто така се внесува електронски преку iKnow системот. Овие податоци на наставниот кадар може да му послужат и за други цели поврзани со наставниот процес. Во однос на прибирање, анализа и користење на информации за научно истражувачката работа на наставниот кадар на Факултетот се користи систем „Ризница на научни трудови на УКИМ“ кој претставува репозиториум на научни трудови и публикации и е јавно достапен. Ризницата на научни трудови на УКИМ претставува збирка на записи за научниот опус на Универзитетот, вклучително и на економскиот факултет како единица на УКИМ. Ризницата на научни трудови е систем кој е развиен и кој е одржуван од страна на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, а факултетот како единица на УКИМ е нејзин корисник. Научните трудови публикувани од членовите на академската заедница на Економскиот факултет –Скопје се јавно достапни на Универзитетската ризница. Факултетската ризница се состои од учебници, монографии, делови и поглавја од книги, статии во научни списанија, трудови од научни конференции, прикази на стручна литература напишани од страна на наставниот кадар на Економскиот факултет –Скопје, како и магистерски тези и докторски дисертации одбранети на Економскиот факултет –Скопје. Во рамки на активноста за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во интернет просторот секој член на научниот кадар на единицата на УКИМ, почнувајќи од 2021 година задолжително креира и одржува свој кориснички профил на мрежи и пребарувачи за научни истражувања и публикации како Google Scholar (академски интернет-пребарувач кој индексира текстови или метаподатоци за сите облици на академски публикации (трудови, тези, книги и др.), за речиси сите дисциплини) и платформите ResearchGate.net, и ORCID. На овие платформи наставниот кадар редовно внесува податоци и информации за своите научно-истражувачки достигнувања. На годишно ниво, секој вработен поднесува индивидуален годишен извештај преку користење на онлајн	

платформата jotform, наведувајќи ги сите свои остварени активност во наставно-образовен дел, научно-истражувачки дел и стручно-апликативен дел. Оваа платформа овозможува овие податоци да се експортираат и во Ексел и понатаму дополнително да се обработуваат.

Прилози

7.1.A. [Pravila za vidljivost na UKIM](#)

<https://is.iknow.ukim.mk/>

<https://repository.ukim.mk/>

<https://scholar.google.com/>

<https://www.researchgate.net/>

<https://orcid.org/>

7.2. Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.

Приказ на податоци кои се прибираат и начинот на анализа од прибраните податоци;
Конкретни примери на вклучување на студентите и вработени во процесот;
Конкретни примери на ползување на информациите обезбедени во процесот.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Воспоставена пракса за прибирање на релевантни податоци

На Економскиот факултет-Скопје се прибираат релевантни податоци за профилот и дејноста на установата. Податоци кои редовно се прибираат и анализираат се однесуваат најчесто на студентската популација; студиските програми, вработените во установата, напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери, податоци за соработка на установата со институции во и надвор од земјата, податоци за одржани настани, активности итн.

Сите податоци поврзани со студентската популација се обезбедуваат преку софтверската апликација iKnow додека пак податоците поврзани со професионалниот развој на дипломираните студенти се следи преку процес на анкетирање на алумените.

Студентите и вработените се вклучени во процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив. На пример, студентите се директно вклучени при прибирање на податоци за анализа на квалитетот на наставно-образовниот процес, додека пак вработените се вклучени во обезбедување на податоци поврзани со нивната наставно-научна работа (вклученост и одржување на настава, истражувања и проекти, трудови, учество на конференции и сл). Сите податоци вработените ги обезбедуваат во форма на индивидуални годишни извештаи кои се дел од вкупниот извештај на Факултетот кој го усвојува Наставно-научниот совет и е објавен односно достапен на веб-страницата на установата за секоја учебна

година.

Податоците и информациите обезбедени во овие процеси се ползуваат за планирање на активностите на Факултетот, како на пример промотивни активности и уписна политика, подобрување на наставата и на наставните методи, подобрување на условите за студирање, вмрежување со странски партнери, подобрување на меѓународната соработка, подобрување на соработката со приватниот и јавниот сектор во земјата и сл.

Понатаму, податоците прибрани од анкетата за евалуација на квалитетот на наставата која се спроведува во текот на секој семестар е индикатор кој е вклучен во рефератот за избор на секој наставник. Резултатите од евалуацијата се споделени со секој наставник, а вкупниот просек е анализиран со цел да се утврди просечната оценка на важност за наставниот кадар (од Економски факултет – Скопје и ангажираниот наставен кадар од УКИМ) по семестри за набљудуваниот период; потоа вкупен просек по кадар (од Економски факултет – Скопје и ангажираниот наставен кадар од УКИМ) за седумте анализирани аспекти по семестри за набљудуваниот период и вкупен просек по поделни аспекти за целиот ангажиран кадар кој учествувал во изведување на наставата на Економски факултет – Скопје по семестри за целиот период.

Во текот на мај 2023/24 година се спроведува онлајн анкета на ниво на Универзитетот преку софтвер креиран за потребите на процесот на самоевалуација, согласно новите анкети за самоевалуација.

Прилози

7.3. Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.

Информација за значајни настани, активности и процеси.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Воведен системски пристап кон планирање, реализација и евиденција на значајни настани

На Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, годишно се организираат и одржуваат голем број настани и активности во насока на унапредување на образовниот процес, научно-истражувачките активности, како и вмрежување со бизнис и меѓународната заедницата. Врз основа на член 110 од Законот за високото образование (Сл.весник на Р.С.Македонија бр.82/18) и член 70 од Статутот на Економскиот факултет – Скопје (Универзитетски гласник бр. 444/2019 и 526/2020), Наставно – научниот совет на редовна седница (во месец септември за престојната учебна година) донесува одлука со која се утврдува план на активности на Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за секоја 2021/2022 година кој е во согласност со Стратегискиот план. Во овој документ, дефинирани се сите планирани настани и активности по месеци и носители. Реализацијата на истите е опфатена и прикажана во годишните извештаи.

Во моментот, на Факултетот нема посебен електронски регистар во кој се води евиденција за значајните настани и активности.

Во однос на значајните процеси, факултетот користи систем за управување со информации и документи- ДМС преку кој се менаџираат сите документи и информации за потребите на органите на управување на Факултетот <https://eccf.ukim.edu.mk/%d0%b4%d0%bc%d1%81/>

Информациите за значајните настани, активности и процеси, факултетот редовно ги објавува во Годишните извештаи, како и на веб-страницата на установата која редовно се ажурира, во следните делови –

Информации за делот наука - научни трудови, трудови, публикации, награди: <https://eccf.ukim.edu.mk/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0/>

Информации за меѓународна соработка - академска размена, мрежи на соработка и меѓународни настани

<https://eccf.ukim.edu.mk/%d0%bc%d0%b5%d1%93%d1%83%d0%bd%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d0%be%d1%80%d0%b0%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%ba%d0%b0/>

Новости

<https://eccf.ukim.edu.mk/%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8-2/>

Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата. Прибраните податоци по различни основи редовно се анализираат и се дискутират на Деканатската управа и ННС, при што се изведуваат соодветни заклучоци и се носат одлуки базирани на податоци врз основа на кои се прават измени и подобрувања за следните години **вклучени во годишниот план на активности на Факултетот.**

Прилози

7.4. Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.

Акт на установата;
Опис на практиката за заштита на личните податоци;
Други релевантни документи или политики на установата.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Воспоставени се мерки за заштита на информациите

Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во рамките на својот делокруг на работење, а со цел извршување на својата основна дејност во доменот на образованието и науката, врши собирање, чување и обработка на лични податоци на субјекти на лични податоци во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци и другите релевантни позитивни законски прописи, применувајќи соодветни технички и организациски мерки за обезбедување на безбедност на личните податоци. Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, Факултетот соодветно ја обезбедува односно ги штити личните податоци на сите засегнати страни согласно Законот за заштита на лични податоци и Планот и Правилникот за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци на Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Економскиот факултет - Скопје како единица на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје обработката на податоците на студентите во дигитална форма ги врши преку iknow системот. При тоа Економскиот факултет - Скопје како единица на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е само корисник на наведениот систем, а самиот систем и одржувањето е на Универзитетот. Во овој систем секој вработен на факултетот и секој регистриран студент по безбедносна автентикација може да пристапи до информации за своите активности согласно привилегиите кои му се дадени.

Во однос на податоците кои се прибираат во хартиена форма, и согласно Законот за високо образование и согласно со Статутот на УКИМ, утврдени се податоците кои ќе се обработуваат во студентските досиеа. Студентите при нивното запишување во прва година, потпишуваат изјави со кои даваат нивна согласот, нивните лични податоци да бидат обработувани, согласно Законот за високото образование.. Покрај споменатите документи, врз основа на член 23 и член 41-а алинеа 4 од Законот за заштита на личните податоци (Сл.весник на РМ бр. 7/05, 103/08, 124/10, 135/11, 43/14 и 153/15), а во врска со член 10 став 2 алинеа 1 од Правилникот за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци (Сл.весник на РМ бр. 39/08 128/10 и 158/10), како и член 62 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет – Скопје, во состав на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, дополнителни акти на Факултетот со кои се предвидува заштита на личните податоци, а кои се одобрени од страна на Агенцијата за заштита на лични податоци се План за создавање систем на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на

обработката на личните податоци на Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци на Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесени во 2016 година.

Исто така, Факултетот (во 2014 година) донесува и Одлука за утврдување на листа на информации од јавен карактер кој ги создал и со кој располага Економскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во остварувањето на своите надлежности утврдени со закон, а се однесуваат на органите на факултетот, наставата, наужно-истражувачка и апликативна дејност, издавачка дејност, меѓународна соработка, финансико-материјално работење. Согласно донесената Одлука, член 2, заштитени од правото за слободен пристап до информациите се сите лични податоци согласно Законот за заштита на личните податоци, податоците од тековните финансиски активности по сите основи и сите информации утврдени како исклучок од слободен пристап на информации со член 6 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (с.весник на Р.Македонија бр. 13/06, 86/08, 6/10 и 42/14).

Прилози

7.4.A. [Plan za sozdavanje sistem na merki za tajnost I zashtita na licni podatoci](#)

7.4.B. [Pravilnik za merki za tajnost I zashtita na licni podatoci](#)

7.4.C. [Odluka za utvrduvanje na lista na informacii od javen karakter](#)

Стандард 8

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
8.1. Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб страната и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.	Линк до објави или достава на печатени материјали преку кои се објавуваат активности на установата; Извештај за спроведени активности, прес клипинг или друг релевантен приказ за присуството во медиумите; Извештај за учество или организација на саем/и; Други релевантни материјали или конкретни примери.
Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.	
Економскиот факултет – Скопје редовно ги објавува информациите поврзани со студиските програми и активностите во рамките на истите се ажурирани и достапни за сите корисници. Дополнително, редовно се спроведуваат одредени активности поврзани со промоција на Факултетот. Во истите учествуваат административниот и наставниот кадар. Во однос на присуството на социјалните медиуми формиран е тим кој одговорен за објавите на информациите на истите.	
Точноста на информации континуирано се обезбедува преку соработка на различни тела. Центарот за кариера во соработка со секретарите на катедрите при Факултетот, Факултетското студентско собрание на Економски факултет - Скопје, под директна координација на продеканот за настава и Деканот, исто така активна партиципација во процесот на објавување на податоците има комисијата формирана комисија со цел да води грижа за онлајн присуството на Економскиот факултет – Скопје	
Економскиот факултет-Скопје на редовна основа реализира следниве промотивни активности во рамки на Стратегијата за промоција на Факултетот:	
1. Промотивна кампања на Фејсбук, Инстаграм и LinkedIn	

2. Организација и реализирање на промотивни настани „Отворен ден на УКИМ – Отворен ден на Економски“
3. Организација на првиот академски час.

Промотивната кампања на социјалните мрежи вообичаено се одвива во текот на месеците мај, јуни, август (за прв циклус студии) и септември-октомври (за втор циклус студии). Притоа присутни беа креативи на социјалните мрежи преку објави со кои се реализираше: 1) претставување на факултетот и информации за претстојните уписи; и 2) претставување на секој од депарتمانите на факултетот.

Промотивни активности остварени во учебната 2023/2024: снимање на промотивни видеа од страна на студентите за упис на прв и втор циклус студии, промоција на Факултетот од страна на вработените пред учениците од повеќе средни училишта во Скопје и останатите поголеми градови; реализирање на промотивни настани. Во активностите на инсистуцијата редовна пракса е да се организираат настани од промотивен карактер. На 10 октомври 2023 година (вторник) и на 10 октомври 2023 година (вторник) се оддржаа настани од типот на ОТВОРЕН ИНФОРМАТИВЕН ДЕН за промоција на студиумите на 2 циклус студии.

Активностите на Економски факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во периодот од 1.10.2023 до 30.09.2024 година беа промовирани и во медиумите. Имено, во периодот се остварени **гостувања на ТВ емисии** на национални телевизии со покриеност ширум државата. Истите се однесуваа на промоција на Отворените денови на Факултетот со цел привлекување нови студенти,

Исто така, во периодот беа објавени десет (10) **статии и објави на дигитални медиуми и портали** поврзани со тековните активности на Факултетот.

Прилози

8.1 А [Објави на активности](#)

8.1 Б [Извештај за спроведени промотивни активности](#)

8.1 В [Линкови до социјални медиуми \(прес клипинг\)](#)

8.2. Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.

Линк до наведените елементи во индикатори;
Линкови до документите предвидени во член 21 став 3 од ЗВО: Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи; 2. Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно; 3. Актот за систематизација; 4. Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет; 5. Правилникот за плати и надоместоци на единицата; 6. Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот; 7. Распоредот на работни задачи за тековната учебна година; 8. Завршна сметка; 9. Годишен извештај; 10. Прифатени теми за изработка на магистерски трудови; 11. Прифатени теми за изработка на докторски трудови; 12. Акти кои ги носи единицата согласно други закони и 13. Етичкиот кодекс.

Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.

Економскиот факултет -Скопје ги има објавено сите релевантни информации за студиските програми, критериумите за упис, целите на учењето, квалификациите со кои се стекнуваат кандидатите, пристапот во однос на наставниот процес за сите три циклуси на студии прв втор и трет циклус на студии. Редовните промотивни настани кои се одржуваат неколку пати во текот на годината обезбедуваат простор за дополнителни дискусии и потенцијални комуникации во однос на целосниот образовен процес и потенцијалните вработувања

Прилози

8.2 А [Линкови до елементите предвидени со чл.21 став 3 од ЗВО](#)

8.3. Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб страната на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).	Линк до релевантни објави на веб страната на установата поврзани со исходите од учењето или научноистражувачката работа; Линк до објавени докторски дисертации и други релевантни исходи од учењето (доколку е применливо).
<i>Овој дел го пополнува високообразовната установа. Објаснувањето на исполнувањето на индикаторот треба да биде конкретно, концизно и поткрепено со релевантни факти, информации, документи итн.</i> Економскиот факултет редовно ги објавува закажаните одбрани на докторските дисертации, како и одбраната на магистерските трудови. Дополнително во рамките на извештајот поврзан со научно истражувачката работа кој се изработува еднаш годишно дополнително се адресираат сите исходи од учењето и научно истражувачката работа . Истовремено магистерските трудови и докторските дисертации се достапни во физичка форма во библиотеката на Економскиот факултет-Скопје.	
Прилози 8.3 А Линкови до објави за втор и трет циклус	

Стандард 9

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
9.1. Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.	Број и листа на студенти кои користеле мобилност прикажани по студиски програми во последните пет години за сите циклуси на студии (со приказ на период на мобилност, институција – домаќин, студиска програма) вклучувајќи мобилност преку програмата Еразмус+; Процент на студенти кои користеле мобилност како дел од вкупниот број на студенти (за последните пет академски години, за сите циклуси на студии); Информација за практиката на соодветно вреднување и признавање на мобилноста на студентите (акт/и или конкретни примери).
Економскиот факултет-Скопје има дефинирани и утврдени процедури за мобилност на студенти кои се објавени и достапни на веб страната на Факултетот. Центарот за кариера кој функционира и како Канцеларија за меѓународна соработка на факултетот, постојано им обезбедува логистичка поддршка на студентите кои се пријавиле за добивање на стипендија за академска мобилност. Центарот е одговорен за евалуација на поднесените пријави, изработка на ранг листа на пријавените студенти согласно доставените документи и изготвување на документ за номинација на студентите – потенцијални корисници на стипендија за мобилност. Целиот процес се реализира во соработка со продеканот за наука и меѓународна соработка и Еразмус координаторот на Факултетот. Студентите како и вработените на Факултетот имаат можност да реализираат мобилност во рамки на програмите Erasmus+ и CEEPUS. Факултетот преку Универзитетот има склучено вкупно 32 Еразмус билатерални договори за мобилност на студенти и наставен кадар во рамки на програмата за доживотно учење. Дополнително, Факултетот се вклучува и во програмата Blended Intensive Programmes (BIPs) како нов формат на Erasmus+ програмата која дава дополнителни можности за мобилност. Признавањето на мобилноста е дефинирана во Процедурите за мобилност кои се утврдени во Одлуката за работењето на Центарот за кариера и се достапни на веб страната на Факултетот. Во академската 2023/2024 година во рамките на Еразмус + програмата за размена / мобилност на студенти и наставен кадар биле номинирани 7 студенти од прв циклус студии: 1. Иван Тренчев, 3 студиска година, Fontys, Холандија, 2. Никола Велјаноски, 2 студиска година, ЕКА, Рига, Матвија, 3. Стефан Василевски, 4 студиска година, УББ, Романија, 4. Васил Филкоски, 3 студиска година, УББ, Романија, 5. Александар Ступар, 4 студиска година, УББ, Романија; 6. Ангел Сеизов, UNWE, апсолвент, Бугарија. Во последните 5 години, односно во периодот 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23 и 2023/24 учебна година, вкупната бројка на номинирани студенти преку Еразмус + програмата за размена / мобилност изнесува 43 студенти од прв циклус студии, односно 7 студенти во учебната 2023/2024, 3 студенти во учебната 2022/2023; 12 студенти во учебната 2021/2022, 11 студенти во учебната 2020/2021 и 10 студенти во учебната 2019/2020. Процентуалното учество на студентите кои оствариле мобилност во изминатите 5 години во однос на вкупно запишаните студенти на прв циклус студии на Факултетот во учебната 2023/2024 година изнесува 1,96%.	
Прилози 9.1. А - Листи на номинирани студенти за мобилност во рамките на Еразмус + програмата во изминатите 5 години 9.1. В - Линк до информации за меѓународната размена на студентите 9.1. С - Листа на склучени Еразмус + билатерални договори	
9.2. Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.	Акт/политика за меѓународна соработка и интернационализација; Индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација; Извештај од следење на индикаторите за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка; Акт за формирање на посебно тело надлежно за меѓународна соработка и интернационализација; Записници од одржани седници или друг документ кој покажува дека телото е функционално (годишен план, извештај од спроведени активности итн).

Зајакнување на меѓународната соработка преку поголема интегрираност во Европскиот простор за високо образование и соработка со реномирани универзитети од САД е еден од основните стратески правци дефинирани во Стратескиот план на Факултетот за периодот 2021-2026 година. Во овој документ се дефинирани основните стратески цели, конкретните активности и индикатори на полето на меѓународната соработка и интернационализација. Во овој контекст, можат да се издвојат следниве основни стратески цели и приоритети на факултетот: (3.1.) Зајакнати институционални капацитети за вклучување и реализирање на меѓународната соработка; (3.2.) Активна вклученост на факултетот во меѓународни иницијативи, проекти и двонасочна мобилност на вработени и студенти; и (3.3.) Идентификување на потребните промени и чекори кон започнување на процесот на меѓународна акредитација на факултетот. При тоа, за секој од дефинираните стратески цели предвидени се конкретни активности кои треба да се реализираат, како и индикатори кои се следат.

Реализирањето на предвидените активности и исполнувањето на индикаторите на полето на меѓународната соработка и интернационализација се следи редовно преку изготвување на Годишен извештај за меѓународна соработка кој претставува интегрален дел од Годишниот извештај за работењето на Економскиот факултет-Скопје.

Во рамките на факултетот постои посебно тело кое е надлежно за извршување на функциите од областа на меѓународната соработка и интернационализација. Телото за меѓународна соработка и интернационализација се состои од продеканот за наука и меѓународна соработка и 2 советници за меѓународна соработка.

Центарот за кариера основан во рамки на Факултетот, согласно Правилникот и процедурите кои го регулираат неговото работење функционира и како Канцеларија која извршува активности во насока на поддршка на активностите во рамките на меѓународната соработка на Економскиот факултет-Скопје. Покрај ова, Факултетот во 2022 година донесе одлука за отпочнување на процесот за стекнување на меѓународна акредитација за ААЦСБ за што беше формирана посебна централна комисија која раководи со овој процес и поделни поткомисии за секој од предвидените стандарди кои треба да се исполнат во процесот.

Прилози

9.2. А - [Стратески план на факултетот за периодот 2021-2026 година во кој е утврдена меѓународната соработка и интернационализацијата](#)

9.2. В - [Одлука за формирање на тело за меѓународна соработка и интернационализација](#)

9.2. С - [Годишен извештај за меѓународна соработка и наука 2022-2023](#)

9.3. Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.

Преглед на планирани и искористени финансиски средства за меѓународна соработка на установата во последните пет години со приказ на изворот на финансирање (буџет, сопствени приходи итн.).

Финансирањето на меѓународната соработка се врши главно со сопствени средства на факултетот. Финансирањето на меѓународната соработка е во согласност со Правилникот за стручно усовршување на вработените на Економски факултет - Скопје, со која се превидува финансирање на професионално стручно усовршување на наставниот и соработничкиот кадар и тоа за следниве намени: (1) студиски престои за стручно и научно усовршување во траење од 1 до 12 месеци; (2) целеисходен научен престој на реномирани научни институции до 30 дена; (3) учества на меѓународни конференции, научни собири, симпозиуми, семинари или работилници со прифатен труд; (4) учества на семинари, обуки, летни школи, работилници или други облици на стручно усовршување без прифатен труд организирани од страна на реномирани научни институции и (5) објавување на трудови во меѓународни списанија. При тоа, за финансирање на активностите од став 1 до став 4, факултетот предвидува финансиски средства за секој член на наставниот и соработничкиот кадар во бруто износ од 1200 евра во денарска противвредност во текот на една календарска година, додека за финансирање на активностите од став 5 се предвидуваат финансиски средства во износ до 300 евра во бруто износ во текот на една календарска година.

Покрај ова, факултетот за дел од проектните активности кои ги реализира како координатор (Еразмус+ и други),

согласно правилниците на УКИМ, се финансира преку Универзитетот, односно администрирањето и распределувањето на финансиските средства за оваа намена се врши централизирано преку Ректоратот на Универзитетот до сите единици па и до Економскиот факултет како координатор.

Во календарската 2023 година, за финансирање на меѓународната соработка биле наменети средства во износ од 2.896.059 денари или околу 3,13% од вкупните сопствени приходи на Факултетот. Од овие средства, 2.356.947 денари биле наменети за финансирање на расходи за вмрежување, односно за учества на наставно-научниот кадар на научно-истражувачки собири во земјата и странство, 299.195 денари се надоместоци за одржани предавања од странски професори и афирмирани научници од странство, додека 239.917 денари за финансирање на студиски престои и други трошоци за мобилност и вмрежување на наставниот кадар.

Прилози

9.3. А - [Правилник за стручно усовршување на вработените на Економски факултет - Скопје](#)

9.3. В - [Приказ на средства за финансирање на меѓународна соработка на Факултетот за 2023 година](#)

9.4. Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.

Листа на договори за меѓународна соработка вклучувајќи и за програмата Еразмус+;
Приказ на конкретни соработки (конференции, мобилност и други соработки) со други институции во земјата и странство (приказ за последните пет години со опис на соработката и релевантноста за студиските програми);
Број и листа на наставен кадар кој учествувал во формите на меѓународна соработка (прикажан по години за последните пет години);
Информација за реализација на заеднички програми со странски универзитети.

Факултетот остварува плодна соработка со бројни институции во земјата и во странство во функција на развој и осовременување на студиските програми. За таа цел, во рамките на билатералната соработка на Факултетот потпишани се повеќе договори и меморандуми за соработка со универзитети и универзитетски центри во светот чија листа е дадена во прилог.

Дополнително, Факултетот постојано се стреми да им овозможи на своите вработени и студенти да се вклучат активно во меѓународни активности и вмрежување. Економскиот факултет постојано ја проширува својата Еразмус+ мрежа со склучување на нови ERASMUS+ договори (IIA - Inter-Institutional Agreements) и дополнително ги обновува веќе постојните Erasmus+ договори (IIA - Inter-Institutional Agreements).

Економскиот факултет - Скопје е координатор на две CEEPUS мрежи: "Network for Advancing Interdisciplinary Cybersecurity Research" и "Forensic Accounting, Fraud Examination and Sustainable Development". Дополнително, факултетот е член и на следниве мрежи: "CESEENet - Central, East and South-East European PhD Network in Management and Economics"; "Sustainability and Health Economics"; и Central European Network for Sustainable and Innovative Economy (CENETSIE network - PL-1605-01-2122).

Економскиот факултет - Скопје е активен член на неколку истакнати меѓународни организации:

- ASECU (Association of South Eastern Economic Universities);
- WCO (World Customs Organization);
- CEESNet (Central and South-East European PhD Network)
- INCU (International Network of Customs Universities);
- EDUNIVERSAL
- AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business)

Во изминатиот период се реализираа повеќе меѓународни настани и активности со цел промоција на факултетот и вмрежување на наставниот кадар во меѓународни рамки:

- Erasmus Intensive Програма

Со цел да се овозможи мобилност на студенти и вклучување на професори, Економскиот факултет се вклучи како ко-организатор на меѓународната летна школа со Факултетот за организациски науки при Универзитетот во Марибор, Словенија во рамки на Erasmus Intensive Program.

- Меѓународни конференции

Во ноември 2023 година беше реализирана четвртата по ред меѓународна научна конференција “Economic and Business Trends Shaping the Future”, на која Економскиот факултет - Скопје е организатор и домаќин. Претходните 3 конференции беа одржани во учебните 2022/2023, 2021/2022 и 2020/2021.

Покрај ова, со Факултетот за организациски науки при Универзитетот во Марибор, Словенија, Економскиот факултет - Скопје се вклучи како ко-организатор на меѓународната летна школа во рамки на Erasmus Intensive Program.

- Меѓународни летни школи

Економскиот факултет – Скопје има организирано вкупно 13 меѓународни летни школи кои вообичаено се одржуваат секоја година во Охрид. Последната летна школа со наслов: “Protecting the Digital Economy: Interdisciplinary Cyber Security Summer School“, беше реализирана во јуни 2023 година, во Охрид.

- Меѓународно списание

Започнувајќи од 2020 година, Економскиот факултет - Скопје започна со издавање на меѓународното списание Economy, Business & Development (EB&D) International journal“. Во учебната 2023/2024 година беа издадени два броја на списанието Vol 4 No 2 (2023) и Vol 5 No 1 (2024). Претходните изданија на списанието се: Vol 1 No 1 (2020), Vol 2 No 1 (2021), Vol 2 No 2 (2021) и Vol 3 No 1 (2022) Vol 3 No 2 (2022), Vol 4 No 1 (2023).

Економскиот факултет - Скопје е координатор или партнер на повеќе меѓународни проекти, во соработка со странски универзитети, релевантни за развојот и модернизирањето на студиските програм:

1. Проект „Структурни капацитети за справување со комплексни проблеми“ Времетраење на проектот: 01.11.2021 – 31.10.2024 (36 месеци)

Партнери:

- Универзитетот во Софија “Св. Климент Охридски”
- Универзитетот во Јанина – Грција
- Чешкиот универзитет за животни науки - Чешка

2. Проект „Интегрирани практики за учење и евалуација за инклузивно дигитално високо образование“ Времетраење на проектот: 01.09.2022 – 31.08.2024 (24 месеци)

Партнери:

- Универзитетот во Загреб - Хрватска
- Универзитетот во Пелопонез - Грција
- Здружение на професори по економија и индустриски менаџмент во Бугарија (APIUI)
- ЕКА Универзитетот за применети науки - Латвија

Детален преглед на сите тековни меѓународни научно-истражувачки проекти на Факултет е дадена во прилог.

Листите на наставен кадар кој бил номиниран за размена/мобилност во рамките на Еразмус + програмата, во претходните 5 академски години се дадени во прилог 9.4.А. Покрај ова, во академската 2023/2024 година, вкупно 13 наставници и соработници на Факултетот реализирале или ќе реализираат размена / мобилност до крајот на годината (прилог 9.4.Е) .

Во функција на реализација на студиски програми, Економскиот факултет-Скопје има воспоставено соработка со реномираниот универзитет Indiana University Kelley School of Business со цел реализација на една студиска програма на втор циклус студии. Студиската програма MBA in Strategic Human Resource Management на втор циклус студии е акредитирана на англиски јазик која се спроведува на далечина, развиена во соработка помеѓу Економскиот факултет – Скопје и Indiana University’s (IU) Kelley School of Business од САД и овозможена од страна на Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Република Северна Македонија.

Прилози

9.4. А - [Листи на номиниран наставен кадар за мобилност](#)

9.4. В - [Листа на институции со кои ЕФ има склучено билатерални договори за соработка](#)

9.4. С - [Листа на склучени Еразмус + билатерални договори](#)

9.4. D - [Линк до студиската програма MBA in Strategic Human Resource Management](#)

9.4. Е - [Листа на наставници кои реализирале мобилност во 2023/2024 година](#)

9.5. Установата има воспоставено систем за [Листа на наставници од странство кои изведуваат настава или се вклучени во наставата \(со информација за обемот на учеството во наставата,](#)

странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисији за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.	периодот и матичната високообразовна установа); Листа на наставници од странство вклучени како ментори или членови на комисији за оцена/одбрана на магистерски и докторски трудови; Број на запишани странски студенти по студиски програма за сите циклуси на студии во изминатите пет години.
--	---

Економскиот факултет-Скопје е вклучен во повеќе активности на полето на меѓународната соработка со цел вмрежување на наставно-научниот кадар и студентите и привлекување наставници и студенти од странство. Покрај ова, со членувањето во COST, CEEPUS, ERASMUS мрежите, факултетот често е домаќин на странски професори кои во рамките на овие програми доаѓаат во Скопје на работни состаноци во врска со проектни активности, дел од нив држат предавања за студентите на факултетот и слично.

Во академската 2023/2024 година, дојдовна мобилност на Факултетот преку Erasmus + и CEEPUS програмите оствариле следниве 8 наставници од странство:

1. Ass. Prof. Katerina Fotova Ćiković, Sveučilište Sjever - University North, Croatia (Erasmus +)
2. Assist. Prof. Dr. Ekrem Bahcekapilil, Karadeniz Technical University, Turkey (Erasmus +)
3. Lecturer Yavuz Kaban, Karadeniz Technical University, Turkey (Erasmus +)
4. Assoc. Prof. Dr. Muhammet Berigel, Karadeniz Technical University, Turkey (Erasmus +)
5. Assoc. Prof. Dr. Dursun Murat Sekban, Karadeniz Technical University, Turkey (Erasmus +)
6. Danijel Mlinaric, Faculty of Economics and Business, University of Zagreb, Croatia (Erasmus +)
7. Professor Sylwester Bialowas, Poznan University of Economics and Business, Poland (CEEPUS)
8. Professor Marek Gnusowski, Poznan University of Economics and Business, Poland (CEEPUS)

Наставниците кои оствариле дојдовна мобилност беа ангажирани како гости предавачи по одделни студиски предмети и на тој начин беа вклучени во наставата на факултетот.

Дополнително, во академската 2023/2024 година следниве наставници беа ангажирани како визитинг наставници и беа вклучени во наставната и научно-истражувачката дејност на факултетот:

1. Prof. Metka Tekavcic, Faculty of Economics, University of Ljubljana
2. Prof. Mehdi Toloo, Faculty of Economics, Technical University of Ostrava and Faculty of Business Administration, University of Economics, Prague, Czech Republic.

Во учебната 2023/2024 година на Економскиот факултет-Скопје запишан е еден странски студент на прв циклус на студии (студиска програма Економија). На втор циклус на студии нема запишано странски студенти, додека на трет циклус студии се запишани 4 странски докторанди.

Прилози

9.5. А - [Линк до информации за меѓународната соработка на Економски факултет - Скопје](#)

3. ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

Во овој дел може да се достават дополнителни информации релевантни за квалитетот на високото образование. Овој дел не треба да биде подолг од 3 страници.

Изјава

Под полна материјална и кривична одговорност јас, _____ со ЕМБГ
_____, одговорно лице во високообразовната установа _____
изјавувам дека сите податоци прикажани во Извештајот од самоевалуација на високообразовната
установа _____ за периодот _____ се точни и
вистинити.

ИЗЈАВИЛ,

(име и презиме)

(своерачен потпис)

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
1.2. Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.	Информација за алатките кои се користат за оценка и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оценка, пристап итн.); Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација; Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.
<u>Овој дел го пополнува високообразовната установа</u> Пример на одговор: Установата еднаш годишно спроведува евалуација (360 степени) во кои се опфатени наставниот кадар, студентските служби и управата. Евалуацијата се спроведува во форма на анкета во електронска форма во декември (за предметите од зимскиот семестар) и април (за предметите од летниот семестар), најчесто во 11 недела на наставата). Просечното задоволство на студентите од наставниот кадар во учебната 2021/22 година изнесуваше 80%. Прашалникот за евалуација опфаќа 30 прашања кои ги подготвува Комисијата за евалуација на установата. Годишниот календар за активности поврзани со евалуација беше усвоен на седницата на Наставно – научниот совет одржана на 21.9.2021 година. Пример за прилози Прилог 1.2. А. Прашалник од евалуација (се вметнува линк до документот поврзан со прашалникот. Документот треба да е зачуван во фолдерот со сите останати документи). Прилог 1.2. Б. Годишен календар на активности за 2020/21 година (се вметнува линк до документот поврзан со годишниот календар на активности. Документот треба да е зачуван во фолдерот со сите останати документи) И др.	

Прилог 2 - Преглед на потребна документација за утврдување на исполнетоста на стандардите⁵ и

⁵ Во стандардите 2, 3, 5 и 6 се оценува исполнетоста на индикаторите за секоја студиска програма акредитирана на високообразовната установа.

индикаторите⁶ за квалитет во високото образование⁷

Стандард 1

СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има политика за обезбедување на квалитет која е објавена и јавно достапна.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирана политиката на квалитет; Линк до објава на веб страна.
Установата има ефикасен и логичен систем за обезбедување на квалитет на образованието. Таа користи различни алатки за оценка и унапредување на квалитетот на образованието и редовно спроведува евалуација која ги опфаќа предметите, наставниот кадар, работата на помошните/студентски служби и општото ниво на задоволство во текот на студиите. Активностите се спроведуваат врз база на утврден календар на активности.	Информација за алатките кои се користат за оценка и унапредување на квалитетот на високото образование (период на оценка, пристап итн); Прашалник од сите спроведени самоевалуации или друга алатка која се користи за самоевалуација; Годишен календар на активности поврзани со обезбедувањето на квалитет.
Управата на установата е посветена на развојот и унапредување на квалитетот на образованието. Постои култура на координација и соработка помеѓу засегнатите страни во процесот. Установата поттикнува и обезбедува вклученост на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Примери на вклучување на студентите, работодавците и други релевантни институции/организации во процесот на обезбедување на квалитет.
Во рамките на установата функционира посебно тело надлежно за развој и имплементација на политиката за обезбедување квалитет.	Акт за формирање на телото; Извештаи од неговата работа или записници од одржаните седници.
Установата редовно ги анализира информациите кои произлегуваат од системот за обезбедување на квалитет вклучувајќи ги и статистичките информации и презема мерки за подобрување на студиските програми врз основа на тие информации. Извештајот од самоевалуација е објавен на веб страната на установата.	Извештај од самоевалуациите спроведени во последните пет години; Акциски план или друг релевантен документ за имплементација на заклучоците и/или препораките од самоевалуациите; Линк до извештаи од евалуациите спроведени во последните пет години.
Обезбедувањето на квалитетот во установата претставува континуиран процес кој не завршува со извештајот од надворешната евалуација или со натамошното следење на установата. Препораките од претходната надворешна евалуација се имплементирани. Напредокот постигнат од последната надворешна евалуација е јасно демонстриран. ⁸	Извештај од надворешна евалуација од претходниот период; Акциски план; Извештај за преземени мерки и активности за имплементација на Акцискиот план.

Стандард 2

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ

⁶ За сите индикатори се прикажуваат информации, акти и други релевантни информации за последните пет години.

⁷ По потреба, покрај доставената документација, исполнетоста на наведените индикатори се проверува за време на посетата на високообразовната установа.

⁸ Овој индикатор ќе биде предмет на оценка по завршувањето на првата надворешна евалуација односно при следната надворешна евалуација на установата.

ПРОГРАМИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има донесен/и акт/и или правила со кој се уредува постапката за изработка и одобрување на студиските програми за прв, втор и трет циклус на студии (доколку е применливо). Содржината на студиските програми кои се изведуваат во установата е добро осмислена и опишана. Таа е релевантна за целта на програмата и постигнување на резултатите од учењето. Целите на предметите се дефинирани и усогласени со исходот на образовниот процес (learning outcome). Студиските програми се изработени во насока на непречен развој на студентот и овозможуваат студентите да се стекнат со академско знаење и вештини, вклучително и такви кои може да бидат преносливи, што значи дека може да влијаат врз нивниот личен развој и може да бидат применети во развојот на нивните идни професии.	Акт во кој е регулирано прашањето;
Студиските програми одговараат на развојните потреби на општеството и економијата.	Студиска програма (се доставуваат сите студиски програми акредитирани на прв, втор и трет циклус, доколку е применливо и кои се изведувале во последните пет години); Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми и сите предмети; Опис на утврдените исходи на образовниот процес за сите студиски програми; Конкретни примери и резултати, најдобри практики.
Студиските програми се изработуваат/ревидираат во соработка со студентите и другите релевантни носители на интереси (деловна заедница, државни органи и други организации). Прибраните информации се анализираат, а програмата се прилагодува со цел да се избегне нејзино застарување. Процесот создава ефикасна средина за учење и поддршка на студентите.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки.
Студиските програми користат надворешна експертиза и референци. Програмата е усогласена со најдобрите странски практики и искуства.	Конкретни примери и резултати за соработка со студентите и другите носители на интереси, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки; Записници од одржани средби со студентите и другите учесници во процесот во функција на измена на студиските програми;
Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.	Предметни програми (силабуси) за сите студиски програми (со прикажана основна и дополнителна литература); Листа на надворешни/странски наставници или експерти кои се вклучени во студиските програми во последните пет години. Конкретни примери на усогласеност на студиските програми со најдобрите странски практики и искуства.
Студиските програми јасно го дефинираат целокупниот очекуван работен ангажман на студентот и вклучуваат добро структурирани надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии). Оптоварувањето овозможува студентот да учествува во надворешни активности за време на студиите. Практичната настава е соодветно валоризирана во оптоварувањето и нејзината реализација редовно се следи.	Приказ на очекуваното оптоварување на студентите (за сите студиски програми прикажано во број на часови (настава, часови и сл.), ЕКТС и очекувано оптоварување за совладување на предметните програми); Приказ за вклучувањето на практична настава во предметните односно студиските програми; Извештај за реализирана практична настава и надворешни активности (обуки, практична работа и други активности кои не се одвиваат во установата, но му овозможуваат на студентот да стекне искуства во областа на неговите студии) во последните пет години за сите студиски програми.
Информациите за студиската програма објавени на сајтот на установата кореспондираат со официјалните записи. Информациите се објавени и на јазикот на кој се изведува програмата.	Линк до веб страна каде се објавени наведените информации. ⁹
Високообразовните установи ги следат и периодично да ги ревидираат своите студиски програми со цел истите ги постигнат поставените цели и да ги задоволат потребите на студентите	Извештаи за спроведена настава или информација за следењето на изведувањето на наставата; Индикатори и заклучоци; Приказ на ревидирани студиски програми во последните пет години со

⁹ Стручната комисија може да побара координаторот при АКВО да ги спореди објавените информации со официјалните записи во АКВО.

и општествената заедница. Ревизијата е насочена кон континуирано подобрување на студиските програми. За активностите кои се планираат или се преземаат врз основа на ревизијата треба да се информираат сите засегнати учесници.	информации за природата на измената причините за спроведените промени и очекуваните резултати.
Статистичките податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, оценки, број и причини за напуштање на студиите итн.) редовно се следат и системски се анализираат.	Статистички податоци (бројот на предмети кои се реализираат, бројот на студенти, просечни оценки по предмети, број и причини за напуштање на студиите итн.) по академски години за последните пет години.

Стандард 3

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата има развиен механизам кој гарантира дека програмите се изведуваат на начин со кој се мотивираат студентите да земат активно учество во креирањето на процесот на учење и дека оценувањето на студентите го отсликува овој процес.	Приказ на системот за изведување на настава на ниво на установа; Акт/правила/стандарди или индикатори за квалитет во наставата; Конкретни примери за активно учество на студентите во процесот на учење.
Установата ја почитува различноста на студентите и нивните потреби, овозможува флексибилни пристапи на учење. Се користат различни модели на реализација на настава онаму каде е тоа возможно како и мноштво на педагошки методи.	Приказ на реализацијата на наставата за секоја студиска програма одделно; Опис на начините на изведување на наставата за сите студиски програми; Конкретни примери за иновативни методи во изведување на наставата.
Установата редовно врши адаптација на начините на изведување настава. Наставата се темели на интерактивно учење и учење ориентирано кон студентот. Пристапот на учењето е фокусиран на студентот, развојот на неговите вештини и компетенции. Пристапот е интердисциплинарен, базиран на студии на случај (case study) приспособен на циклусот на студии. Студиската програма вклучува и учење базирано на проекти.	Примери на студии на случај кои се користат во наставата, реализирани проекти во наставата или други методи релевантни за студиската програма и сл.; Примери/извештај за следење на наставата и постапување по слабости; Примери на извршена адаптација на начините на изведување на наставата.
Сите кои учествуваат во оценувањето на студентите (наставници, соработници итн.), се запознаени со постојните методи на тестирање и испитување и добиваат поддршка во развивањето на сопствени вештини во ова поле; оценувањето вклучува различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.	Преглед на методите на оценување и испитување на студентите за секој предмет од студиската програма со приказ на различни формални алатки за оценување, лабораториски вежби, задачи, проекти итн.
Критериумите и методите на вреднување и оценување на студентите се однапред објавени и познати.	Линк до веб страна или друг документ во кој се опишани критериумите и методите на вреднување и оценување.
Оценувањето им овозможува на студентите да го демонстрираат степенот на постигнати резултати од учењето. Студентите добиваат повратни информации кои, по потреба се поврзани со совети за понатамошниот процесот на учење. Оценувањето се спроведува доследно и праведно за сите студенти, во согласност со постојните процедури. Резултатите ги исполнуваат очекуваните исходи од учењето. Начинот на оценување е прилагоден на целите на предметите. Каде што е возможно, оценувањето	Просечни оценки постигнати од студентите по предмет за сите студиски програми, по академска година за последните пет години (доколку е применливо); Информација за начинот за доставување на повратни информации до студенти во делот на оценувањето; Конкретни примери на иновативни пристапи во оценувањето; Примери на предмети каде оценувањето се спроведува од повеќе испитувачи.

се спроведува од страна на повеќе испитувачи.	
Во установата постои формална процедура за жалба вклучувајќи и пријава на корупција од студентите на сите видови на студии. Системот е функционален и ефикасен.	Акт во кој е регулирана постапката по жалба од студентите; Акти за спречување на корупцијата на установата; Приказ на поднесени жалби на студенти вклучувајќи и пријави на корупција во последните пет години со процент на позитивно и негативно решени жалби; Приказ на пријави на корупција во установата.

Стандард 4

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа соодветно ги спроведува однапред утврдените и објавени прописи кои ги покриваат сите фази на студирањето, т.е. запишувањето, напредувањето за време на студиите, дипломата и сертификатите. Прописите се јавно достапни.	Акт во кој е регулирано прашањето; Линк до веб страна на објавата.
Установата има развиено функционална постапка и/или алатки за собирање и следење и за напредок на студентот и делува врз основа на добиените информации.	Информација за постоење на соодветни алатки за следење на напредокот на студентот; Доказ дека системот е функционален.
Високообразовната установа има развиено постапка за признавање на периодите на студирање и претходно учење, што вклучува и признавање на неформалното и формалното учење, на студентите за време на студиите, вклучувајќи и за време на мобилноста на студентите.	Акт во кој е регулирано прашањето; Листа на студенти на кои им е признато неформалното и формалното учење вклучувајќи и за време на мобилноста, за последните пет години.
По завршувањето на студиите, студентите добиваат документација која ја појаснува стекнатата квалификација, компетенции и резултати од учењето, степенот, содржината и статусот на успешно завршените студии. Документација е јасна, разбирлива и сеопфатна.	Диплома, уверение и додаток на диплома

Стандард 5

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР ¹⁰	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа обезбедува компетентен наставен кадар за реализација на студиските програми. Квалификациите на наставниот кадар вклучен во изведувањето на студиските програми се соодветни на профилот и концептот на студиите како и на предвидените наставни предмети.	Биографии на ангажираниот наставен кадар на сите студиски програми во Europass формат (со информации за последните пет години, информации за профилот вклучувајќи завршени циклуси на студии и стекнато звање, податоци за остварена научноистражувачка работа и резултати); Одлуки за избор во звање; Преглед на предмети кои кадарот го предавал во изминатите пет години на сите циклуси на студии на установата (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице).
Објавените трудови на наставниот кадар во референтни научни публикации во последните 5 години се релевантни и придонесуваат во	Преглед на бројот на објавени трудови во референтни научни публикации (согласно чл.2.т.21.од ЗВО) на наставниот кадар во последните пет години прикажан групирани по категории предвидени во чл. 2. т.21 (А-Г) од ЗВО. За секоја категорија се презентираат резултатите по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице како и

¹⁰ Се однесува на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност.

развојот на квалитетни студии односно научната област.	вкупниот број трудови за високообразовната установа; Листа на објавени трудови во референтни научни публикации со линк до публикацијата/трудот.
Оптоварувањето на кадарот во делот на наставата е балансирано. Наставниот кадар се ангажира согласно законските одредби. Бројот на часови на наставниот кадар на годишно ниво е соодветен за реализација на квалитетна настава	Преглед на бројот на одржаните часови на наставниот кадар и предметите кои ги предавале на сите циклуси на студии (прикажан поединечно и по азбучен ред на презимето на вработеното/ангажираното лице за сите циклуси на студии (прв, втор и трет циклус на студии, доколку е применливо). <i>Се води сметка за примената за чл.161 ст. 9 и 10 од ЗВО.¹¹</i> Одлуки за распоред на работи и работни задачи за сите циклуси на студии во последните пет години; Извештаи за спроведена настава за сите циклуси на студии во последните пет години (доколку е применливо); Доказ дека на установата има најмалку 10 лица во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време.
Високообразовната установа има јасни, транспарентни и праведни процеси на вработување, преку услови за работа со кои се препознава важноста од наставната работа. Процесот се базира на академските квалификации и заслуги и нуди еднакви можности за сите кандидати. Праксата на установата кореспондира со утврдените критериуми.	Акт на установата (на пример, Правилник за избор во наставно – научни звања кој се применува или друг акт во кој е регулирана постапката и критериумите за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања); Преглед на лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања (со преглед на број на пријавени кандидати, број на избрани кандидати и број на лицата кои не се избрани за сите конкурси во последните пет години). Линк до Билтен во кои се објавени рецензии за избор на наставниот кадар со број на страна.
Установата има развиено постапка за обезбедување на соодветни работни услови за наставниот кадар. Кадарот располага со соодветна информатичка опрема, пристап до релевантни електронски бази од областа/студиската програма, соодветни просторни услови како и други ресурси релевантни за нивната работа.	Акт на установата или друг акт во кој е регулирано обезбедувањето на соодветни работни услови за наставниот кадар; Попис на функционална информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата; Попис на информатичка, лабораториска и др. вид на опрема во установата, обезбедена во последните пет години (со вредност на опремата и изворот на финансирање); Преглед на релевантни електронски бази од областа/студиската програма до кои е обезбеден пристап во установата; Преглед и опис на просторни услови за реализација на студиските програми.
Установата нуди можности за професионален развој на наставниот кадар и постојано да го мотивира; редовно организира обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава, за нивните педагошки и технички вештини. Установата редовно ги следи техничките вештини на наставниот кадар.	Акт на установата или друг акт во кој е регулиран професионалниот развој на наставниот кадар. Листа на обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години и финансирани од установата со листа на учесници и програма; Листа на обуки обуки/тренинзи за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава реализирани во последните пет години финансирани од други установи/институции/организации со листа на учесници и програма . Конкретни примери и резултати, најдобри практики на мотивирање на наставниот кадар во последните пет години; Извештај/анализа за техничките вештини на наставниот кадар (доколку е применливо).
Установата ангажира визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма. Нивниот профил е релевантен за студиската програма и носи додадена вредност.	Листа на визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма (тип на ангажман, област/предмет и период) за последните пет години; Биографии на ангажираните визитинг наставници, афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката од земјата и странство во рамките на реализацијата на студиската програма на сите студиски програми (Europass формат).
Се поттикнува научна работа со цел да се зајакне поврзаноста меѓу наставата и науката. Системот добро	Конкретни примери и резултати, најдобри практики.

¹¹ Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на прв циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети и најмногу четири наставни предмети на втор циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети.

функционира и е ефикасен.	
Високообразовната установа поттикнува иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.	Конкретни примери и резултати за воведени иновации во наставните методи и во користењето нови технологии.
Установата има востановен систем на академски интегритет и спречување на плагијаризам.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулиран индикаторот; Извештаи за спроведена проверка преку системот на плагијати за учебници, учебни помагала или научни трудови објавени од установата (извештаи за најмалку 5% од објавените публикации во последните пет години).
Установата има политика/документ/акт за научноистражувачка работа. Индикаторите за научноистражувачката работа се утврдени и редовно се следат.	Акт на установата за или друг акт во кој е регулирана научноистражувачката работа и/или се утврдени индикаторите за научноистражувачката работа. Извештај/анализа за исполнување на индикаторите за научноистражувачката работа (доколку е применливо).
Научноистражувачката работа кореспондира со локалните, регионалните и/или националните развојни цели како и социо-економскиот и културниот контекст. Ефектот од научноистражувачката работа на локалните, регионалните и/или националните развојни цели редовно се следи, врз основа на кој се вршат соодветни подобрувања.	Конкретни примери и резултати, најдобри практики; Релевантни извештаи или препораки

Стандард 6

СТАНДАРД 6: РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Установата обезбедува соодветно финансирање на активностите за учење и настава и на тој начин овозможува соодветни и лесно достапни ресурси за учење и поддршка на студентите. Системот за финансирање на установата односно студиските програми е ефикасен и се базира на потребите на студентите. Установата располага со систем за финансирање на научноистражувачка дејност кој сеопфатен и ефикасен.	Финансиски план од претходните пет години Финансиски извештаи од претходните пет години Приказ на финансирање на научноистражувачката дејност (со наведен процент од вкупните/сопствените приходи кој се издвојува за научноистражувачка работа)
Техничките ресурси на установата (библиотеки, лаборатории, простории за работа, информатичка опрема и др.) се соодветни за реализација на студиската програма. Студентите и наставниот кадар вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби имаат пристап до сите ресурси. Установата располага со соодветна инфраструктура за учење на далечина. Техничките ресурси се предмет на редовен мониторинг во установата.	Вкупна површина (во сопственост и изнајмен простор) со површина на објектите (амфитеатри, училници, лаборатории, организациони единици, служби); Попис на функционална информатичка опрема наменета исклучиво за студентите; Попис на библиотечен фонд на установата како и попис на библиотечен фонд, набавен во последните пет години (се оценува релевантноста на библиотечниот фонд за секоја студиска програма); Попис на информатички ресурси за учење на далечина; Информација за ресурси достапни на лицата со посебни потреби; Информација за мониторинг на техничките ресурси во установата.
Работата на помошните/административните служби е соодветно организирана и е во функција на внатрешното обезбедување на квалитет. Службите во својата работа ги земаат предвид флексибилните начини на учење и настава како и потребите на различната студентска популација (на пример, студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби). Бројот на вработени помошните/административните служби и нивниот профил е соодветен за	Приказ на можностите кои постојат во рамките на помошните/административните служби за потребите на различната студентска популација студентите постари од 25 години, вонредните и вработените студенти, студентите од странство и студентите со посебни потреби; Приказ на број на вработени и нивниот профил во помошните/административните служби; Листа на вработени во помошниот и административниот кадар кои посетувале обука за развој на сопствените компетенции во изминатите пет години (со наведен период).

бројот на студенти на сите видови на студии. Помошниот и административен кадар има можност за развој на сопствените компетенции.	
Установата го поттикнува вклучувањето на студентите во научноистражувачки проекти на сите циклуси на студии.	Листа на студенти кои биле ангажирани во научноистражувачки проект на сите циклуси на студии во изминатите пет години (со назив на проектот, имплементатор на проектот, информација за финансирање и линк до резултатите од проектот); Процент на студенти вклучени во научноистражувачки проекти во однос на вкупниот број на студенти по циклуси на студии.
Студентите имаат на располагање специфични форми на поддршка вклучувајќи: советник за академски развој кој го следи нивниот развој, дава поддршка за планирање на кариерата и други академски предизвици и/или функционален Центар за кариера, менторски сесии, психолошка поддршка и др.	Приказ на специфични форми на поддршка на студентите во установата; Број на студенти кои користеле специфични форми на поддршка во последните пет години; Приказ на услуги на Центар за кариера и спроведени активности во последните пет години; Број на студенти кои следеле обука/тренинг/пракса или друг вид на поддршка преку Центарот за кариера во последните пет години.
Установата има функционален систем за следење на членовите на Алумни заедницата. Алумни заедницата е вклучена во развојните планови на установата. Установата организира редовни настани и/или иницијативи преку кои се одржува контактот со завршените студенти.	Приказ на системот за следење на Алумни заедницата (доколку е применливо); Број на членови на Алумни заедницата регистрирани во системот (доколку е применливо); Приказ на активности со Алумни заедницата во последните пет години; Доказ дека системот е функционален.
Студентите активно учествуваат во управувањето на установата. Во рамките на установата функционира студентско собрание и студентски правобранител односно негов заменик. Установата ги поддржува општествените, културните и спортските активности на студентите. Таа им овозможува простории, поддршка како и годишен буџет.	Акт во кој е регулирано прашањето за учеството на студентите во управувањето; Приказ на учеството на студентите во органите на високообразовната установа (со релевантни показатели); Одлука за избор на членови на Студентско собрание и извештај од последните спроведени избори; Одлука за избор на студентски правобранител односно негов заменик; Приказ на поддржани општествени, културни и спортски активности на студенти од страна на установата (наведен со назив на активност, временски период буџет) за последните пет години.
Студентите се запознаени со услугите и можностите кои им стојат на располагање.	Приказ за начинот на кој студентите се запознаваат со услугите и можностите кои има стојат на располагање; Промотивни материјали, публикации или линк до објави на веб страна.

Стандард 7

СТАНДАРД 7: УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа редовно прибира, анализира и користи информации кои се важни за успешно спроведување на студиските програми и другите активности. Преку ефикасен процес на собирање и анализа на податоци за студиските програми и другите активности, податоците се внесуваат во внатрешниот систем за обезбедување квалитет.	Опис и приказ на системот за прибирање и обработка на информации Акт за регулирање (доколку е применливо) Доказ дека системот е функционален.
Информациите кои се прибираат се релевантни за профилот на установата односно студиските програми и вклучуваат: клучните показатели на успехот; профилот на студентската популација; напредокот на студентите, успехот и стапката на отпишување на студентите; степен на исполнетост на очекувањата од студиските програми од страна на студентите; ресурсите за учење и поддршката кои се достапни на студентите, податоците за вработување на дипломираните студенти и нивните кариери итн. Студентите и вработените се вклучени во	Приказ на податоци кои се прибираат и начинот на анализа од прибраните податоци; Конкретни примери на вклучување на студентите и вработени во процесот; Конкретни примери на ползување на информациите обезбедени во процесот.

процесите на обезбедување и анализа на податоците како и во планирањето на активностите кои произлегуваат од нив.	
Установата води регистар на значајни настани, активности и процеси. Податоците се собираат, анализираат и се користат потребите на стратешкиот менаџмент на установата.	Информација за значајни настани, активности и процеси.
Безбедноста на информациите (во печатена и електронска форма) особено на информациите поврзани со податоците на студентите, резултатите од испитите, дискусијата на дигиталните платформи итн. е заштитена. Установата соодветно ги штити личните податоци на сите засегнати страни.	Акт на установата; Опис на практиката за заштита на личните податоци; Други релевантни документи или политики на установата.

Стандард 8

СТАНДАРД 8: ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА
Високообразовната установа редовно објавува податоци за своите активности и за студиските програми. Информациите објавени на веб-страницата и другите медиуми (печатени, социјални медиуми) на установата се точни, јасни, прецизни, објективни, ажурирани и лесно достапни. Установата редовно учествува или организира саеми на кои ги презентира своите активности и студиски програми. Информациите кои се однесуваат на активностите на високообразовните установи се корисни за потенцијалните и за тековните студенти, како и за поранешните студенти, други лица и јавноста.	Линк до објави или достава на печатени материјали преку кои се објавуваат активности на установата; Извештај за спроведени активности, прес клипинг или друг релевантен приказ за присуството во медиумите; Извештај за учество или организација на саем/и; Други релевантни материјали или конкретни примери.
Високообразовната установа има објавено податоци за своите активности, вклучително и информации за студиските програми кои ги реализираат, критериумите за упис, предвидените цели од учењето, квалификациите со кои студентот се стекнува како резултат на учењето, постапките кои се применуваат во наставата, учењето и оценувањето, стапките на проодност и условите за учење кои им се на располагање на студентите, информациите за потенцијално вработување на дипломираните студенти како и документите предвидени во член 21 став 3 од Законот за високо образование.	Линк до наведените елементи во индикатори; Линкови до документите предвидени во член 21 став 3 од ЗВО: Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи; 2. Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно; 3. Актот за систематизација; 4. Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет; 5. Правилникот за плати и надоместоци на единицата; 6. Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот, 7. Распоредот на работни задачи за тековната учебна година, 8. Завршна сметка, 9. Годишен извештај, 10. Прифатени теми за изработка на магистерски трудови; 11. Прифатени теми за изработка на докторски трудови; 12. Акти кои ги носи единицата согласно други закони и 13. Етичкиот кодекс.
Клучните исходи од учењето и од научноистражувачката работа се објавуваат на веб-страницата на установата. На пример, пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб-страницата на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии (доколку е применливо).	Линк до релевантни објави на веб-страницата на установата поврзани со исходите од учењето или научноистражувачката работа; Линк до објавени докторски дисертации и други релевантни исходи од учењето (доколку е применливо).

Стандард 9

СТАНДАРД 9: МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА	
ИНДИКАТОР	ДОКУМЕНТАЦИЈА

Студентите активно ги користат можностите за мобилност на студентите. Мобилноста е соодветно вреднувана и признаена.	Број и листа на студенти кои користеле мобилност прикажани по студиски програми во последните пет години за сите циклуси на студии (со приказ на период на мобилност, институција – домаќин, студиска програма) вклучувајќи мобилност преку програмата Еразмус+; Процент на студенти кои користеле мобилност како дел од вкупниот број на студенти (за последните пет академски години, за сите циклуси на студии); Информација за практиката на соодветно вреднување и признавање на мобилноста на студентите (акт/и или конкретни примери).
Установата има развиено политика за меѓународна соработка и интернационализација. Таа има утврдено индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација. Овие индикатори редовно се следат. Определено е посебно тело надлежно за меѓународната соработка и интернационализација во рамките на установата.	Акт/политика за меѓународна соработка и интернационализација; Индикатори за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка и интернационализација; Извештај од следење на индикаторите за исполнување на приоритетите на меѓународната соработка; Акт за формирање на посебно тело надлежно за меѓународна соработка и интернационализација; Записници од одржани седници или друг документ кој покажува дека телото е функционално (годишен план, извештај од спроведени активности итн).
Установата има на располагање соодветни финансиски ресурси за реализација на меѓународна соработка. За потребите на меѓународната соработка установата одвојува финансиски ресурси од сопствените приходи, но и користи средства од националниот буџет, странски донатори и програми, локалната самоуправа итн.	Преглед на планирани и искористени финансиски средства за меѓународна соработка на установата во последните пет години со приказ на изворот на финансирање (буџет, сопствени приходи итн.).
Установата соработува со други институции во земјата и странство во функција на реализација на студиските програми. Реализира заеднички проекти со странски универзитети (конференции, мобилност и други соработки), а резултатите од тие проекти се релевантни за студиските програми. Установата реализира заеднички програми со странски универзитети.	Листа на договори за меѓународна соработка вклучувајќи и за програмата Еразмус+; Приказ на конкретни соработки (конференции, мобилност и други соработки) со други институции во земјата и странство (приказ за последните пет години со опис на соработката и релевантноста за студиските програми); Број и листа на наставен кадар кој учествувал во формите на меѓународна соработка (прикажан по години за последните пет години); Информација за реализација на заеднички програми со странски универзитети.
Установата има востановено систем за привлекување на наставници и студенти од странство. Странски професори редовно се вклучуваат во наставата, ангажирани се како ментори или членови на комисии за оценка на магистерски и докторски трудови итн. Бројот на странски студенти се зголемува.	Листа на наставници од странство кои изведуваат настава или се вклучени во наставата (со информација за обемот на учеството во наставата, периодот и матичната високообразовна установа); Листа на наставници од странство вклучени како ментори или членови на комисии за оцена/одбрана на магистерски и докторски трудови; Број на запишани странски студенти по студиски програма за сите циклуси на студии во изминатите пет години.